2013

ÅRSREDOVISNING

OCH

KONCERNREDOVISNING

FÖR

BOLLNÄS KOMMUN

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

BOLLNÄS – MÖJLIGHETERNAS KOMMUN i kulturlandskapet Hälsingland är en fantastisk, välskött och attraktiv kommun att bo och leva i.

År 2013 har fortsatt varit ett händelserikt år inom många områden extempelvis inom föreningslivet och inom idrott och kultur. En stor bredd och ett stort utbud av aktiviteter har erbjudits. Bollnäsborna har erbjudits flera olika arrangemang som utnämnandes Bollnäs till Årets jazzkommun och SM i tyngdlyftning som avgjordes i Bollnäs.
En mycket fin sensommardag i augusti gästades kommunen av Kungaparet. Stefan Permickels, kommunfullmäktiges ordförande i Bollnäs, hälsade Kungaparet välkomna till Växbo Kvarn och Bollnäs. Ett ungdomsspelmanslag spelade hälsingemelodier, bland annat Brudmarsch från Delsbo som spelades vid bröllopet mellan Prinsessan Madeleine och Herr Christopher O'Neill. Lunchen intogs på Växbo krog, där hälsingespecialiteter serverades, samma dag serverades tårta på äldreboenden i kommunen. Anledning till besöket var att under 2013 firade Carl XVI Gustaf att han varit statschef i 40 år och besökte landets samtliga län.
Året har präglats av mycket arbete för en fortsatt positiv utveckling i Bollnäs, för en bra kvalitet i kärnverksamheten, för en väl fungerande infrastruktur, för ett gott arbets- och näringslivsklimat, för ett engagerat föreningsliv och att alla kommundelar ges möjlighet att utvecklas utifrån sina förutsättningar.
Den ekonomiska situationen under 2013 har fortsatt varit mycket oroande och bekymmersam, framförallt för Socialnämnden och Barn- och utbildningsnämnden. Flera faktorer spelar in som bland annat strukturella och demografiska förändringar. Den rådande höga arbetslösheten är en stor orsak och där pågår en mängd av insatser för att fler kommunmedborgare ska komma i arbete.
Den positiva utvecklingen när det gäller nya företag fortsätter, 198 företag har registrerats under 2013, vilket är rekord. Bollnäs Kommun blev också nominerad till årets nyföretagarkommun 2013!
Tack vare en stor efterfrågan av förskoleplatser har flera nya förskolar planerats i framförallt Bollnäs centrum. Fördjupat arbete av Hälsinglands utbildningsförbund är sjösatt för att optimera utbildningsutbudet för gymnasie- och vuxenutbildningen i Hälsingland.
Under året har Socialnämnden fortsatt arbetet med kvalitetsregistren Senior Alert och Palliativa registret för att ge bättre liv till sjuka äldre och den nationella satsningen och ökad patientsäkerhet.
Det har genomförts och pågår byggande av flerfamiljshus. Investeringar och underhåll av fastigheter och vägar har enligt planering genomförts i stor omfattning under året. Björkhamregatan, Edelsbergsvägen, Bollevägen i Bollnäs och Västergatan i Arbrå är några av vägarna som restaurerats. Under året förvärvades också Bollebergets friluftsområde.
Fjärrvärme- och fiberutbyggnad har också fortsatt under året, samt att den nya fina återvinningscentralen på Sävstaås stod klar och invigdes.
Under 2014 är inriktningen att fullfölja beslutade inriktningar och åtgärder för en positiv utveckling i Bollnäs kommun av både verksamhet och ekonomi.

Marie Centerwall
Ordförande Kommunstyrelsen

Innehållsförteckning

Kommunstyrelsens ordförande har ordet 2
Några viktiga händelser 4
Periodens resultat 5
Fakta om Bollnäs kommun 6

Förvaltningsberättelse

Omvärld 7
God ekonomisk hushållning 13
Kommunens ekonomi 14
Kommunkoncernens ekonomi 23
Kommunövergripande styrkort 24
Personalredovisning 29

Räkenskaper

Intäkts- och kostnadsstatistik 36
Resultaträkning 37
Kassaflödesanalys 38
Balansräkning 39
Noter 40
Drift- och investeringsredovisning 46

Nämnder och Bolag

Målstyrning i Bollnäs kommun 47
Organisationsschema 48
Kommunstyrelsen 49
Teknik- och fritidsnämnden 57
Nämnden för lärande och arbete 66
Barn- och utbildningsnämnden 84
Socialnämnden 93
Miljö- och byggnämnden 106
Bollnäs Bostäder AB 110
Bollnäs Energi AB 115
Bollnäs Ovanåker Renhållning AB 118
Helsinge Vatten AB 119

Övrigt

Redovisningsprinciper 121
Ord- och begreppsförklaringar 124
Kommunrevisorernas verksamhetsberättelse 126
Revisionsberättelse 128

Några viktiga händelser

Fem faktorer bakom årets resultat på – 23,6 MKR

- Återbetalning Fora +28,5 mkr
- Sänkning av diskonteringsräntan -9,1 mkr
- Större avräkningar på skatteintäkterna jämfört med budget +5,8 mkr
- Äldreomsorgen – 51,5 mkr på grund av fler kunder och att nuvarande kunder har behov av mer insatser än tidigare
- Avvecklingen av naturbruksgymnasiet Nytorp – 6 mkr

Viktiga händelser under 2013 och framåt

- Av de övergripande finansiella målen är det bara målet om självfinansiering av investeringar som uppnåtts under verksamhetsåret. Målen om överskott för kommunen har inte uppnåtts och inte heller samma mål för bolagen.
- Politiker i alla nämnder har försetts med läsplattor för att underlätta ärendehanteringen och minska pappersförbrukningen.
- Ett flertal projekt pågår, bland annat gymnasiesamverkan i Hälsingland och personaladministrationssamverkan i Hälsingland.
- Översyn av ägardirektiv av kommunens bolag.
- Under 2013 har arbetet med att skapa en gemensam bemanningsenhet pågått. Bemanningsenheten kommer att organisatoriskt placeras under socialnämnden och driftsätts från januari 2014.
- Fritidsområdet Bolleberget inköptes under året för att möjliggöra utvecklingen av friluftslivet i kommunen.

Periodens resultat

AVVIKELSER MOT BUDGET (TKR)

BUDGETERAT 2013		**6 000**
Avvikelser inom verksamheterna		
Kommunfullmäktige inkl. partistöd	253	
Kommunrevision	9	
Valnämnd	-23	
Överförmyndare	-181	
Kommunstyrelse	986	
Teknik- & fritidsnämnd	5 547	
Nämnden för Lärande och Arbete	287	
Barn- & utbildningsnämnd	-24 018	
Socialnämnd	-34 194	
Miljö- & byggnämnd	-1 797	
SUMMA		**-53 131**
Avvikelser övrigt		
- Skatteintäkter, stadsbidrag, slutavräkning	6 230	
- Finansiella intäker och kostnader	3 728	
- återbetalning FORA	28 518	
- Pensioner skuldökning (inkl ändring RIPSräntan)	-11 280	
- pensionsutbetalningar	-3 791	
- övrigt	180	
SUMMA		**23 585**
SUMMA AVVIKELSER MOT BUDGET		**-29 546**
Årets resultat enligt resultaträkningen		**-23 546**

Fakta om Bollnäs kommun

Yta 1 827 km^2

Kontaktpersoner hos Bollnäs kommun:

Karoline Sundström	tfn 0278-251 40
Åsa Myhrberg	tfn 0278-251 42
Clas Olsson	tfn 0278-251 43
Erik Sahlin	tfn 0278-251 44

Befolkning

	2013-12-31	2012-12-31
Invånare totalt	26 141	26 158

2013-12-31	Kommundel	Tätort
Bollnäs	17 225	12 908
Arbrå	4 163	2 140
Hanebo/Kilafors	3 455	1 113
Rengsjö	1 298	270

Sysselsättning

Sysselsatta dagbefolkning över 16 år

Näringsgren	2012		2011	
	Antal	%	Antal	%
Jord- o skogsbruk o fiske	656	5,8	635	5,6
Tillverkning o. utvinning	1 019	9,0	1091	9,7
Energi och miljö	323	2,8	329	2,9
Byggverksamhet	993	8,8	1 004	8,9
Handel	1 105	9,7	1 096	9,7
Transport	628	5,5	581	5,1
Hotell o restauranger	369	3,3	341	3,0
Info. och kommunikation	161	1,4	184	1,6
Kreditinst. och försäkr.	75	0,7	75	0,7
Fastighetsverksamhet	123	1,1	112	1,0
Företagstjänster	776	6,8	783	6,9
Civila myndigh o försvar	409	3,6	405	3,6
Utbildning	1 304	11,5	1 339	11,9
Vård och omsorg	2 750	24,3	2 661	23,6
Personliga o kultur tjänst	428	3,8	425	3,8
Okänd bransch	218	1,9	225	2,0
SUMMA	**11 337**	**100**	**11 286**	**100**

Källa: AMPAK från SCB

Större arbetsplatser i kommunen 2012

		Antal anst
Bollnäs kommun	offentlig förvaltning	2 580
Aleris, specialistvård	hälso- och sjukvård	400
PASS Team AB	omsorgsverksamhet	250
Landstinget,Bollnäs Kommun	hälso- och sjukvård	248
Fortum	el och callcenter	220
Neuropsyk i Bollnäs AB	vård	153
Bruks AB	verkstadsindustri	113
Samhall AB	städservice, basenhet	110
SNA Europe AB	verkstadsindustri	95
UPS AB	administration frakter	84
Svenska Kyrkan	kyrklig verksamhet	64
Hedens Omvårdnadscenter AB	vård	55
Vallsta Skogsmaskiner AB	skogsarbete m m	53
Kesam Industrilackering AB	industrilack	48
Kilafors Industri AB	verkstadsindustri	45
Hälsingetidningar	tidningsverksamhet	43
Ängabyggen AB	byggverksamhet	42
Infranord AB	spårarbeten m m järnväg	40

Källa: Information från företagen , dec 2012

Mandatfördelningen i kommunfullmäktige 2010-2014

		Mandat
Arbetarpartiet Socialdemokraterna (s)		14
Folkpartiet Liberalerna (fp)		5
Vänsterpartiet (v)		2
Sjukvårdspartiet (svp)		2
Miljöpartiet De Gröna (mp)		1
	S:a	24
Bollnäspartiet (bp)		6
Moderata samlingspartiet (m)		5
Centerpartiet (c)		5
Kristdemokraterna (kd)		2
	S:a	18
Sverigedemokraterna (sd)		3
SUMMA		**45**

Kommunal utdebitering

	87-88	92-94	1995	1996	97-98	1999	00-04	06-08	2009	10-11	2012	2013
Borgerliga kommunen	16,50	18,50[1]	19,99[2]	20,17[3]	20,24[4]	20,40[5]	20,90	20,90	20,90	20,90	20,64[6]	20,86[9]
Landstinget	13,75	11,75[1]	10,26[2]	10,08[3]	10,01[4]	9,85[5]	10,35	10,67	10,87	11,17	11,43[6]	11,51[9]
SUMMA	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**30,25**	**31,25**	**31,57**	**31,77**	**32,07**	**32,07**	**32,37**
Kyrkan, skatt/avgift (medeltal) [7]	1,35	1,31	1,31	1,33	1,33	1,33	1,33	1,39	1,39	1,39	1,39	1,39

Specifikation för skatt/avgift 2013

	Kommun	Lands-tinget	Församling inkl.stift[8]	Summa Skatt/avgift
S:a skatt/avgift	20,86	11,51	1,39	33,76

Församlingarna ingår i Bollnäs-Ovanåkers Kyrkliga Samfällighet

1) Skatteväxling med 2 kr pga Ädelreformen.
2) Skatteväxling med 1,49 kr pga särskolan och särskilda omsorgen.
3) Skatteväxling med 0,18 kr pga psykädel.
4) Kompletterande skatteväxling med 0,07 kr pga övertagande av särskolan och särskilda omsorgen.
5) Skatteväxling med 0,16 kr pga naturbruk- o omvårdnadsutbildning.
6) Skatteväxling med landstinget med 0,26 kr avs kollektivtrafik
7) Skatt till kyrkan har tagits bort och ersatts med avg fr o m 2000.
8) Avser kyrkoavgift 0,98 kr, begravningsavgift 0,37 kr samt avgift till stiftet 0,04, s:a 1,39 kr.
9) Skatteväxling med landstinget med 0,22 kr avs hemsjukvård

Omvärld

Näringsliv

Bollnäs har idag 2 949 aktiva verksamheter varav 2 741 drivs som företag. Viktiga basnäringar är industri, vård och omsorg, handel, jord och skog liksom de kreativa kulturella näringarna som har stor betydelse och utgör viktiga inslag i kommunens attraktivitet. Flest arbetstillfällen finns inom vård, omsorg, handel, kommunikation och industri i olika former.
Bollnäs kommun präglas av nyföretagaranda och varje år startas i genomsnitt 147 nya företag sett till de senaste 10 åren, med rekord 2013 då det startade 198 företag. Bollnäs kommuns näringsliv domineras av småföretagande där mer än 60 % av företagen är enmansföretag vilket ger ett innehållsrikt och levande näringsliv där företagandet är något som berör alla.

Arbetsmarknad

Bollnäs kommuns öppna arbetslöshet ökade mellan 2012 och 2013 och ligger över länssnittet. För länet och riket har den öppna arbetslösheten minskat. För ungdomar i ålder 18-24 år har den öppna arbetslösheten minskat både i Gävleborgs län och i riket medan den har ökat i Bollnäs. Gävleborg är det län med högst öppen arbetslöshet i landet såväl 2012 som 2013. Eftersom ungdomar och utlandsfödda har svårast att komma in på arbetsmarknaden har kommunen valt att göra satsningar i aktivitetscentrum och ungdomsplattform. Aktivitetshuset vänder sig till vissa nyanlända flyktingar och övriga utrikesfödda. Ungdomsplattformen är ett samarbetsprojekt mellan Bollnäs kommun, Arbetsförmedlingen och Bollnäs Folkhögskola. Målgruppen är ungdomar mellan 18-25 år. Andelen arbetssökande och i program för aktivitetstöd var vid året slut 12,6 procent.

Öppet arbetslösa och i program	Alla 16-64 år		Ungdomar 18-24 år	
31 december (%)	2012	2013	2012	2013
Bollnäs	12,1	12,6	27,2	27,9
Söderhamn	12,6	11,9	25,8	23,8
Ovanåker	10,8	10,3	27,0	28,4
Ljusdal	12,4	11,2	30,8	26,1
Hudiksvall	10,1	10,1	26,1	25,4
Gävle	13,7	13,1	27,7	26,6
Gävleborgs län	12,4	12,0	27,6	26,2
Riket	8,9	8,7	18,5	17,2
källa: www.ams.se				

Utbildningsnivå

Siffran för respektive utbildningsnivå är den andel av befolkningen som har den utbildningsnivå som högst. Det betyder att 15 procent i Bollnäs kommun har högst förgymnasial utbildning, medan snittet i Sverige var 13 procent. Den gymnasiala utbildningsnivån låg på 58 procent. Vid en jämförelse med 2011 har utbildningsnivå för förgymnasial utbildning marginellt sjunkit medan befolkning med gymnasial utbildningsnivå ökat marginellt. I Bollnäs har 27 procent eftergymnasial utbildning medan nivån i hela riket låg på 40 procent. Tabell nedan visar befolkningens utbildningsnivå den 31 december 2012.

Invånare 25-64 år

Utbildningsnivå	**Bollnäs**	**Gävleborg**	**Sverige**
(%)			
Förgymnasial utbildning	15	16	13
Gymnasial utbildning	58	53	45
Eftergymnasial utbildning	27	30	40
Uppgift saknas	0	1	2
Totalt	100	100	100
Antal totalt	12 649	136 430	4 883 971

Folkhälsa i kommunen

Det nationella målet för folkhälsan är ”*Att skapa samhälleliga förutsättningar för en god folkhälsa på lika villkor för hela befolkningen*”. De nationella målområdena omfattar de faktorer som har störst betydelse för folkhälsan och ligger till grund för kommunens folkhälsoarbete och har resulterat i Bollnäs kommuns övergripande mål ”*God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare*”. Arbetet för att nå detta mål ska genomsyra kommunens verksamheter.

Kommunen har fyra prioriterade målområden:

- Delaktighet och inflytande i samhället
- Barn och ungas uppväxtvillkor
- Fysisk aktivitet
- Alkohol, narkotika, dopning och tobak.

Målgrupperna för arbetet är barn och ungdomar, föräldrar och andra vuxna i barns och ungdomars närhet. Kommunens folkhälsoråd ansvarar för beredning av strategiska folkhälsofrågor och har under året bland annat varit styrgrupp för en revidering av folkhälsoplanen och ett framtagande av en ny ANDT- handlingsplan. Folkhälsostrategen har varit kommunernas representant i det tjänstemannasekretariat som är kopplat till Nätverket för strategiskt folkhälsoarbete i Gävleborg (NSFG). Ett offensivt utvecklingsarbete kring GHB/GBL problematiken har skett i nära samverkan med berörda verksamheter, länsstyrelsen och regionens FoU enhet. Både chefer från berörda verksamheter och kommunens politiska ledning har deltagit i utvecklingsarbetet. Information till elever och föräldrar gällande ANDT frågor har skett i kommunens skolor.

Kommunens befolkning

Bollnäs kommun befolkning har minskat mellan 2012 och 2013 med 17 personer. Även om kommunen har en smärre minskning under de senaste åren ser det ut som att trenden med stabil utveckling av invånarantalet fortsätter.

	2010	2011	2012	2013*	2014	2015	2016
Tätorter							
Bollnäs	12 660	12 702	12 832	12 907			
Arbrå	2 190	2 161	2 125	2 141			
Kilafors	1 112	1 100	1 087	1 113			
Rengsjö	292	293	278	270			
					p	p	p
Kommundelar					R	R	R
Bollnäs	17 091	17 139	17 192	17 230	O	O	O
Arbrå	4 298	4 216	4 175	4 158	G	G	G
Hanebo/Kilafors	3 538	3 499	3 477	3 455	N	N	N
Rengsjö	1 321	1 331	1 314	1 298	O	O	O
					S	S	S
Totalt	**26 248**	**26 193**	**26 158**	**26 141**	**26 147**	**26 167**	**26 187**
*Preliminära uppgifter för år 2013.							

Under 2013 var födelsenettot negativt, antalet födda var färre än antalet avlidna. Flyttnettot var däremot positivt. Fler invånare flyttar till kommunen än från den och det beror på att invandrarnettot ökar.

År	2010	2011	2012	2013
folkmängd				
31/12	26 248	26 193	26 158	26 141
Födda	284	243	262	234
Döda	324	353	320	375
Netto	-40	-110	-58	-141
Inflyttning	1 071	1 124	1 069	1 186
Utflyttning	965	1 068	1 048	1 060
Netto	106	56	21	126
Justering	7	-1	2	-2
Befolknings-förändring	73	-55	-35	-17

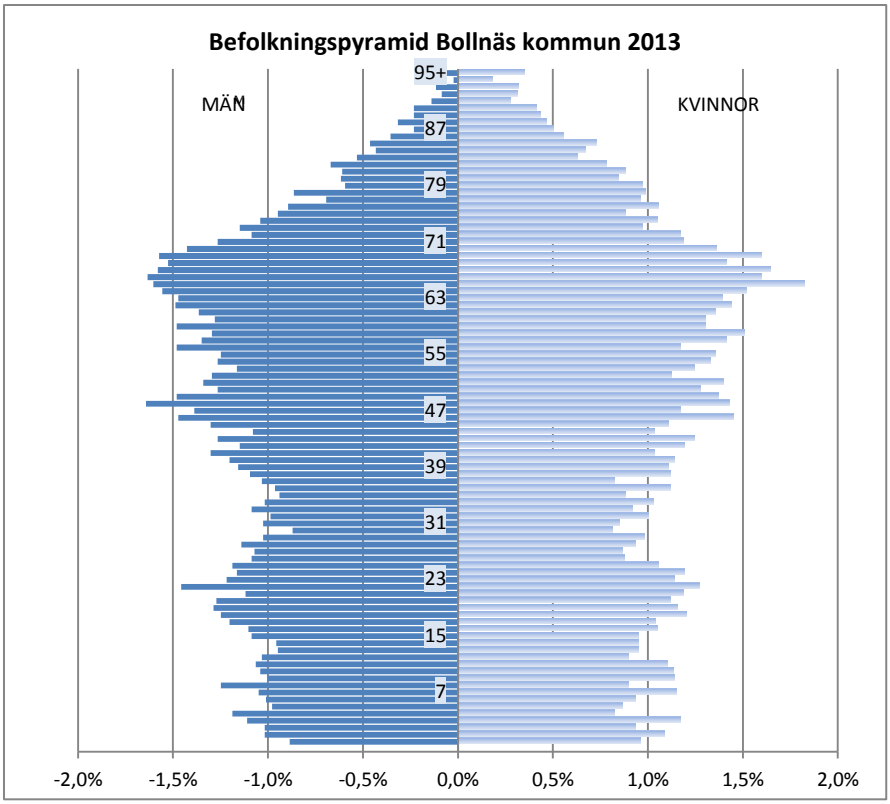

In och utflyttning

In- respektive utflyttning i Bollnäs kommun 2013 åskådliggörs i tabellen nedan. Bollnäs kommun har fler inflyttande än utflyttande i övervägande delen av åldersintervallen. Den största utflyttningen var i åldergrupp 20-24 år och den största inflyttningen i åldergrupp 5-9 år.

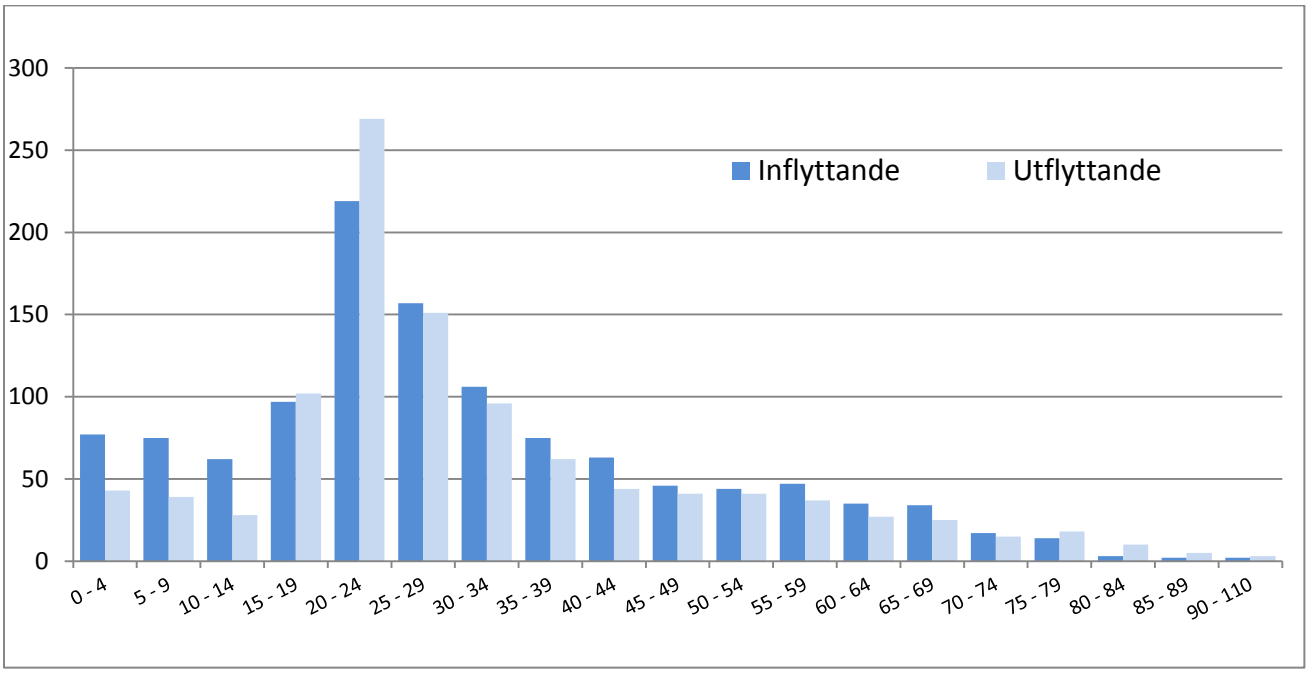

Svensk ekonomi och Internationell ekonomi

Enligt Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har den fortsatta ekonomin utvecklas svagt under hösten 2013. Positiva signaler från omvärlden och från inhemska indikatorer tyder dock på att tillväxten tar större fart nästa år. De räknar med att BNP växt med 0,9 procent för 2013 och nästa år med 2,7 procent. Tillväxten beror på att den inhemska efterfrågan ökar, såväl investeringarna som hushållens konsumtionsutgifter växer. Även exporten väntas öka om än i begränsad omfattning. Under 2014 tror SKL att läget på arbetsmarknaden ska förbättras även om nedgången av arbetslösheten beräknas bli liten. Löneökningarna fortsätter understiga 3 procent och inflationen mätt som KPIX (KPI exkl. hushållens räntekostnader) håller sig runt 1 procent. Den låga inflationen begränsar skatteunderlagets tillväxt. I reala termer, dvs. efter avdrag för pris- och löneökningar, är däremot skatteunderlagets tillväxt stark i år enligt SKL. Nästa år begränsas tillväxten av pensionsinkomsterna till följd av att den s.k. bromsen aktiveras.

Den fortsatta lågkonjunkturen innebär att priser och löner utvecklas långsammare än normalt. Men i takt med att resursutnyttjandet stiger ökar också pris- och löneökningstakten. 2013 och 2014 ökar timlönerna med 2,5 respektive knappt 3 procent för att sedan öka med 4 procent år 2017. 2017 beräknar SKL att svensk ekonomi återfått konjunkturell balans och den underliggande inflationen (KPIX) stiger samtidigt från 0,5 till 1,9 procent.

Skatteunderlagstillväxten för 2013 beräknas vara dämpad Det beror främst på att arbetsmarknaden kännetecknats av en matt konjunkturåterhämtning med måttlig ökning av arbetade timmar och avtagande löneökningstakt. Även 2014 väntas en fortsatt försiktig sysselsättningsökning. Men samtidigt börjar arbetslösheten minska och löneökningstakten tilltar, vilket innebär att löneinkomster bidrar mer till skatteunderlaget än året innan. Detta motverkas dock av en dålig ökning av pensionsinkomsterna till följd av svag ökning av inkomstindex i kombination med den så kallade bromsen i det allmänna pensionssystemet aktiveras. Nettoeffekten blir att skatteunderlagstillväxten avtar ytterligare 2014.

Samhällsekonomin påverkar Bollnäs kommun

Skatteunderlagstillväxten för 2013 har varit dämpad. Tittar man på statistiken för öppet arbetslösa ser man att både länet och riket totalt har en något minskad arbetslöshet som innebär mer löneinkomster som bidrar till skatteunderlag än året innan. I Bollnäs kommun minskar sysselsättningen fortfarande men beräknas börja växa i början av 2015. Skatteunderlagstillväxten för 2014 påverkas negativt av att bromsen i pensionssystemet aktiveras samt låg ökning av pensionsinkomsterna. Inflödet av flyktingar till Sverige är fortsatt stort och det råder brist på kommunplatser vilket innebär integrationsutmaningar för kommunen. Den demografiska utvecklingen i Sverige och Europa, med fler äldre och färre i arbetsför ålder, kommer att ställa stora krav på vård- och omsorgssektorn de kommande åren, vi måste prioritera och hitta effektiva arbetssätt i samverkan med andra aktörer. Samtidigt som hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande arbete måste få större genomslagskraft, måste vi också i större utsträckning använda IT och innovativa hjälpmedel för att klara av framtiden krav på vård och omsorg.

Skatteintäkter över åren

Skatteintäkter
(Mkr)

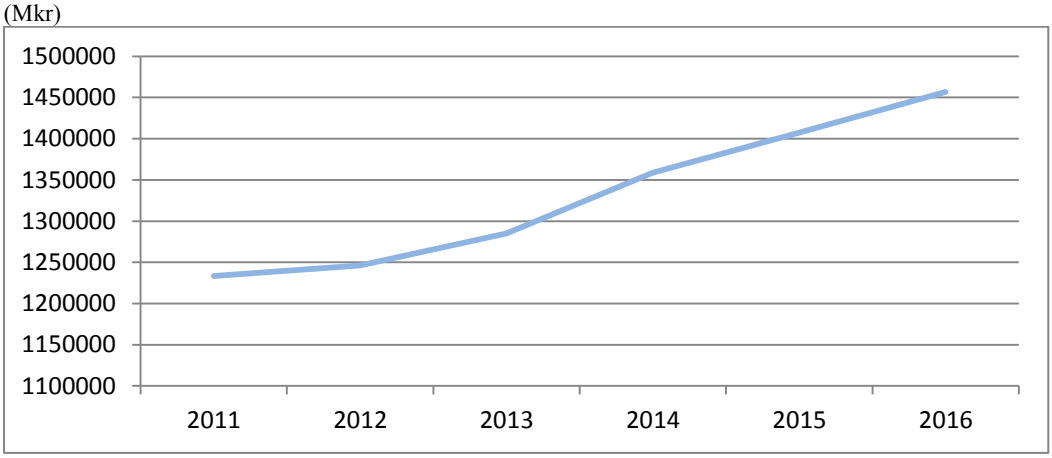

Slutavräkningen för 2012 ger 627 tkr mer i skatteintäkter än de preliminära skatteintäkterna. När det gäller slutavräkningen för 2013 beräknas skatteintäkterna bli 6 384 tkr lägre än de preliminära skatteintäkterna. Bollnäs har under de senaste åren dragits med underskott i driften därför beslutades en skattehöjning med 1 krona från och med 2014. Detta ger kommunen ca 45 mkr mer i skatteintäkter. Därav den branta kurvan i tabellen ovan. Antalet arbetande och deras inkomster avgör kommunens skatteunderlag och därmed skatteintäkter och åren 2014 till 2016 i tabellen baserar sig på prognos.

Skatteunderlagets utveckling

En kommuns skatteunderlag, ibland kallad skattekraft, är kommuninvånarnas samlade beskattningsbara förvärvsinkomst för fysiska personer. Skatteunderlaget beräknas i kronor per invånare. Nedan visas skatteunderlagets förändring åren 2010-2013

(kr/invånare)	2010	2011	2012	2013
Riket	162 909	163 673	165 849	169 120
Bollnäs	153 614	155 296	155 078	157 218

Känslighetsanalys

Bollnäs kommuns beroende av omvärlden kan åskådliggöras genom en känslighetsanalys. Den visar vilka följder olika förändringar, som kommunen inte råder över, får för kommunens ekonomi.

Känslighetsanalys (tkr)	**Bokslut 2013**
Löneökning med 1%	+/- 10 744
Prisökning av varor och tjänster med 1%	+/- 5 773
Befolkningsändring, 100 personer	+/- 4 576
Generella stadsbidrag, förändring med 1 %	+/- 3 604
Skattesats, förändring med 1 kr	+/- 45 162

Den stora utmaningen för kommunen är att minska kostnaderna och samtidigt erbjuda tjänster till invånarna med den kvalitet som kommunfullmäktige har beslutat att kommunen ska kunna leverera.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen och den kommunala redovisningslagen innehåller regler för kommunens ekonomiska styrning. Kommunen ska ha en god ekonomisk hushållning i sin egen verksamhet och i offentliga verksamheter som bedrivs av andra juridiska personer, som kommunala bolag och kommunalförbund. Dessutom finns ett balanskrav, som innebär att kommunens intäkter varje år ska överstiga kostnaderna. Balanskravet är en nedre gräns för den ekonomiska utvecklingen, medan begreppet god ekonomisk hushållning innebär väsentligt högre krav. Kommunen har medvetet arbetat med god ekonomisk hushållning de senaste åren. Regeringen fattade i november 2012 beslut om en proposition om kommunala utjämningsreserver. Det föreslås att kommuner och landsting själva ska kunna utjämna intäkter över tid och därigenom möta konjunkturvariationerna. Förslag är att kommuner och landsting ska kunna bygga upp resultatutjämningsreserver inom ramen för det egna kapitalet. På det sättet kan man sätta undan en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att täcka underskott som uppstår till följd av en lågkonjunktur. Införandet av reserverna kan ses som ett förtydligande av det övergripande målet om god ekonomisk hushållning som kommuner och landsting ska uppfylla. Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2013. Det ska även bli möjligt att reservera överskott upparbetade från och med räkenskapsåret 2010.

Årliga resultat i kommunen och koncernen under 5 år

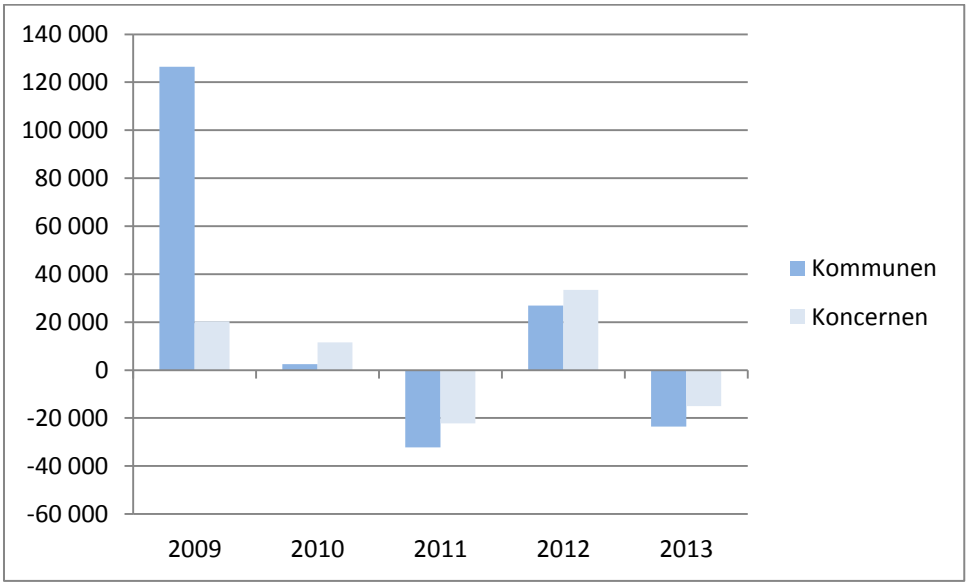

I bokslutet för 2012 fattade kommunfullmäktige beslut om att inrätta en social investeringsfond och avsatte 9,7 miljoner kronor till detta. Kommunfullmäktige antog riktlinjer för kommunens sociala investeringsfond 2013-12-18, dnr 13-0391 §250. Syftet med fonden är att skapa finansiellt utrymme för förebyggande insatser för att på sikt göra mänskliga vinster och undvika kostnader för mer omfattande insatser i framtiden. Fonden ska också stimulera till att tänka annorlunda, att arbeta mer gränsöverskridande samt att utveckla nya arbetssätt och metoder samt främja samverkan mellan olika verksamheter, såväl interna som externa. Under 2013 har följande beslut om medel beviljats, Aktivitetshuset 3,9 mkr (2013-2014), Ungdomsplattformen 1,1 mkr (2013-2014).

Kommunens ekonomi

Periodens resultat

Kommunen redovisar ett resultat på – 23 547 tkr och hela koncernen -15 042 tkr. 2012 års resultat för kommunen var 26 963 tkr och koncernens resultat var 33 406 tkr. Tabellen visar resultatet under fem år, 2009-2013.

(tkr)	2009	2010	2011	2012	2013
Kommunen	126 416	2 457	-32 152	26 963	-23 547
Koncernen	20 364	11 617	-22 137	33 406	-15 042

Budgetavvikelse

Tabellen visar de senaste fem årens budgetavvikelse, kommunen

(tkr)	2009	2010	2011	2012	2013
Årets budget	303	8 363	-10 244	12 158	6 000
Årets resultat	126 416	2 457	-32 152	26 963	-23 547
Budget-avvikelse	**126 113**	**-5 906**	**-21 908**	**14 805**	**-29 547**

Budgetavvikelse per nämnd

Tabellen visar de senaste fem årens budgetavvikelse per nämnd. I redovisningen av Kommunstyrelseförvaltningen (KS) resultat har också resultaten för kommunfullmäktige inklusive partistöd, kommunrevisionen och valnämnden inkluderats, då dessa avvikelseposter är av mindre art. I övrigt framgår avvikelserna av driftredovisningen och kommentarer i respektive nämnds verksamhetsberättelse.

(tkr)	2009	2010	2011	2012	2013
ÖFN	-808	-563	379	-599	-181
KS	3 682	7 056	5 424	1 910	1 225
TFN	6 631	-4 016	8 045	9 386	5 547
NLA	313	-3 433	1 200	280	287
BUN	-16 603	-15 834	577	-17 705	-24 018
SOC	43	-718	-8 556	-13 842	-34 194
MBN	-151	624	139	-1 045	-1 797
Summa	**-6 893**	**-16 884**	**7 208**	**-21 615**	**-53 131**

Verksamheter med störst budgetavvikelse

Verksamheterna med de största avvikelserna visas i tabellen nedan. Tabellen visar också jämförelsetal med föregående år, men det innebär inte att den verksamheten hade störst avvikelse 2012.

(tkr)	2012	2013
Kommunstyrelsen (KS)		
Kommunstyrelsekontorer	447	-1 400
IT-enheten	-17	1 017
Teknik och Fritidsnämnden (TFN)		
Affärsmässiga fastigheter	1 056	2 858
Barn- och Utbildningsnämnden (BUN)		
Gymnasieskolan exkl Nytorp	-8 379	-6 344
Nytorp	-1 451	-6 080
Adm, Elevhälsa mm.	-2 485	-4 888
För- & grundskola	78	-3 648
Särskola	-5 468	-3 058
Socialnämnden (SOC)		
Äldreomsorgen	-4 196	-51 489
Adm. & gemensamma resurser	-264	13 899
Individ och familjeomsorg	-9 305	3 571

Nettokostnaderna och skatteintäkterna

Verksamheternas nettokostnader, inklusive pensionsskuldsökning, avskrivningar och finansnetto, i förhållande till skatteintäkterna och de generella skattebidragen, visar hur mycket pengar som används i verksamheterna och vad som återstår till ett eventuellt sparande till kommunen. När verksamheterna använder mer än 100 procent av de samlade skatteintäkterna och generella statsbidragen innebär det att verksamheten måste ”låna” av de samlade besparingarna, och att avskrivningar och finansiella kostnader också måste finansieras med sparade pengar. Nettokostnaderna för 2013 uppgår till 101,8 procent och resultatet bör alltså förbättras.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna (inkl. ersättning från Fora, pensionsskuldförändring och avskrivningar).

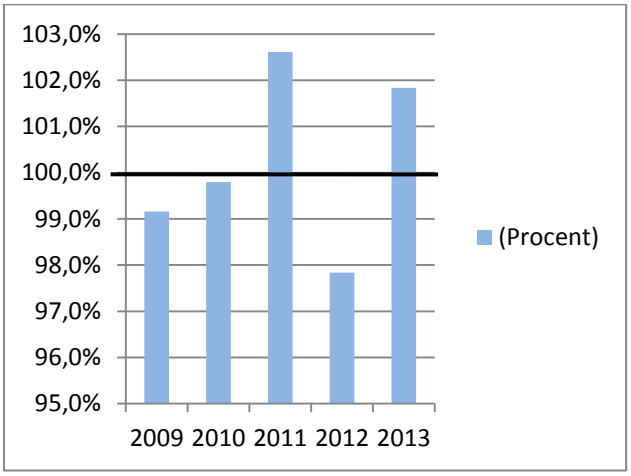

Om man tar bort ersättningarna från Fora och pensionsskuldförändringen under samma period som tabellen ovan ser man att nettokostnadernas andel av skatteintäkterna ligger över 100 procent linjen för även för 2012 samt att kommunen 2013 ligger på 105 procent.

Nettokostnadernas andel av skatteintäkterna (exkl. ersättning från Fora, pensionsskuldförändring).

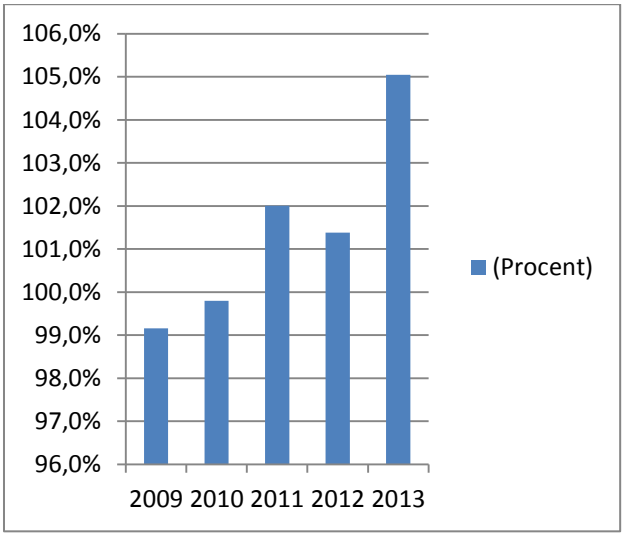

Finansnetto

(tkr)

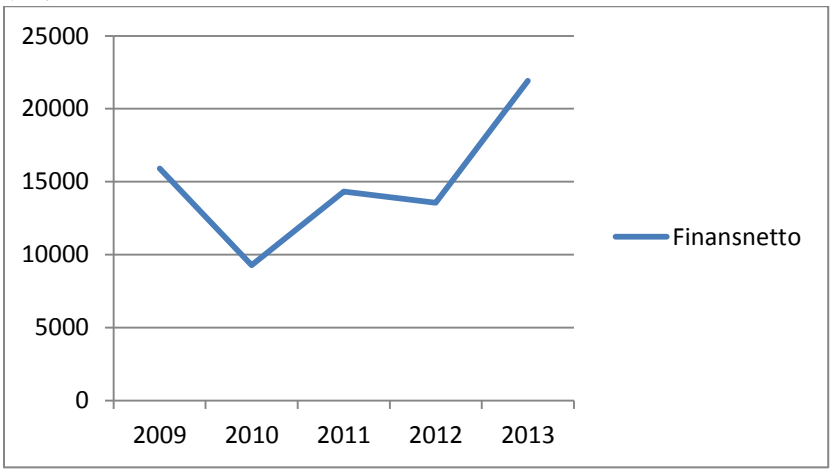

Investeringar

Bruttoinvesteringarna för 2013 uppgick till 94 314 tkr. Den budgeterade investeringsvolymen var 148 915 tkr. Investeringarna redovisas mer detaljerat i investeringsredovisningen.

Totala investeringar i kommunen

(tkr)	2009	2010	2011	2012	2013
Netto investeringar	125 974	97 350	96 254	40 209	85 152

Under 2013 genomfördes fastighetsförsäljningar för 6 700 tkr. Kommunen erhöll investeringsbidrag för upprustning av gator, anläggningsavgifter för vatten och avlopp samt försäljning av maskiner till ett sammanlagt värde av 2 500tkr.

De största investerings projekten , flera år

Investering (tkr)	Belopp	Status
Hedens Omvårdnadscenter	16 311	Avslutad
Bollbro (2009-)	17 744	Pågående
Hedenlänken	11 792	Pågående
VA- ledningar (1998-)	71 714	Pågår årligen
Kök Torsbergs gymnasium	12 735	Avslutad
Kulturkvarteret	84 170	Avslutad

Pensioner

För 2013 har kommunen betalat ut 35 mkr för alla anställdas intjänade pensionsförmåner (den individuella delen). I balansräkningen redovisas endast de pensionsåtaganden som personalen har tjänat in från och med 1998 och de särskilda avtal om pensioner som tecknats med en del tidigare anställda. Pensionsåtaganden till och med 1997 redovisas som en så kallad ansvarförbindelse och ingår inte i balansräkningen. Den noteras Istället nedanför balansräkningen som en skuld, men storlek och betalningstidpunkt är osäker. De senaste åren har särskild avtalspension erbjudits till personalen på grund av övertalighet. År 2013 erbjöds särskild avtalspension till personal för en kostnad av 386 tkr. På grund av det låga ränteläget i svensk ekonomi sänks diskonteringräntan med 0,75 procentenheter fr.o.m. januari 2014. Effekten ska beaktas i redovisningen för 2013 och innebär att avsättningen ökar med 9,1 mkr inkl. löneskatt. Ansvarförbindelsen ökar med 64 mkr inkl. löneskatt.

Pensionsförvaltning			
		Årets värde	Föregående Års värde
	(mnkr)	2013-12-31	2012-12-31
1.	Avsättning (inkl särskild löneskatt) för pensioner och liknande förpliktelser	110 238	98 958
2.	Ansvarsförbindelser (inkl särskild löneskatt), vs pensionsförpliktelser som inte tagits upp bland avsättningar	868 774	817 694
3.	**Totalat pensionsförpliktelser**	**979 012**	**916 652**
4.	Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar (bokfört värde)	410 084	401 862
4.	Finansiella placeringar avsedda för att finansiera framtida pensionsutbetalningar (marknads värde)	434 619	432 500
5.	**"Återlånade medel", vilka utgör skillnaden mellan punkterna 3 och 4 (marknadsvärde)**	**544 393**	**484 152**
6.	Följande information bör framgå:		
	-Tillgångslag avseende 4 (finansiella placeringar)		
	-Likvida medel	84,0	88,2
	-Räntebärande värdepapper inkl upplupna räntor	240,5	266,5
	-nominella räntor	48,0	109,9
	-realräntor	192,6	156,6
	-Aktier	110,1	77,8
	-svenska	28,5	31,5
	-utländska	81,5	46,4
	Totalt	**434,6**	**432,5**
	-Avkastning	12,1	
	-Avstämning mot placeringspolicy		

Pensionsmedelsförvaltningen

Finansieringen av kommunernas pensionsåtagande har tidigare byggt på tilliten av en ständig tillväxt och möjligheten att finansiera dessa via kommunalskatten. Dagens situation ser väsentligt annorlunda ut. Den offentliga sektorns finansiella problem jämfört med kommande behovstillväxt på kommunal service innebär att framtida pensionsutbetalningar ytterligare belastar utrymmet för kommunal verksamhet.

Bollnäs kommun har sedan 1980-talet avsatt medel för finansiering av kommande pensionsutbetalningar. Avsättningen var till en början mer symbolisk, först under början av 1990-talet har pensionsavsättningarna varit av större omfattning. Pensionsfondens värde uppgick per 2013-12-31 till 435 Mkr.

Det bokförda värdet på kommunens sammanlagda pensionsskuld uppgick vid årsskiftet till 979 mkr, varav 869 Mkr avser ansvarsförbindelsen. Pensionsfonden syfte är att möta de årliga utbetalningar från skulden i ansvarsförbindelsen som överstiger ca 10 Mkr. Dessa utbetalningars bokförda värde var vid årsskiftet ca 302 Mkr, medan marknadsvärdet var hela 349 Mkr.

Det övergripande förvaltningsmålet för pensionsportföljen är att kunna täcka minst lika mycket som avsågs av skulden när denna strategi tog sin början. Detta innebär att tillgångarna i relation till avsedd del av skulden (konsolideringen) bör ligga på minst 100%. Den övergripande risklimiten enligt placeringspolicyn innebär att minst 95% av avsedda pensionsutbetalningar alltid ska kunna täckas av pensionsportföljen. Denna nivå betecknas som ett säkerhetsgolv som aldrig ska äventyras.

Aktuellt läge

Under året har pensionsportföljens risksituation fortsatt att förbättras tack vare stigande börser i kombination med fallande långräntor. Risken att värdet på pensionsportföljen skulle falla under säkerhetsgolvet inom ett år är mycket låg.
Aktuell konsolidering (dvs. tillgångarna som andel av den marknadsvärderade pensionsskulden) var vid årsskiftet 124,4% (Tillgångar [434,6 Mkr] / Skulder [349,4 Mkr]). Det kan jämföras med situationen för ett år sedan då konsolideringen var 106,1%.

Riskövesikt	2013-12-31	Förändring 2013-11-30
Portföljrisk - marknadsvärderad skuld		
Marknadsvärderade tillgångar	434,6	-2,9%
Marknadsvärderad skuld	349,4	-4,6%
Marknadsvärderad konsolidering	124,4%	2,1%
Sannolikhet att gå igenom golvet före årsskiftet	0,0%	0,0%

Nedan återfinns en sammanställning som visar vilken spridning i resultat som kan förväntas vid årsskiftet givet dagens portföljsammansättning. Spridningsresultaten erhålls genom att skuld- och tillgångsvärden simuleras i olika scenarion, vilket renderar i ett troligt medelvärde samt de 5% bästa respektive sämsta utfallen. Detta ger en indikation på sannolikheten att kommunen klarar det övergripande förvaltningsmålet samt hur stor risken är.

Simulering av marknadsvärderad konsolidering	Förväntad konsolidering	Jämfört med idag
Aktuell konsolidering idag	124,4%	
Konsolidering (givet aktuell allokering i 12 mån)		
Medelvärde	126,4%	2,0%
5% högsta	136,8%	12,4%
5% lägsta	117,1%	-7,3%
0,5% lägsta	113,9%	-10,5%

Aktuell portfölj

Totalt har tillgångarna i pensionsportföljen ett marknadsvärde på ca 434,6 Mkr.
Pensionsportföljen ligger inom de limiter som definieras för respektive tillgångsslag i placeringspolicyn.

Övergripande limiter enligt placeringspolicy	Portfölj (Mnkr) 2013-12-31	Andel av portfölj 2013-12-31	Limiter Min	Max
Likvida medel	84,0	19,3%	0%	25%
Räntebärande värdepapper inkl upplupna räntor	240,6	55,4%	40%	90%
- nominella räntor	48,0	11,0%	10%	45%
- realräntor	192,6	44,3%	30%	70%
Aktier	110,1	25,3%	3%	50%
- svenska	28,5	6,6%	5%	15%
- utländska	81,5	18,8%	7%	35%
Alternativa investeringar	0,0	0,0%	0%	10%
Totalt	434,6	100%		

Vid avstämningstillfället hade pensionsportföljen följande utseende, uttryckt som procentuell fördelning på olika tillgångsslag.

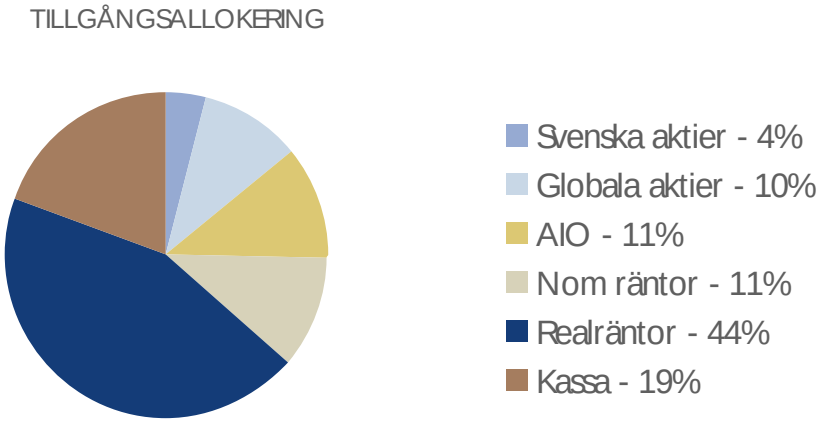

Det övergripande målet med förvaltningen innebär att marknadsvärdet på pensionsportföljen och marknadsvärdet på ansvarsförbindelsen ska följas åt, det vill säga tillgångarna ska matchas med skulden. Under 2013 har andelen realräntor ökat från 36% till 44% av portföljen, samtidigt som den genomsnittliga löptiden (durationen) för realräntorna ökat från 6,3 år till 8,7 år. Totalt sett innebär detta en betydligt bättre matchning mot pensionsskulden.

För att kunna följa hur förvaltningen av aktieportföljen har gått jämförs de olika tillgångsslagen i förhållande till respektive jämförelseindex enligt placeringspolicyn sedan det föregående rapporteringstillfället.

Tillgångsutveckling jämfört med index

Tillgångsslag	Index	Tillgångsavkastning sedan 20121231	Indexavkastning sedan 20121231	Differens
Räntebärande tillgångar	OMRX REAL	-1,4%	-5,1%	3,7%
Svenska aktier	SIX PRX	22,2%	28,0%	-5,7%
Utländska aktier	MSCI TR World (SEK)	8,1%	25,3%	-17,2%

Källa för index: Bloomberg

Att aktieplaceringarna utvecklats sämre än index beror på två faktorer. En del av placeringarna är gjorda med kapitalskydd, detta har initialt gett lägre avkastning men innebär samtidigt en avsevärt lägre risk. Dessutom innehåller portföljen en del exponering mot tillväxtmarknader (som gick dåligt under 2013), medan vi jämför utländska aktier mot en index som inte inkluderar tillväxtmarknader.

Bevakning och rapportering

För bevakning och rapportering av pensionsportföljen samarbetar kommunen med Söderberg & Partners. De bevakar kontinuerligt utvecklingen av pensionsportföljen, pensionsskulden samt marknadsrisken. Detta för att tillse att risken i portföljen aldrig är högre än att det går att leva upp till de åtaganden som pensionsfonderingen avser att möta.

Likvidöverföring från pensionsmedelsförvaltning

Enligt fastställd placeringspolicy från 2013 ska ett visst belopp tas ut från pensionsfonden för att lindra likviditetspåfrestningen som utbetalningarna från ansvarsförbindelsen innebär. År 2013 gjordes ett uttag på 10 Mkr ur portföljen.

Eget kapital, Soliditet, Likviditet

Eget Kapital

(mnkr)

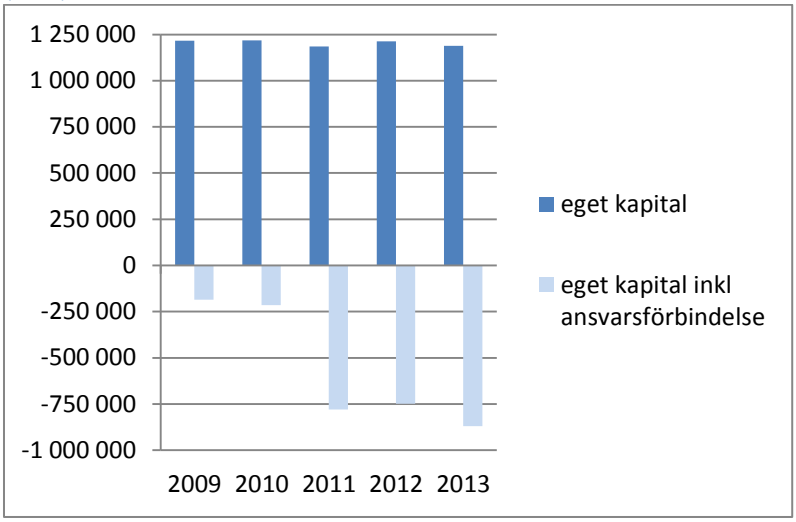

Likviditet

Från och med 2012 ska placerade pensionsmedel klassificeras som omsättningstillgång istället för som tidigare finansiell anläggningstillgång. Detta påverkar likviditeten positivt eftersom kommunen har omfattande placerade pensionsmedel.

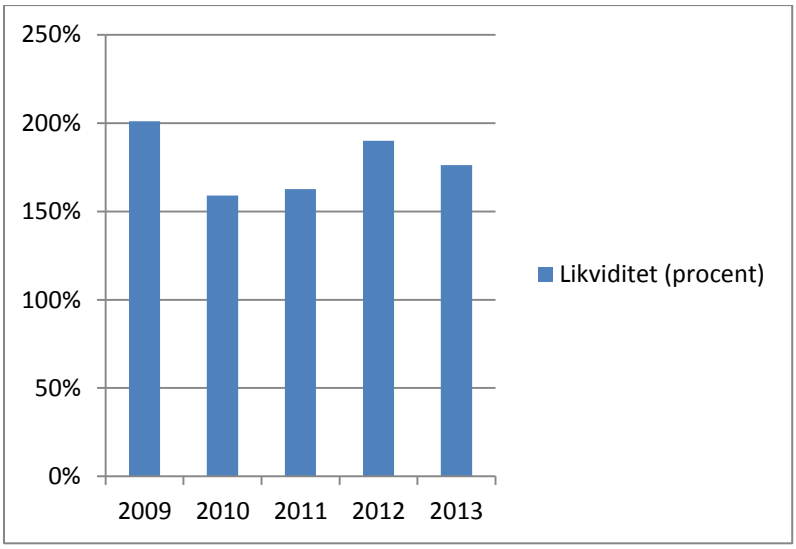

Soliditet

Soliditet visar det egna kapitalet i förhållande till de totala tillgångarna. Ju högre soliditet desto mindre skulder och därmed stabil ekonomi. Enligt redovisningslagen ska kommunen inte räkna in anställdas pensionsåtaganden intjänade före 1998 som en avsättning eller skuld. Förfarandet strider, i princip med god redovisningssed och ger en för positiv bild av soliditeten. Med redovisningslagens sätt att räkna uppgår kommunens soliditet till 71 procent medan den verkliga soliditeten uppgår till 19 procent 2013.

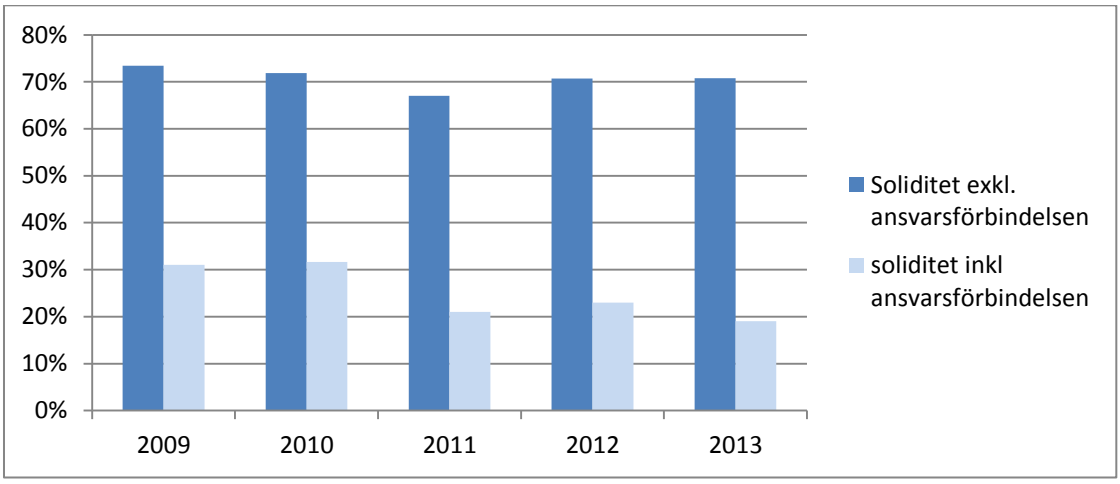

Lån

Bollnäs kommun policy är att lånefinansiera investeringar i affärsmässig verksamhet, det vill säga vatten och avlopp samt affärs- och industrilokaler. Vid årets slut uppgick den totala låneskulden till 68,5 mkr inklusive leasing, varav kortfristig del 5 mkr. Den totala låneskulden uppgick till 2 620kronor per invånare.

Ansvarsförbindelser

	2012	2013
Bolag och Kommunalförbund		
Bollnäs Stadshus AB	70 000	70 000
Bollnäs Energi AB	547 000	580 000
Bollnäs Bostäder AB	510 000	510 000
Bollnäs Ovanåker Renhållning AB	0	15 000
Kommunalförbundet Södra Hälsingland	3 000	3 000
Samkraft AB	8 094	8 094
Övriga		
Hälsingeutbildningar ek. förening	1 600	600
Lövvik-Offerbergs vattenförening	159	114
Egnahem	1 037	1 114
Regionförbundet Gävleborg	1 950	1 950
Privata medel	90	82
Totalt	**1 142 930**	**1 189 954**

Balanskravet

När kommunen uppvisar ett negativt resultat måste underskottet enligt balanskravet återställas inom de tre nästföljande åren. Kommunfullmäktige kan besluta att återställande inte ska ske förutsatt att synnerliga skäl föreligger och att beslutet är förenligt med god ekonomisk hushållning. Kommunen uppvisar ett negativt resultat på -23 546 tkr. Enligt kommunalredovisningslag är huvudprincipen att realisationsvinster inte ska inräknas i intäkterna då avstämning mot balanskravet görs, kommunen har realisationsvinster på 4 163 tkr som avser försäljning av materiella anläggningstillgångar. Kommunfullmäktige har beslutat 2014-05-26 §157, att åberopa synnerliga skäl för den del av ökade pensionskostnader som beror på diskonteringsförändringen 9 140 tkr, strukturella förändringar inom gymnasiesärskolan 3 100 tkr samt avvecklingen av gymnasieverksamheten Nytorp 6 100 tkr och skall därför avräknas återställandet. Kommunen har under 2012 byggt upp en socialinvesteringsfond, för 2013 har 967 tkr använts. Balanskravsutredningen visar därmed att 17 602 tkr av årets resultat måste återställas.

ÅRETS RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVSUTREDNING	**2012**	**2013**
Resultat enligt resultaträkningen	26 963	-23 546
Realisationsvinster	-3 119	-4 163
Realisationsvinst enligt undantagsmöjlighet	3119	0
Diskonteringsränta pensionsavsättning	0	9 140
Omstrukturering gymnasiesärskolan	0	3 100
Omstrukturering Nytorp	0	6 100
Återställande av 2011 års underskott	-17 262	0
SUMMA ÅRETS RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVSUTREDNING	**9 701**	**-9 369**
Medel från sociala fonden	0	967
ÅRETS BALANSKRAVSRESULTAT	**9 701**	**-8 402**

Kommunkoncernens ekonomi

I koncernen Bollnäs kommun ingår nämnder samt Bollnäs stadshus AB och därigenom helägda bolagen Bollnäs Bostäder AB och Bollnäs Energi AB, samt delägda bolagen Bollnäs Ovanåkers renhållning AB och Helsinge Vatten AB. Eftersom kommunen är både ägare och köpare av flera av koncernföretagens tjänster är intresset dubbelt. Kommunens målsättning är att uppnå koncernnytta och ge medborgare bästa möjliga service.

Koncernen redovisade ett negativ resultat om 15 mkr för 2013. Mer information finns i den sammanställa redovisningen inklusive noter samt i respektive företags årsredovisning.

Koncerninterna förhållanden

(tkr)	Ägd andel	Koncernbidrag Givna	Koncernbidrag Mottagna	Utdelning Given	Utdelning Mottagen
Kommunen					
Stashus AB, 556792-9962	100%		331		945
Bollnäs Bostäder AB, 556060-3176	100%	331			
Bollnäs Energi AB, 556712-5314	100%				
Bollnäs Ovanåker Renhållnings AB, 556223-4863	67%			945	
Helsinge Vatten AB, 556768-2777	60%				

(tkr)	Ägd andel	Försäljning Intäkt	Försäljning Kostnad	Koncernkonto 2013-12-31 Givare	Koncernkonto 2013-12-31 Mottagare	Räntor och borgensavgifter Intäkt	Räntor och borgensavgifter Kostnad	Borgen 2013-12-31 Givare	Borgen 2013-12-31 Mottagare
Kommunen		14 638	62 194		13 996	4 912	223	1 175 000	
Stashus AB, 556792-9962	100%	0	190		15 607	945	206		70 000
Bollnäs Bostäder AB, 556060-3176	100%	21 748	36 630	23 294		140	2 042		510 000
Bollnäs Energi AB, 556712-5314	100%	51 217	13 994		4 755	0	2 664		580 000
Bollnäs Ovanåker Renhållnings AB, 556223-4863	67%	11 765	5 533	11 064		83	945		15 000
Helsinge Vatten AB, 556768-2777	60%	20 553	1 380						

Kommunövergripande styrkort

Vision Bollnäs kommun – möjligheternas kommun

I samband med beslut om 2013 års budget antog fullmäktige ett koncernövergripande styrkort. Styrkortet innefattar fem perspektiv: *medborgare, utveckling ekonomi och medarbetare och arbetssätt*. Styrkortet är konstruerat så att det anger en koncernövergripande dimension så att man kan göra en ”summering” av underliggande styrkort. Styrkortet verifierar således hur väl kommunen lyckas med sin vision.

Varje nämnd har egna mål som syftar till att bedriva verksamheten med en ekonomi i balans och i enlighet med fullmäktiges uppdrag. Deras uppföljning redovisas under respektive nämnd.

Kommunfullmäktiges övergripande styrkort

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!

Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö.

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Mål		Mätetal
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare.	○	Stärka föreningslivet	Öka antalet personer, som är medlem i en förening från föregående år
	●	Bollnäs Kommun ska erbjuda en förbättrad medborgarservice i form av 24-timmars myndighet	Antalet tjänster, som kan hanteras elektroniskt, ska öka från föregående år Antalet besök på hemsidan ska öka från föregående år
	●	Färre medborgare, som miss-brukar droger	Andelen alkoholkonsumenter i åk 2 på gymnasiet ska reduceras från föregående år Andel, som röker i åk 2 på gymnasiet, ska reduceras från föregående år Andelen, som använt narkotika i åk 2 på gymnasiet, ska reduceras från förgående år Andelen, som aldrig rökt i åk 7-9, ska öka från föregående år I enkäten ”Hälsa på lika villkor” ska Bollnäs ha värden, som är bättre än föregående år
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat.	●	Ökad andel medborgare med självförsörjning	Arbetslösheten ska sjunka jämfört med föregående år Antalet nystartade företag ska öka jämfört med föregående år Antal sysselsatta i privat sektor ska öka jämfört med föregående år
	●	Betona kulturlivets betydelse för kommunens utveckling och besöksnäringen	Inflyttningsnettot ska öka jämfört med föregående år Satsade kronor per besökare i kultur-kvarteret ska minska
	●	Arbetet med en ny översiktsplan ska prioriteras	Översiktsplanen skall framskrida enligt tidplan

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Mål		Mätetal
Ekonomi God ekonomisk hushållning.	🔴	Bollnäs Kommun ska uppvisa ett ekonomiskt överskott	Det årliga överskottet i kommunen ska motsvara minst 1% av skatteintäkter och generella statsbidrag Bolagen ska uppvisa ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet
	🟢	Bollnäs Kommun ska självfinansiera sina investeringar	100% av kommunens investeringar ska finansieras med egna medel (ej bolag och kommunalförbund)
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare.	🟡	Bollnäs kommunkoncern ska ha en tryggad personal- och kompetensförsörjning inklusive kompetensutveckling	Andelen medarbetare, som anser att de har möjlighet till lärande och utveckling i arbetet, ska öka med 3 procentenheter jämfört med 2012
			30% av medarbetarna ska vara under 40år, 25% 40-49 år, 25% 50-59 år och 20% 60 år eller äldre Andelen kvinnor respektive män bland cheferna ska återspegla könsfördelningen inom organisationen
	🔴	Medarbetarna ska ha en god arbetsmiljö	Frisknärvaron ska vara minst 95% av den totala arbetstiden Minst 85% av medarbetarna ska anse att de är delaktiga i utvecklingsarbetet på sin arbetsplats
	🔴	Medarbetarna ska vara stolta över sin arbetsplats och det arbete de utför	Andelen, som trivs med sina arbets-kamrater, känner engagemang för arbetsuppgifterna och upplever att de får det stöd, som behövs av chefen ska öka jämfört med föregående år
			Andelen medarbetare, som kan tänka sig att rekommendera Bollnäs Kommunkoncern som arbetsgivare, ska öka jämfört med föregående år

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	Mål		Mätetal
Arbetssätt och processer	🔴	Bollnäs Kommun ska konkurrensutsätta sina verksamheter	Andelen verksamheter, som har kon-kurrensutsatts, ska öka från föregående år
Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt.	🔴	Ökad andel verksamhet med intraprenad	Tre verksamheter som utför intraprenad ska starta upp under året
	🔴	Bollnäs kommunkoncern ska samverka med andra kommuner och bolag	Verksamhet ska överföras till Kommunalförbundet Södra Hälsingland Antal samverkansprojekt ska öka från föregående år

🔴 Målet ej uppfyllt 🟡 Målet delvis uppfyllt 🟢 Målet uppfyllt ⚪ Ingen mätning gjord

Medborgare

Kommunen uppnår samtliga mätetal under målet att det ska erbjudas en förbättrad medborgarservice i form av 24-timmars myndighet samt rörande målet att det ska vara färre medborgare som missbrukar droger. Mätningar relaterade till målet att stärka föreningslivet har inte kunnat genomföras.

Utveckling, välfärd och tillväxt

Inom perspektivet utveckling, välfärd och tillväxt har två av tre mätetal under målet ökad andel medborgare med självförsörjning uppnåtts. Då såväl antalet nystartade företag som antalet sysselsatta i privat sektor ökat, dock har arbetslösheten inte sjunkit. Målet att betona kulturlivets betydelse för kommunens utveckling och besöksnäring har delvis uppnåtts. Att satsade kronor per besökare i kulturkvarteret ska minska har delvis uppfyllts medan inflyttningsnettot har ökat jämfört med föregående år och mätetalet har därav uppfyllts. Perspektivets tredje mål att arbetet med en ny översiktsplan ska prioriteras är uppfyllt i och med att arbetet anses framskrida enligt tidsplan.

Ekonomi

Kommunen når inte målet med ett årligt överskott motsvarande minst 1 procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Av bolagen är det två av fem som uppvisar ett överskott på minst 5% av det egna kapitalet. Kommunen når delvis upp till målet. Kommunen har inte tagit upp några nya lån för att klara av finansieringen av investeringar och målet är uppnått.

Medarbetare

Vad det gäller perspektivet rörande medarbetare har målen inte uppnåtts. Det ska poängteras att flera utav procentsatserna från resultatet utav medarbetarenkäten är mycket nära de uppsatta gränsdragningarna för att delvis uppfylla respektive mål. Ett mätetal har uppnåtts och

det är att andelen kvinnor respektive män bland cheferna ska återspegla könsfördelningen inom organisationen.

Arbetssätt och processer

Kommunen har inte uppnått målen att antalet verksamheter som konkurrensutsatts ska öka eller en ökad verksamhet på intraprenad. Det tredje målet under detta perspektiv att Bollnäs kommunkoncern ska samverka med andra kommuner och bolag har delvis uppfyllts vad det gäller antal samverkansprojekt men ingen verksamhet har överförts till Kommunalförbundet Södra Hälsingland.

Framtidsbedömning

För att undvika att mätningar inte alls kan göras och att vissa mätningar bara går att göra en gång om året kommer arbetet med att byta ut och omformulera mål att intensifieras under kommande år.

Avsikten är att under 2014 upphandla och införa ett IT-stöd för verksamhetsplanering som ska underlätta respektive förvaltnings arbete med mål och styrkort. Detta IT-stöd ska bidra till att kunna planera, genomföra och följa upp verksamheten mot uppsatta mål på ett smidigt sätt så att aktiviteter kan sättas in i god tid där målen inte ser ut att uppnås. Ett antal leverantörer har under hösten 2013 besökt oss för att visa sina system.

Personalredovisning

Medarbetare[1]

Den 31 december 2013 hade Bollnäs kommun totalt 2557 månadsavlönade[2] medarbetare och av dessa var 2321 tillsvidareanställda och 236 visstidsanställda med månadslön. Omräknat till årsarbetare[3] var det 2453 stycken.

Diagram 1: Antal anställda per anställningsform den 31 december 2010-2013

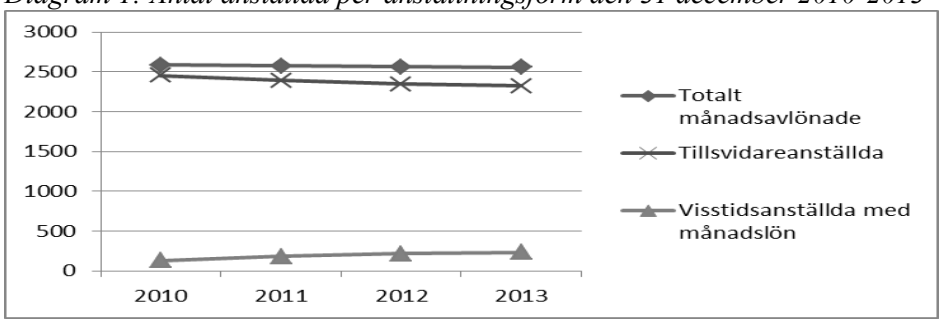

Tillsvidareanställningarna[4] minskade medan antalet visstidsanställningar ökade i jämförelse med samma tidpunkt föregående år. Barn- och utbildningsförvaltningen hade 1018 tillsvidareanställda medarbetare (46 stycken färre) och 197 visstidsanställda medarbetare med månadslön (19 stycken fler). Socialförvaltningen hade 1020 tillsvidareanställda medarbetare (25 stycken fler) och 19 visstidsanställda medarbetare med månadslön (Två stycken färre).

Utöver månadsavlönade medarbetare hade Bollnäs kommun ett antal timavlönade medarbetare som tillsammans arbetade 463 994 timmar under 2013, vilket motsvarar 234 årsarbetare. Det är en ökning med 21 procent jämfört med föregående år.

Tillsvidareanställda per verksamhetsområde

Av Bollnäs kommuns tillsvidareanställda arbetade 89 procent inom skola och omsorg. Övriga (11 procent) arbetade bland annat inom gatu- och fastighetsskötsel, kultur- och fritidsverksamhet, kommungemensam centraladministration, kostenheten samt arbetsmarknads- och integrationsfrågor. Inom barnomsorg och skola minskade antalet tillsvidareanställda medan antalet ökade inom resterande verksamheter.

[1] Anhörigvårdare, personliga assistenter enligt PAN-avtalet och förtroendevalda politiker redovisas inte.
[2] Med månadsavlönade menas tillsvidareanställda och visstidsanställda med månadslön.
[3] Antalet årsarbetare räknas fram med hjälp av den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade. Årsarbetare anger hur många medarbetare som kommunen skulle ha haft om den faktiska sysselsättningsgraden för månadsavlönade räknades om till heltidsanställningar.
[4] Anställning och anställda som begrepp skiljer sig från antal medarbetare. En medarbetare kan i redovisningssammanhanget ha mer än en anställning. Antalet anställningar är därför något fler än antalet medarbetare.

Tabell 1: Tillsvidareanställda per verksamhetsområde den 31 december 2010-2013

	2010	2011	2012	2013
Barnomsorg	299	292	301	296
Handikappomsorg	257	256	246	252
Individ- och familjeomsorg	57	53	59	61
Skola	915	862	780	730
Äldreomsorg	686	691	713	726
Övriga	243	238	249	256
Totalt	2457	2392	2348	2321

Diagram 2: Tillsvidareanställda per verksamhet den 31 december 2013

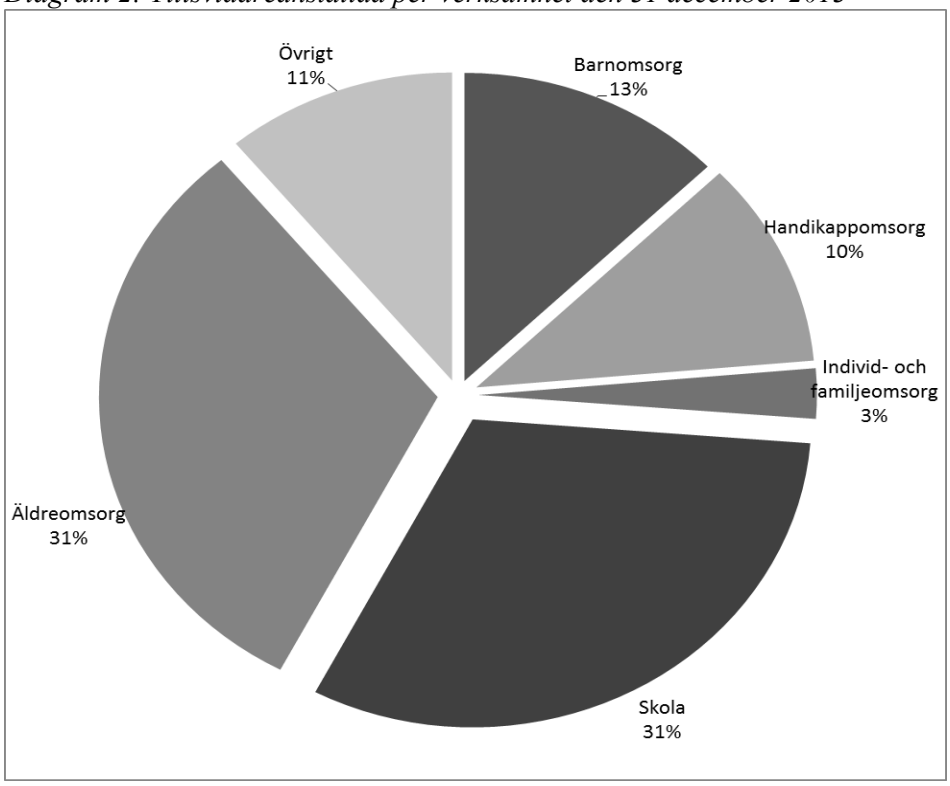

Sjukfrånvaro5

Bollnäs kommun har ett mål om en frisknärvaro på minst 95 procent av den totala arbetstiden, ett mål som inte uppfylldes eftersom den var på 93,51 procent. Den totala sjukfrånvaron ökade från 6,13 procent föregående år till 6,49 procent. Långtidssjukfrånvaron var 40,11 procent år 2011, ökade till 48,86 procent år 2012 och minskade något till 48,64 procent år 2013.

[5] Tillsvidareanställda, visstidsanställda och timavlönade

Tabell 2: Sjukfrånvaro per kön för samtliga medarbetare i Bollnäs kommun under året

Kön	Total sjukfrånvaro[6] i procent	Långtids-sjukfrånvaro[7] i procent
Kvinnor	7,28	49,19
Män	3,62	44,69
Total	6,49	48,64

Diagram 3: Sjukfrånvaro per kön åren 2008–2013

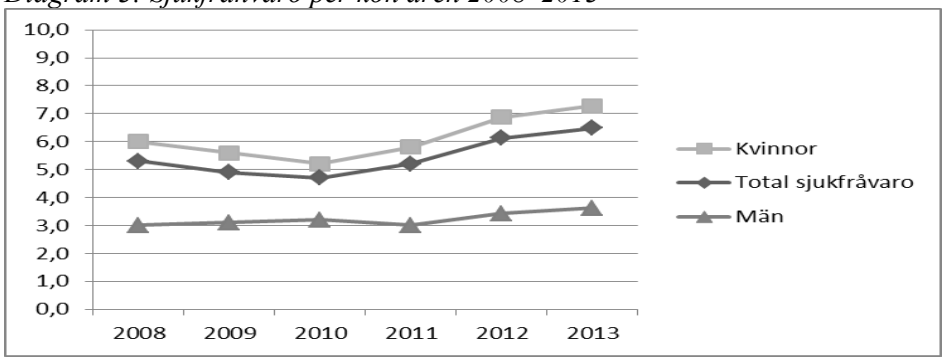

Kvinnornas sjukfrånvaro var högre än männens och både kvinnornas och männens sjukfrånvaro ökade jämfört med år 2012. Kvinnor i åldersintervallet 50 – 65 år hade högst sjukfrånvaro (7,95 procent).

Tabell 3: Total sjukfrånvaro per åldersintervall under året

Ålder	Total sjukfrånvaro[8] i procent	Långtids-sjukfrånvaro[9] i procent
0-29	6,11	18,23
30-49	5,90	47,08
50- äldre	7,07	55,57
Total	6,49	48,64

Några av de förbyggande insatserna som gjordes under året var tränings- och kostgrupper inom Barn- och utbildningsförvaltningen och Socialförvaltningens friskvårdare genomförde olika aktiviteter. Alla medarbetare i kommunen hade rätt till ett friskvårdsbidrag på 1500 kr.

[6] Den totala sjukfrånvaron redovisas i procent av ordinarie arbetstid.
[7]Långtidssjukfrånvaron visas i förhållande till den totala sjukfrånvaron. Långtidssjukfrånvaro är sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar.

[8] Den totala sjukfrånvaron redovisas i procent av ordinarie arbetstid.
[9]Långtidssjukfrånvaron visas i förhållande till den totala sjukfrånvaron. Långtidssjukfrånvaro är sjukfrånvaro som överstiger 60 dagar.

Arbetstidsanvändning

Diagram 4: Arbetstidsanvändning i timmar under året

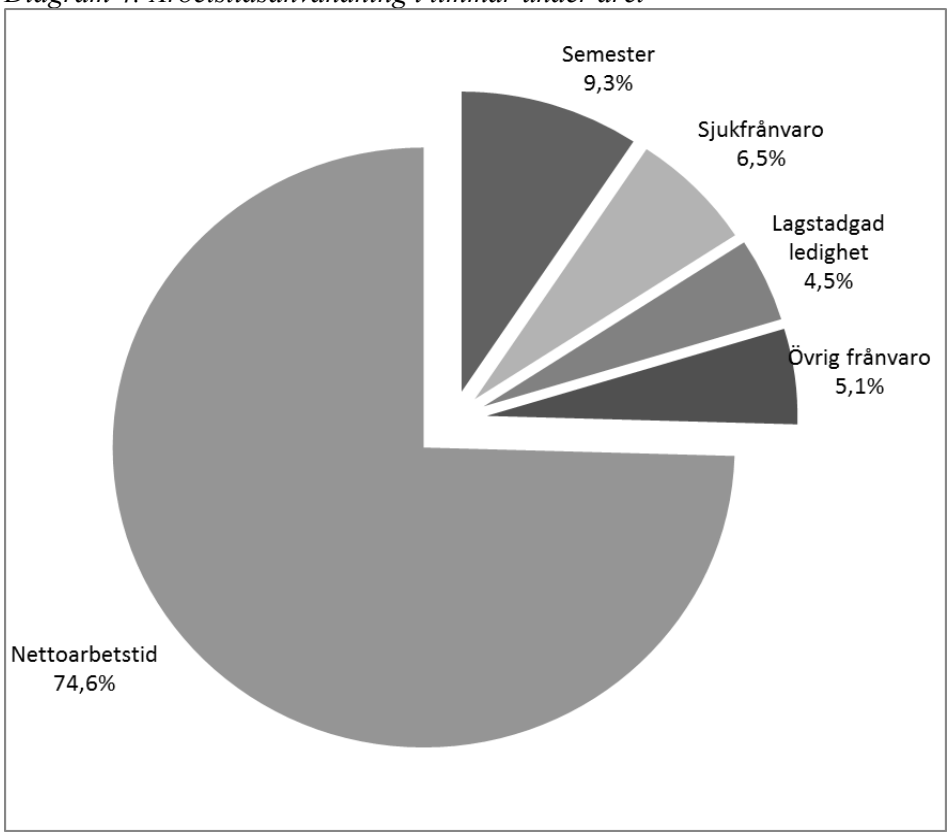

Åldersfördelning

Diagram 5: Åldersfördelning för tillsvidareanställda per kön den 31 december 2013

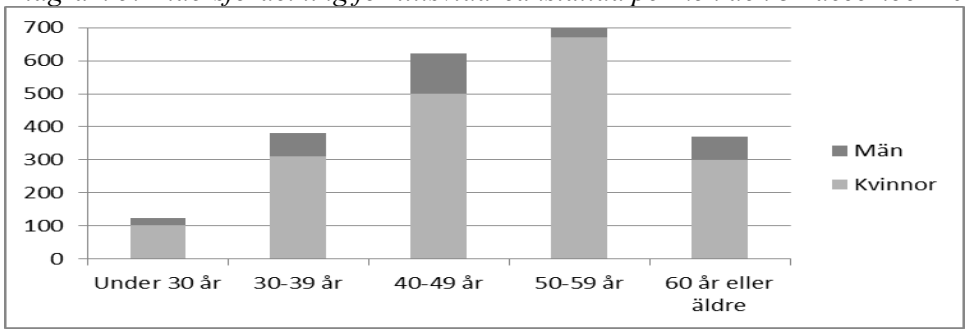

Medelåldern var 48,4 år den 31 december 2013, vid samma tidpunkt föregående år var medelåldern 48,5 år. Teknik-, service- och fritidsförvaltningen hade den högsta medelåldern, 49,5 år. Socialförvaltningen hade den lägsta medelåldern, 47,3 år.

Tabell 4: Tillsvidareanställda per verksamhet och kommande pensionsavgångar

Verksamhet	Tillsv.-anställda	Antal 62-67 år	Procent 62-67 år
Barnomsorg	296	31	11 %
Handikappomsorg	252	28	11 %
Individ- och familjeomsorg	61	3	5 %
Skola	730	67	9 %
Äldreomsorg	726	64	9 %
Övriga	256	25	10 %
Totalt	2321	218	9 %

Rehabilitering

Sjukfrånvaron följdes upp varje månad. Genom datasystemet Adato får cheferna signaler vid krav om rehabiliteringsutredning. Vid upprepad korttidsfrånvaro genomförs hälsosamtal av företagshälsovården. Det genomfördes grupper i *Balans i livet* som vänder sig till medarbetare med hög korttidssjukfrånvaro.

Försäkringskassan och Bollnäs kommun har ett samverkansavtal för att befästa ett fortlöpande samarbetet i rehabiliteringsfrågor. En rehabsamverkansgrupp bestående av Försäkringskassan, företagshälsovården, fackförbundet Kommunal och Bollnäs kommuns två största förvaltningar arbetar mer operativt med rehabiliteringsfrågorna.

Bollnäs kommun erbjuder sedan många år tillbaka fysisk träning vid Bollnäs sim- och sporthalls gym för sjukskrivna och medarbetare som visat signaler på ohälsa. Gruppen leds av en legitimerad sjukgymnast.

Jämställdhet

Bollnäs kommun har en policy för likabehandling, vilken ligger till grund för arbetet med jämställdhet.

Bollnäs kommun hade 2321 tillsvidareanställda den 31 december 2013, varav 81 procent kvinnor och 19 procent män. Av antalet chefer med ansvar för personal, ekonomi och verksamhet var 76 procent kvinnor och 24 procent män.

Tabell 5: Könsstruktur för tillsvidareanställda per förvaltning den 31 december 2013

Förvaltning	Tillsv.-anställda	Kvinnor	Män
Barn- och utbildningförvalt.	1018	80 %	20 %
Kommunstyrelse-förvaltningen	184	68 %	32 %
Samhällsbyggnadskontoret	29	48 %	52 %
Socialförvaltningen	1020	89 %	11 %
Teknik-, service- och fritidsförvalt.	70	30 %	70 %
Totalt	2321	81 %	19 %

Samtliga tillsvidareanställningar i Bollnäs kommun ska annonseras och tillsättas på heltid enligt ett heltidsbeslut från år 2001. Av kommunens 1883 tillsvidareanställda kvinnor hade 89 procent en heltidsanställning och av 438 tillsvidareanställda män hade 95 procent en heltidsanställning.

Tabell 6: Sysselsättningsgrad för tillsvidareanställda i procent den 31 december 2013

Sysselsättningsgrad	2010	2011	2012	2013
Kvinnor	95,3	95,8	95,4	96,4
Män	97,3	97,3	96,2	97,8
Total	95,7	96,1	95,6	96,7

Diagram 6: Medellön för tillsvidareanställda den 31 december 2010-2013

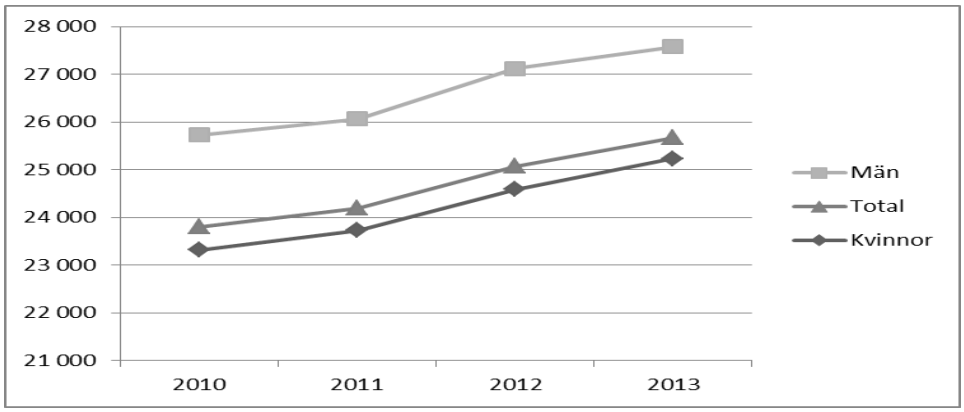

Medellönen ökade med 601 kr (2,4 procent) från föregående år. Kvinnornas medellön ökade med 641 kr (2,6 procent) medan männens ökade med 465 kr (1,7 procent).

Arbetsmiljö

En årligen återkommande arbetsmiljöutbildning för chefer och skyddsombud genomfördes under året. Den innehöll bland annat samverkan, psykosocial arbetsmiljö, stresshantering, hälsofrämjande ledarskap, rehabilitering och arbetsanpassning, alkohol och riskbruk, jämställdhet och mångfald samt systematiskt arbetsmiljöarbete.

Teknik-, service- och fritidsförvaltningen genomförde den årligen återkommande hjärt- och lugnräddningen för samtliga medarbetare.

Mellan åren 2011 och 2013 deltog Bollnäs kommun tillsammans med fem andra kommuner i länet i ett samverkansprojekt om hälsofrämjande ledarskap. Projektet hade som mål att öka kunskapen om sambanden mellan arbete och hälsa samt de faktorer som bibehåller och utvecklar hälsa. Den lokala utbildningsdelen för kommunens chefer genomfördes mellan slutet av år 2012 och början av år 2013.

Personalförsörjning

En kompetensplan togs fram under året med en kartläggning av de framtida rekryteringsbehoven och åtgärder för att hantera behoven.

För att klara framtida rekryteringsbehov erbjuder vi bland annat feriearbete för 16-17 åringar samt praktik för högskolestuderande under sommaren. Utöver detta tas praktikanter emot inom olika delar av kommunen. Marknadsföring av kommunen som arbetsgivare har bland annat skett genom deltagande vid Torsbergsgymnasiets arbetsmarknadsdag och i Framtidsvalets material.

Andra omgången av programmet *Framtida ledare* påbörjades under slutet av år 2013. Programmet syftar till att identifiera och attrahera framtida ledare och utbilda dem inom ramen för det kommunala uppdraget. Programmet är en samverkan mellan åtta Gävleborgskommuner och från Bollnäs kommun deltar två medarbetare.

Under år 2013 valde Bollnäs kommun att delta i *Trainee Södra Norrland* och att under 16 månader ta emot en trainee inom samhällsplanering. Programmet medför tillgång till nya kunskaper, utökat samarbete mellan kommuner och tillfällen att marknadsföra kommunen som arbetsgivare.

Vård- och omsorgscollege är en kvalitétssäkring av vård- och omsorgsprogrammet. Det är en certifierad samverkansform mellan branschen och utbildningarna. Eftersom Bollnäs kommun har deltagit i tre år så görs en återcertifiering och arbetet med detta påbörjades under slutet av året.

Under året har det pågått ett intensivt arbete med att skapa en gemensam bemanningspool för hela kommunen för att underlätta vikariehanteringen.

Intäkts- och kostnadsstatistik, drift

(tkr)	2013		2012	
INTÄKTER				
Skatter	924 758	52%	899 318	51%
Generella stadsbidrag	360 472	20%	347 064	20%
Övriga bidrag	130 264	7%	122 567	7%
Återbetalning AFA försäkring	28 518	2%	30 713	2%
Kopiatorer Siemens	0	0%	13 450	1%
Försäljning verksamhet m.m.	167 644	9%	187 416	11%
Taxor och avgifter	88 520	5%	86 485	5%
Bostads och lokalhyror	44 867	3%	44 050	3%
Försäljning anläggningstillgångar	4 163	0%	3 119	0%
Ränteintäkter	6 797	0%	7 272	0%
Övriga finansiella intäkter	16 785	1%	8 685	0%
SUMMA INTÄKTER	**1 772 788**	**100%**	**1 750 139**	**100%**
KOSTNADER				
Personalkostnader	1 074 007	60%	1 053 412	61%
Inventarier/material	17 985	1%	13 698	1%
Bidrag	65 802	4%	63 709	4%
Köp av verksamhet	208 093	12%	248 522	14%
Lokalkostnader	138 572	8%	96 329	6%
Tele, data, post	9 532	1%	9 154	1%
Transporter, resor, reparationer, kontorsmtr m.m.	137 365	8%	119 705	7%
Räntekostnader	1 092	0%	1 868	0%
Övriga finansiella kostnader	581	0%	540	0%
Pensionskostnader	77 442	4%	61 236	4%
Förändringen av RIPS räntan på pensioner	9 140	1%	0	0%
Avskrivningar	56 722	3%	55 003	3%
TOTALA KOSTNADER	**1 796 333**	**100%**	**1 723 176**	**100%**

RESULTATRÄKNING (TKR)

	Not	Kommunen Budget 2013	Kommunen Utfall 2013	Kommunen Avvikelse 2013	Kommunen Utfall 2012	Koncernen Utfall 2013	Koncernen Utfall 2012
Intäkter	1	403 586	435 460	31 874	443 636	758 604	756 106
Kostnader	2	-1 628 433	-1 728 800	-100 367	-1 665 763	-1 931 451	-1 868 274
Avskrivningar	3	-54 322	-56 722	-2 400	-55 003	-123 534	-119 711
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		**-1 279 169**	**-1 350 062**	**-70 893**	**-1 277 130**	**-1 296 381**	**-1 231 879**
Skatteintäkter	4	919 000	924 758	5 758	899 318	924 758	899 318
Generella statsbidrag	5	360 000	360 472	472	347 064	360 472	347 064
Finansiella intäkter	6	12 000	23 582	11 582	15 956	18 477	11 473
Nedskrivning andelar	7	0	0	0	0	-5 313	0
Finansiella kostnader	7	-5 831	-1 674	4 157	-2 408	-36 433	-36 733
Jämförelsestörande intäkt	8	0	28 518	28 518	44 163	28 518	44 163
Jämförelsestörande kostnad	8	0	-9 140	-9 140	0	-9 140	0
ÅRETS RESULTAT FÖRE EXTRAORDINÄRA POSTER		**6 000**	**-23 546**	**-29 546**	**26 963**	**-15 042**	**33 406**
Extraordinära intäkter		0	0	0	0	0	0
Extraordinära kostnader		0	0	0	0	0	0
ÅRETS RESULTAT	9	**6 000**	**-23 546**	**-29 546**	**26 963**	**-15 042**	**33 406**

KASSAFLÖDESANALYS (TKR)

		Kommunen		Koncernen	
	Not	**2013**	**2012**	**2013**	**2012**
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat	9	-23 546	26 963	-15 042	33 406
Justering för av- och nedskrivningar	3	56 722	55 003	123 534	119 711
Justering för gjorda avsättningar	17	11 280	-1 675	16 727	-3 457
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster					
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**44 456**	**80 291**	**125 218**	**149 660**
Förändring kortfristiga fordringar	13	80 146	-14 467	65 431	-49 634
Förändring förråd, varulager & exploateringsmark	12	-3 000	-2 700	-4 055	-3 580
Förändring kortfristiga placeringar	14	-8 222		-8 222	
Förändring kortfristiga skulder	19	-13 335	-82 360	-50 186	70 099
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**100 045**	**-19 236**	**128 186**	**166 545**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i materiella anläggningstillgångar	10	-91 298	-52 266	-164 514	-190 527
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	10	7 741	11 877	6 240	8 764
Övrig justering av anläggningstillgångar	10	-2 922	-3 066	0	
Förändring leasing	10	-5 518	-188	-5 518	-188
Köp finansiella anläggningstillgångar	11	-297	-58 251	-5 427	-58 717
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	11	14	63 318	753	48 269
Förändring finansiella anläggningstillgångar	11	0	-16 083		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-92 280**	**-54 659**	**-168 466**	**-192 399**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Amortering av skuld	18	-5 000	-5 000	-5 000	-5 000
Förändring långfristiga skulder	18	-4 073	7 473	60 314	-50 124
Förändring långfristiga fordringar	11	1 289	976	-13 172	7 458
Nyemission/aktieätartillskott				45	
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-7 784**	**3 449**	**42 187**	**-47 666**
ÅRETS KASSAFLÖDE		**-20**	**-70 446**	**1 907**	**-73 520**
Likvida medel vid årets början		119	70 565	8 951	82 471
Likvida medel vid årets slut	15	100	119	10 859	8 951

BALANSRÄKNING (TKR)

	Not	Kommunen 2013	Kommunen 2012	Koncernen 2013	Koncernen 2012
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	10	948 161	919 347	1 699 816	1 672 427
Maskiner & inventarier	10	38 123	31 662	597 594	606 493
Pågående nyanläggningar och förskott				66 457	44 039
Summa materiella anläggningstillgångar		**986 284**	**951 009**	**2 363 867**	**2 322 959**
Finansiella anläggningstillgångar					
Värdepapper, andelar, m.m.	11	122 670	122 387	8 634	13 898
Långfristiga fordringar	11	11 719	13 008	24 117	6 524
Summa anläggningstillgångar		**1 120 673**	**1 086 404**	**2 396 618**	**2 343 381**
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager & exploateringsmark	12	27 494	24 495	36 053	31 998
Fordringar	13	120 978	201 124	125 022	189 397
Kortfristiga placeringar	14	410 084	401 862	410 084	401 862
Kassa & bank	15	100	119	10 859	8 951
Summa omsättningstillgångar		**558 656**	**627 600**	**582 018**	**632 208**
SUMMA TILLGÅNGAR		**1 679 329**	**1 714 004**	**2 978 636**	**2 975 589**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER					
Eget kapital	16	**1 188 590**	**1 212 137**	**1 236 103**	**1 249 387**
Varav årets resultat		-23 546	26 963	-15 042	33 406
Avsättningar					
Avsättn pensioner & liknande förpliktelser	17	110 238	98 958	110 238	98 958
Avsättning skatter	17			14 143	13 759
Övriga avsättningar	17			12 094	11 999
Summa avsättningar		**110 238**	**98 958**	**136 475**	**124 716**
Skulder					
Långfristiga skulder	18	63 483	72 556	1 245 888	1 148 901
Kortfristiga skulder	19	317 018	330 353	360 170	452 585
Summa skulder		**380 501**	**402 909**	**1 606 058**	**1 601 486**
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR & SKULDER		**1 679 329**	**1 714 004**	**2 978 636**	**2 975 589**
PANTER & ANSVARSFÖRBINDELSER					
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulder & avsättningar	20	868 774	817 694	868 774	817 694
Övriga ansvarsförbindelser	21	1 189 954	1 142 930	1 190 575	1 143 544
Summa ansvarsförbindelser		**2 058 728**	**1 960 624**	**2 059 349**	**1 961 238**
Nyckeltal i balansräkningen					
Soliditet exkl. pensionsskuld inom linjen		71%	71%	41%	42%
Soliditet inkl. pensionsskuldsavsättning inom linjen		19%	23%	12%	15%
Antal invånare per 31/12		26 141	26 158	26 141	26 158
Eget kapital per invånare		45 468 kr	46 339 kr	47 286 kr	47 763 kr
Låneskuld per invånare		2 620 kr	2 965 kr	47 852 kr	44 113 kr
Låneskuld av anläggningstillgångar		6%	7%	52%	49%

NOTER (TKR)

	Kommunen		Koncernen	
	2013	**2012**	**2013**	**2012**
NOT 1 INTÄKTER				
Verksamhetens intäkter	1 005 445	1 011 449	1 448 510	1 446 591
Interna intäkter	-570 253	-569 883	-690 174	-692 555
Övriga intäkter	268	2 070	268	2 070
SUMMA INTÄKTER	**435 460**	**443 636**	**758 604**	**756 106**
NOT 2 KOSTNADER				
Verksamhetens kostnader	2 255 041	2 223 515	2 577 613	2 548 698
Förändring pensionsskuld, intjänat från 1998	427	-1 348	427	-1 348
Förändring pensionsskuld, förtroendevalda	1 713	0	1 713	0
Pensionsutbetalningar, inklusive löneskatt	94 256	101 515	94 256	101 515
Förvaltningsersättning KPA	407	378	407	378
Fastighetsskatt	1 124	1 080	1 124	1 080
Intern kapitalkostnad	-84 506	-92 643	-84 506	-92 643
Interna kostnader	-542 904	-569 883	-662 825	-692 555
Övriga kostnader	3 242	3 149	3 242	3 149
SUMMA KOSTNADER	**1 728 800**	**1 665 763**	**1 931 451**	**1 868 274**
NOT 3 AVSKRIVNINGAR				
Planmässig avskrivning på anskaffningsvärden	56 722	54 895	123 534	119 603
Nedskrivning anläggningstillgångar	0	108	0	108
SUMMA AVSKRIVNINGAR	**56 722**	**55 003**	**123 534**	**119 711**
NOT 4 SKATTEINTÄKTER				
Preliminära skatteintäkter	930 900	887 836	930 900	887 836
Slutavräkning 2011	0	187	0	187
Slutavräkning 2012	627		627	0
Prognos slutavräkning 2012		11 812		11 812
Prognos slutavräkning 2013	-6 384		-6 384	0
Mellan kommunalutjämning kollektivtrafik	-385	-517	-385	-517
SUMMA SKATTEINTÄKTER	**924 758**	**899 318**	**924 758**	**899 318**
NOT 5 GENERELLA STATSBIDRAG				
Inkomstutjämning	264 194	241 743	264 194	241 743
Strukturbidrag	19 021	19 041	19 021	19 041
LSS utjämning	23 302	24 925	23 302	24 925
Fastighetsavgift	47 396	47 212	47 396	47 212
Regleringsbidrag	11 922	12 886	11 922	12 886
Kostnadsutjämning	-5 363	1 257	-5 363	1 257
SUMMA GENERELLA STATSBIDRAG	**360 472**	**347 064**	**360 472**	**347 064**
NOT 6 FINANSIELLA INTÄKTER				
Reavinst värdepapper	9 726	1 515	9 726	1 515
Utdelning	2 528	1 620	2 727	1 172
Ränta utlämnade lån koncernföretag	729	0	0	0
Ränta medelsplacering	5 737	7 421	5 425	7 478
Ränta på utlämnade lån	323	1 047	323	1 047
Provision borgen	4 263	4 065	0	0
Dröjsmålsränta	267	269	267	269
Övriga finansiella intäkter	9	19	9	-8
SUMMA	**23 582**	**15 956**	**18 477**	**11 473**
NOT 7 FINANSIELLA KOSTNADER				
Nedskrivning andelar i intresseföretag	0	0	5 313	0
Räntekostnader	1 093	1 865	35 850	36 179
Övriga finansiella kostnader	581	543	583	554
SUMMA	**1 674**	**2 408**	**41 746**	**36 733**
NOT 8 JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER OCH SKATTER				
Jämförelsestörande intäkter				
AFA Försäkringen	28 518	30 713	28 518	30 713
Koiatorer Siemens	0	13 450	0	13 450
SUMMA	**28 518**	**44 163**	**28 518**	**44 163**
Jämförelsestörande finansiella kostnader				
Diskonteringsränta pensionsavsättning	9 140	0	9 140	0
SUMMA	**9 140**	**0**	**9 140**	**0**
Skatter				
Aktuell skatt			-4 800	-4 726
Uppskjuten skatt obeskattade reserver			-139	782
SUMMA	**0**	**0**	**-4 939**	**-3 944**

NOTER (TKR)

	Kommunen		Koncernen	
	2013	**2012**	**2013**	**2012**
NOT 9 ÅRETS RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVSUTREDNING				
Resultat enligt resultaträkningen	-23 546	26 963		
Realisationsvinster	-4 163	-3 119		
Realisationsvinst enligt undantagsmöjlighet	0	3 119		
Diskonteringsränta pensionsavsättning	9 140	0		
Omstrukturering gymnasiesärskolan	3 100			
Omstrukturering gymnasieverkamheten NYTORP	6 100	0		
Återställande av 2011 års underskott	0	-17 262		
SUMMA ÅRETS RESULTAT ENLIGT BALANSKRAVSUTREDNING	**-9 369**	**9 701**		
Medel från sociala fonden	967	0		
ÅRETS BALANSKRAVSRESULTAT	**-8 402**	**9 701**		
NOT 10 MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Allmän markreserv				
Ingående anskaffningsvärde	5 476	5 589	35 260	35 380
Årets investering	2 278	5	2 278	5
Årets försäljning	-1 748	-118	-1 833	-125
Årets justering vid försäljning/utrangering	1 624	0	1 624	0
Bokfört värde allmän markreserv	**7 630**	**5 476**	**37 329**	**35 260**
Skogsfastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	7 092	7 001	7 092	7 001
Årets investering	650	91	650	91
Årets justering vid försäljning/utrangering				
Bokfört värde skogsfastigheter	**7 742**	**7 092**	**7 742**	**7 092**
Reglerings- & saneringsfastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	624	624	624	624
Årets investering	0	0	0	0
Årets försäljning	0	0	0	0
Utgående anskaffningsvärde	624	624	624	624
Ingående ackumulerade avskrivningar	**-624**	-624	-624	-624
Årets avskrivningar	0	0	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-624	-624	-624	-624
Bokfört värde reglerings- & saneringsfastigheter	**0**	**0**	**0**	**0**
Förvaltningsfastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	863 298	850 529	863 298	850 529
Årets investering	21 174	18 557	21 174	18 557
Årets försäljning	-1 146	-8 000	-1 146	-8 000
Årets justering vid försäljning/utrangering		2 212	0	2 212
Utgående anskaffningsvärde	883 326	863 298	883 326	863 298
Ingående ackumulerade avskrivningar	-419 045	-395 509	-419 045	-395 509
Årets nedskrivning		0	0	0
Årets avskrivningar	-23 585	-23 536	-23 585	-23 536
Utgående ackumulerade avskrivningar	-442 630	-419 045	-442 630	-419 045
Bokfört värde förvaltningsfastigheter	**440 696**	**444 253**	**440 696**	**444 253**
Hyres- & industrifastigheter				
Ingående anskaffningsvärde	365 333	360 209	1 541 533	1 417 745
Årets investering	155	5 124	11 666	41 918
Årets försäljning	-3 785	-450	-5 948	-652
Årets justering vid försäljning/utrangering	1 987	450	3 651	81 935
Omklassificeringar			14 518	587
Utgående anskaffningsvärde	363 690	365 333	1 565 420	1 541 533
Ingående ackumulerade avskrivningar	-147 106	-135 353	-534 413	-501 917
Årets avskrivningar	-11 683	-11 748	-33 180	-32 562
Årets nedskrivningar		-5		-5
Årets justering vid försäljning/utrangering				71
Utgående ackumulerade avskrivningar	-158 789	-147 106	-567 594	-534 413
Ingående uppskrivningar			72 909	78 281
Årests avskrivningar			-5 372	-5 372
Utgående ackumulerade uppskrivningar	0	0	67 537	72 909
Ingående nedskrivningar			-138 506	-138 506
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0	0	-138 506	-138 506
Bokfört värde hyres- & industrifastigheter	**204 901**	**218 227**	**926 858**	**941 523**

NOTER (TKR)

	Kommunen		Koncernen	
	2013	**2012**	**2013**	**2012**
Gator, vägar & parker				
Ingående anskaffningsvärde	219 128	215 935	219 128	215 935
Årets investering	24 745	4 439	24 745	4 439
Årets försäljning	-922	-1 246	-922	-1 246
Årets justering vid försäljning/utrangering	-730		-730	0
Utgående anskaffningsvärde	242 221	219 128	242 221	219 128
Ingående ackumulerade avskrivningar	-111 896	-105 941	-111 896	-105 941
Årets avskrivningar	-5 941	-5 955	-5 941	-5 955
Utgående ackumulerade avskrivningar	-117 837	-111 896	-117 837	-111 896
Bokfört värde gator, vägar & parker	**124 384**	**107 232**	**124 384**	**107 232**
Fastigheter för affärsverksamhet				
Ingående anskaffningsvärde	426 485	420 740	426 485	420 740
Årets investering	12 518	6 522	12 518	6 522
Årets försäljning		-777	0	-777
Årets justering vid försäljning/utrangering	-104	0	-104	0
Utgående anskaffningsvärde	438 899	426 485	438 899	426 485
Ingående ackumulerade avskrivningar	-320 636	-315 234	-320 636	-315 234
Årets avskrivningar	-4 852	-5 402	-4 852	-5 402
Utgående ackumulerade avskrivningar	-325 488	-320 636	-325 488	-320 636
Bokfört värde fastigheter för affärsverksamhet	**113 411**	**105 849**	**113 411**	**105 849**
Anläggningar för fritidsverksamhet				
Ingående anskaffningsvärde	78 933	74 534	78 933	74 534
Årets investering	20 665	4 399	20 665	4 399
Utgående anskaffningsvärde	99 598	78 933	99 598	78 933
Ingående ackumulerade avskrivningar	-47 717	-45 481	-47 717	-45 481
Årets avskrivningar	-2 484	-2 236	-2 484	-2 236
Utgående ackumulerade avskrivningar	-50 201	-47 717	-50 201	-47 717
Bokfört värde anläggningar för fritidsverksamhet	**49 397**	**31 216**	**49 397**	**31 216**
Maskiner & inventarier				
Ingående anskaffningsvärde	165 632	153 396	920 331	546 282
Årets investering	9 113	13 129	32 226	73 134
Årets försäljning	-140	-1 286	-657	-1 286
Årets justering vid försäljning/utrangering	90	404	420	404
Omklassificeringar	0	0	1 657	301 808
Utgående anskaffningsvärde	174 695	165 632	953 977	920 342
Ingående ackumulerade avskrivningar	-140 678	-134 556	-320 546	-275 868
Årets avskrivningar	-8 110	-6 122	-48 054	-44 678
Utgående ackumulerade avskrivningar	-148 788	-140 678	-368 600	-320 546
Bokfört värde maskiner och inventarier	**25 907**	**24 965**	**585 377**	**599 796**
Pågående investeringar				
Anskaffningsvärde			44 039	385 301
Omklassificeringar			-23 836	-383 880
Årets investering			46 253	42 618
Bokfört värde pågående investeringar	**0**	**0**	**66 457**	**44 039**
Leasing - fordon	**12 216**	**6 698**	**12 216**	**6 698**
SUMMA MATERIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	**986 284**	**951 008**	**2 363 867**	**2 322 959**

NOTER (TKR)

	Kommunen		Koncernen	
	2013	**2012**	**2013**	**2012**
NOT 11 FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR				
Aktier koncernföretag				
Bollnäs Stadshus AB	68 900	68 900		
Aktiägartillskott Bollnäs Stadshus AB	50 000	50 000		
Summa aktier koncernföretag	**118 900**	**118 900**	**0**	**0**
Övriga aktier & andelar				
Gävleborgs kreditgarantiförening	100	100	100	100
Kommuninvest	3 012	3 012	3 012	3 012
Arla/Milko	99	84	99	84
Swedish Meat	129	129	129	129
Mellanskog	325	56	325	56
Lantmännen	82	82	82	82
Svenska Husdjur	0	14	0	14
Övrigt	23	10	4 887	10 421
Summa övriga aktier & andelar	**3 770**	**3 487**	**8 634**	**13 898**
Långfristiga fordringar				
Anslagstäckta lån	6 477	6 930	6 477	6 930
Fordran GHG Bostäder	3 312	4 148	3 312	4 148
Kommuninvest förlagslån	5 200	5 200	5 200	5 200
Övriga långfristiga fordringar	0	0	12 398	-6 484
Värdereglering långfristiga fordringar	-3 270	-3 270	-3 270	-3 270
Summa långfristiga fordringar	**11 719**	**13 008**	**24 117**	**6 524**
SUMMA FINANSIELLA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	**134 389**	**135 395**	**32 751**	**20 422**
NOT 12 FÖRRÅD, LAGER & EXPLOATERINGSMARK				
Kontorsförråd	395	413	395	413
Varulager	0	0	8 559	7 503
Exploateringsmark industrier	27 099	24 082	27 099	24 082
SUMMA FÖRRÅD, LAGER & EXPLOATERINGSMARK	**27 494**	**24 495**	**36 053**	**31 998**
NOT 13 FORDRINGAR				
Fakturafordringar	19 262	23 603	39 805	58 343
Värdereglering fakturafordringar	-526	-460	-526	-460
Fordran koncernkonto (bolag)	20 362	61 942	0	0
Interimsfordringar	65 721	98 292	65 857	103 918
Förskottskassor	22	33	22	33
Staten & landstinget	700	503	700	503
Momsfordran	10 518	10 843	10 518	10 843
Deposition & säkerhet - elhandel	4 304	5 820	4 304	5 820
Övrigt	614	548	4 342	10 397
SUMMA FORDRINGAR	**120 978**	**201 124**	**125 022**	**189 397**
NOT 14 KORTFRISTIGA PLACERINGAR				
Pensionsportfölj				
Ingående balans	**401 862**	**391 803**	401 862	391 803
Årets investering	99 939	56 695	99 939	56 695
Årets försäljning	-94 791	-62 719	-94 791	-62 719
Årets justering	-2 433	-2 754	-2 433	-2 754
Årets reavinst	9 726	1 515	9 726	1 515
Förändring likvida medel	-4 219	17 322	-4 219	17 322
Summa pensionsportfölj	**410 084**	**401 862**	**410 084**	**401 862**
Marknadsvärde (Söderberg & Partners, se förvaltningsberättelse)	*434 619*	*432 504*	*434 619*	*427 571*
NOT 15 KASSA & BANK				
Bankkonto	100	119	277	366
Koncernkonto (bolag)	0	0	10 582	8 585
SUMMA KASSA & BANK	**100**	**119**	**10 859**	**8 951**

NOTER (TKR)

	Kommunen		Koncernen	
	2013	**2012**	**2013**	**2012**
NOT 16 EGET KAPITAL				
Ingående eget kapital	1 212 137	1 185 173	1 251 128	1 215 980
Förändring av skattesats	0	0	17	0
Korrigering eget kapital med hänsyn till sociala fonden	-967	0	-967	0
Årets resultat	-23 546	26 963	-15 042	33 406
SUMMA EGET KAPITAL	**1 188 591**	**1 212 137**	**1 236 103**	**1 249 387**
Specifikation eget kapital före resultatöverföring				
Social investeringsfond	9 700	*9 700*		
Kommunfullmäktige inkl partistöd	92	*92*		
Kommunrevision	188	*188*		
Valnämnd	36	*36*		
Överförmyndare	-279	*-279*		
Kommunstyrelse	11 750	*11 750*		
Teknisk nämnd	4 058	*3 002*		
Vatten- & avlopp	8 319	*8 088*		
Nämnden för lärande & arbete	-2 298	*-2 298*		
Barn- & utbildningsnämnd	-3 270	*-4 557*		
Socialnämnd	-686	*-686*		
Miljö- & byggnämnd	572	*572*		
Övrig del av eget kapital	1 126 462	*1 144 944*		
Summa	**1 188 591**	**1 212 136**		
NOT 17 AVSÄTTNINGAR				
Avsättningar pensioner och liknande förpliktelser				
Aktualiseringsgrad 89%				
Ingående avsättning exkl ÖK-SAP inkl löneskatt	**86 912**	**81 051**	**86 912**	**81 051**
Ränteuppräkning	1 264	1 521	1 264	1 521
Basbeloppsberäkning	769	1 826	769	1 826
Nya utbetalningar	-3 213	-3 237	-3 213	-3 237
Sänkning av diskonteringsränta	7 268	0	7 268	0
Slutbetalning FÅP	909	0	909	0
Intjänad Förmånsbestämd ålderspension	4 455	4 476	4 455	4 476
Nya efterlevandepensioner	1 264	406	1 264	406
Övrig post	-836	-275	-836	-275
Årets förändring av löneskatt	2 885	1 144	2 885	1 144
Utgående avsättning exkl. ÖK-SAP	**101 677**	**86 912**	**101 677**	**86 912**
Ingående avsättning ÖK-SAP inkl löneskatt	**12 046**	**19 582**	**12 046**	**19 582**
Ränteuppräkning	132	286	132	286
Basbeloppsuppräkning	107	441	107	441
Utbetalning ÖK-SAP	-5 476	-10 643	-5 476	-10 643
Sänkning av diskonteringsränta	89	0	89	0
Arbetstagare som pensionerats	1 446	1 948	1 446	1 948
Ändrad samordning	89	1 450	89	1 450
Övrig post	-569	453	-569	453
Årets förändring av löneskatt	-1 016	-1 471	-1 016	-1 471
Utgående avsättning till pensioner ÖK-SAP	**6 848**	**12 046**	**6 848**	**12 046**
Ingående avsättning till förtroendevalda inkl löneskatt	**0**	**0**	**0**	**0**
Avsatt till pensioner	1 713	0	1 713	0
Utgående avsättning till förtroendevalda inkl löneskatt	**1 713**	**0**	**1 713**	**0**
SUMMA AVSÄTTNING PENSIONER	**110 238**	**98 958**	**110 238**	**98 958**
Övriga avsättningar				
Avsättningar för uppskjuten skatt 22%			14 143	13 759
Avsättning återställningskostnader BORAB			11 819	11 999
Avsättning för asfalteringsåtaganden HVAB			275	0
SUMMMA ÖVRIGA AVSÄTTNINGAR	**0**	**0**	**26 237**	**25 758**
NOT 18 LÅNGFRISTIGA SKULDER				
Låneskuld per långivarekategori				
Banker	41 965	58 258	1 224 370	1 134 603
Leasing	12 216	6 698	12 216	6 698
Naturfond	3 198	2 952	3 198	2 952
Skuld för anslutningsavgifter	1 192	706	1 192	706
Skuld för investeringsbidrag	4 912	3 942	4 912	3 942
SUMMA LÅNGFRISTIGA SKULDER	**63 483**	**72 556**	**1 245 888**	**1 148 901**

NOTER (TKR)

	Kommunen		Koncernen	
	2013	**2012**	**2013**	**2012**
NOT 19 KORTFRISTIGA SKULDER				
Leverantörsskulder	34 871	52 323	62 184	84 121
Källskatt & arbetsgivaravgifter	35 760	37 895	37 011	37 895
Ferielöneskuld	9 267	10 193	9 267	10 193
Timlöneskuld, period 13	11 999	5 612	11 999	5 612
Pensionsskuld individuell del	35 913	34 538	35 913	34 538
Upplupen löneskatt individuell del	8 712	8 379	8 712	8 379
Semester- uppehållslöneskuld	61 646	62 243	61 646	62 243
Förutbetalda intäkter	8 845	6 968	8 845	6 968
Upplupna kostnader	26 947	33 250	78 750	87 092
Momsskuld	2 323	2 788	2 323	2 788
Kortfristig del av långfristig skuld	5 000	5 000	5 000	5 000
Avräkning statsbidrag flyktingar	13 410	15 941	13 410	15 941
Koncernkonto (bolag)	47 057	38 076	0	0
Övriga kortfristiga skulder	15 268	17 147	25 111	91 815
SUMMA KORTFRISTIGA SKULDER	**317 018**	**330 353**	**360 170**	**452 585**
NOT 20 PENSIONSFÖRPLIKTELSER SOM INTE UPPTAGITS BLAND SKULDER & AVSÄTTNINGAR				
Pensionsskuld per 1997-12-31 uppräknad med ränta enligt prognos från KPA	699 158	658 051	699 158	658 051
Särskild löneskatt pensionsskuld	169 616	159 643	169 616	159 643
SUMMA PENSIONSFÖRPLIKTELSER SOM INTE UPPTAGITS BLAND SKULDER & AVSÄTTNINGAR	**868 774**	**817 694**	**868 774**	**817 694**
NOT 21 ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER				
Hälsingeutbildningar ekonomisk förening	600	1 600	600	1 600
Kommunala bolag	1 186 094	1 138 094	1 186 094	1 138 094
Regionförbundet Gävleborg	1 950	1 950	1 950	1 950
Kommunalt förlustansvar egna hem, 40 % av låneskulden	1 114	1 037	1 114	1 037
Lövvik-Offerbergs vattenförening	114	159	114	159
Privata medel	82	90	82	90
Fastigo			286	279
Bankgaranti avseende tillstånd deponi			335	335
SUMMA ÖVRIGA ANSVARSFÖRBINDELSER	**1 189 954**	**1 142 930**	**1 190 575**	**1 143 544**

Bollnäs kommun har i november 2004 ingått solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 278 kommuner som per 2013-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomiska förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i kommuninvsest ekonomiska förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvar mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas i förhållande till storleken på de medel som respektive medlems-kommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunens respektive insatskapital i Kommuninvest.ekonomiska förening. Vid uppskattning av den finansiella effekten av Bollnäs kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2013-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelse till 269 401 727 843 kronor och totala tillgångarna till 271 338 145 992 kronor. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 463 925 928 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 474 786 352 kronor.

Drift- och investeringsredovisning

DRIFTREDOVISNING

(kkr)	Intäkt utfall	Kostnad utfall	Intäkt budget	Netto-utfall	Netto-budget	Avvikelse budget/utfall	Nettoutfall Föregående år
Kommunfullmäktige inkl. partistöd	2	-2 752	0	-2 751	-3 003	253	-2 666
Kommunrevision	0	-1 294	0	-1 294	-1 302	9	-1 309
Valnämnd	0	-44	0	-44	-21	-23	-15
Överförmyndare	1 561	-4 949	1 845	-3 389	-3 208	-181	-3 411
Kommunstyrelse	75 110	-204 889	64 885	-129 779	-130 765	986	-131 700
Summa Teknik- & fritidsnämnd	229 432	-303 999	216 264	-74 568	-80 114	5 547	-73 500
Nämnden för Lärande och Arbete	68 693	-94 183	53 739	-25 490	-25 777	287	-24 689
Summa Barn- & utbildningsnämnd	466 053	-979 217	455 331	-513 165	-489 147	-24 018	-498 214
Summa Socialnämnd	157 581	-721 751	148 482	-564 170	-529 976	-34 194	-521 169
Miljö- & byggnämnd	7 017	-26 684	3 899	-19 667	-17 870	-1 797	-16 425
Summa exkl. finans	**1 005 449**	**-2 339 763**	**944 445**	**-1 334 314**	**-1 281 183**	**-53 131**	**-1 273 094**
Finans	1 368 590	-57 823	1 336 994	1 310 767	1 287 183	23 584	1 300 057
Summa inkl. finans	**2 374 039**	**-2 397 586**	**2 281 439**	**-23 547**	**6 000**	**-29 547**	**26 963**

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsprojekt	Utgifter 2013	Inkomster 2013	Netto-investering 2013	Avvikelse mot budget	*Netto-investering 2012*
Kommunstyrelse 1)	-18 207		-18 207	-3 911	*-6 215*
Teknisk nämnd 2)	-71 645	9 160	-62 485	58 987	*-26 590*
Barn- och utbildningsnämnd	-3 749	2	-3 747	2 253	*-5 547*
Socialnämnd	-505		-505	5 966	*-1 538*
Miljö- och byggnämnd	-208		-208	468	*-318*
TOTALT KOMMUNEN	**-94 314**	**9 162**	**-85 152**	**63 763**	***-40 208***

1) Inkl Bredband ej planlagda orter -14 995 tkr
2) Inkl projektering bandyhall 2 389 kkr

Målstyrning i Bollnäs kommun – Balanserade styrkort

Bollnäs kommun arbetar sedan 2009 med målstyrning i form av balanserade styrkort. Balanserad styrning kan beskrivas som en systematisk metod för att ta fram, mäta och följa upp mål. Med balanserat menas att man skall ha en helhetssyn på organisationen, vilket görs genom att införa ett antal olika perspektiv. Det balanserade styrkortet länkar ihop visionen med det man gör och mäter. Styrkorten anger därmed riktningen för hur den kommunala verksamheten ska bedrivas.

Dessa begrepp används i Bollnäs kommuns styrkort.

Vision	Kommunens övergripande mål med verksamheten. Beskriver vart organisationen är på väg	Vad vill vi uppnå?
Önskat läge - strategi	Beskriver hur vi kommer dit, samt hur vi använder våra resurser för att uppnå visionen	Hur kommer vi dit?
Perspektiv	Beskriver vilka områden vi ska fokusera på för att nå vår vision.	Vilka perspektiv ska vi fokusera på?
Kommunövergripande nyckelfaktorer	Beskriver vad som är avgörande att vi gör bra och lyckas med. Ger en indikation på vilka områden som ska prioriteras.	Vad måste vi göra bra för att nå vår vision?
Nämndernas och bolagens mål	Vilka mål ska den enskilda nämnden/ det enskilda bolaget arbeta mot för att säkerställa att vi når de kommunövergripande nyckelfaktorerna.	Vad måste vi göra för att bidra till framgång för kommunen?
Mätetal	Vilka indikatorer vill vi använda oss av för att kunna mäta om målet uppnås? Det kan vara flera mätetal per mål.	Hur mäter vi att det går bra?

I Bollnäs kommunkoncern arbetar vi med följande vision, önskat läge och perspektiv:

Vision: Bollnäs, möjligheternas kommun. Har tillväxt, goda möjligheter till utbildning och arbete. Ett jämställt och hållbart samhälle präglat av trygghet och demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, länets tillväxtkommun

Perspektiv: Medborgare (hur uppfattas vi av medborgarna vad gäller exempelvis kvalitet och servicenivå)? Utveckling, välfärd och tillväxt (hur förbereder vi oss inför morgondagen, är vi en lärande organisation)Ekonomi (vilka resurser går åt och uppnår vi målen med givna medel)Medarbetare (hur ska vi tillvarata och utveckla vårt intellektuella kapital)Arbetssätt och processer (arbetar vi på rätt sätt)

Vision, önskat läge, perspektiv och kommunövergripande nyckelfakturor beslutas av Kommunfullmäktige och är desamma för samtliga nämnder och bolag. Varje nämnd/styrelse beslutar om mål för sin verksamhet och respektive förvaltning/bolag tar fram erforderliga mätetal.

Målen har därefter följts upp av respektive förvaltning och styrkortet visas i anslutning till respektive nämnds verksamhetsberättelse.

Bollnäs kommuns organisation 2013

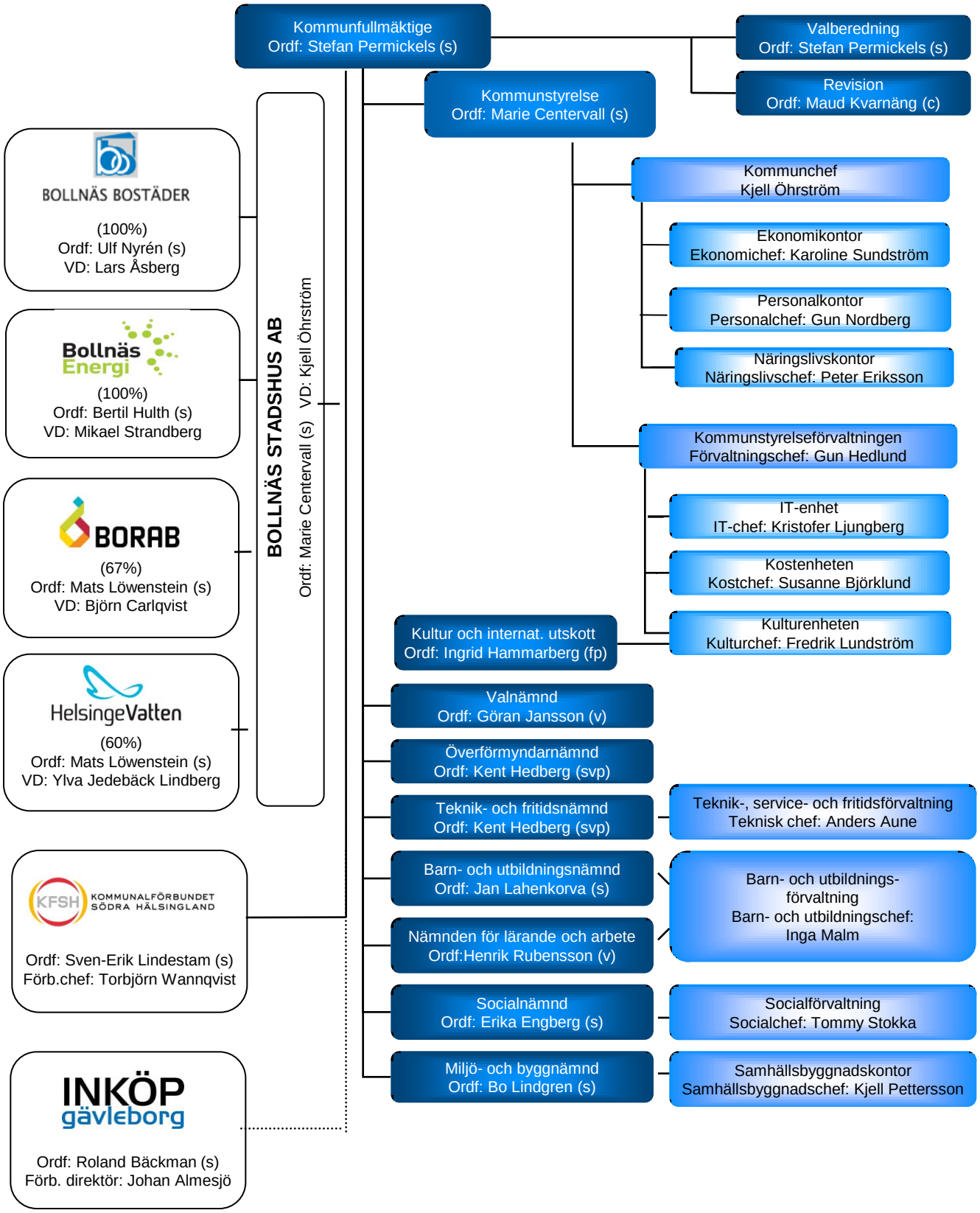

Nämnd: Kommunstyrelsen

Kommentarer till perioden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Kommunstyrelsekontoret

Kommunstyrelsekontoret har under året omorganiserats. Tjänsten som administrativ chef har gjorts om till en förvaltningschefstjänst och arbetslag har bildats för att få en bättre arbetsmiljö och effektivisera arbetet. Politikerna har försetts med läsplattor för att underlätta ärendehanteringen och minska pappersförbrukningen. Gemensamt med Söderhamns kommun pågår ett arbete med e-tjänster. En ny folkhälsostrateg har tillträtt. En stor del av arbetet har varit att skapa struktur i arbetet som i princip legat nere sedan juni 2012 och fr o m augusti har verksamheten förstärkts med en halvtidstjänst som ANDT-samordnare. En handlingsplan för hur det drogförebyggande arbetet ska organiseras och bedrivas har tagits fram på uppdrag av Kommunstyrelsen. Det pågår ett arbete med att omarbeta det handikappolitiska programmet med en tydligare inriktning mot tillgänglighetsfrågor. Under hösten har det arrangerats en Funktionshinderspolitisk dag för att belysa arbetet i tillgänglighetsfrågor. Föreningsstöd har utbetalats enligt gällade bidragssystem. Infocenter i Stadshusets entré har och ska fortsätta att utvecklas till ett kundcenter där olika kommunala verksamheter finns representerade. Dessutom har olika verksamheter marknadsfört sig där exempelvis UF-företag (Unga företagare).

Näringslivskontoret

Näringslivskontoret har förstärkts med en tjänst vilket möjliggjort ökad fokusering på handelsutvecklingen. Insatserna har fokuserat på att stödja utvecklingen av Bollnäs Draget. Totalt har 198 företag registrerats vilket är rekord i Bollnäs kommun. Många använder sig av kommunens Starta Eget-rådgivning som har fasta kvällsöppettider för att vara så tillgängliga som möjligt. Den fortsatta satsningen på besöksnäringen har inneburit insatser i uppbyggandet av besökscentrum för världsarvet Hälsingegårdar. EU- och projketrådgivningen till företag och föreningar har resulterat i att 65 ansökningar med medel lämnats in till olika aktörer. Beviljade medel under 2013 uppgick till 15 miljoner kr.

Kulturenheten

Bollnäs har utsetts till Årets Jazzkommun 2013.

Barn och ungdomar har varit i fokus för Kulturenhetens verksamhet. I After school har film och litteratur knutits samman, vilket lockat 200 ungdomar. På Kulturskolan startade Kulturparaplyet där estetiska läroprocesser användes för att uppnå skolans mål. Turistbyrån och Kulturhusets reception har slagits samman. Turistbyrån har under året organisationsmässigt flyttat till Kulturenheten. Under januari-augusti har antalet besökare ökat med 11 procent. Mediecentrum har deltagit i projektet Barn berättar med I-pad och har också svarat för webbsändningar av Kungabesöket och tyngdlyfts-SM. Fritidsgården och Konsthallen /Museet har ökat antalet besökare. Kulturhuset och Biblioteket har dock minskat antalet besökare till följd av att Kulturhuset under året saknat restauratör. I december fick Kulturenheten ny chef. Upphandling av ny restauratör har också genomförts.

Kostenheten

Kostenheten har under året förändrat organisationen då fem tillagningskök omvandlats till mottagningskök, vilket fått till följd att sex tjänster upphört. Torsbergsgymnasiets kök har

färdigställts och nu levererar gymnasiet mat till merparten av förskolor och skolor i centrala Bollnäs. Under året har gamla och unga genom Kostenheten vid kungaparets Eriksgata, prinsessbröllopet och världsarvsinvigningen serverats särskilda menyer,vilket varit uppskattat.

Tillagningskökens personal har deltagit i utbildningen ”matlagning på nytt sätt” med Pär Johansson. Äldreomsorgens medarbetare har deltagit i demensutbildning.

Matsedlar för skolor, förskolor och äldreomsorg finns på kommunens hemsida. Skolornas och förskolornas matsedlar finns även tillgängliga som app.

Ekonomikontoret

Kommunens ekonomi har under året varit ansträngd. Kommunstyrelseförvaltningens organisationsutredning har inneburit att en ekonomtjänst flyttats från kommunstyrelsekontoret till ekonomikontoret. Därmed ges möjligheter att bistå övriga enheter inom förvaltningen på ett bättre sätt. Vid pensionsavgång i mitten av året har kontoret anställt en ekonom som skall intensifiera arbetet med mål och styrkortsmodell. Ekonomikontoret har genomfört seminariedag där olika leverantörer av ledningsstöd presenterade sina system. Tillsammans med Kommunalförbundet Södra Hälsingland har elektronisk rapportering av fakturaunderlag införts. En större uppdatering av ekonomisystemen har genomförts.

Personalkontoret

Personalkontoret deltar i projekt med syfte att marknadsföra Bollnäs kommun och de kommunala yrkena bland annat Trainee i södra Norrland och Framtida ledare. Det regionala projektet Hälsofrämjande Ledarskap avslutades i juni efter mer än två års utbildnings- och utvecklingsinsatser. Arbetet med att skapa en gemensam bemanningsenhet i kommunen från och med januari 2014 har pågått under året, bland annat med att utveckla IT-stödet för vikariehantering. Arbetet med att aktualisera anställdas intjänande pensionsrätt, vilket bland annat är viktigt för att kunna få rätt uppgifter om kommunens pensionsskuld, har intensifieras och ligger nu på den nivå som är möjlig att uppnå. Bollnäs kommun ska gå vidare i processen med att skapa en gemensam Personaladministration/Human Resourse-funktion med Hälsinglands kommuner som påtagligt kan komma att påverka kommande organisation.

Måluppfyllelse

i vårt balanserade styrkort för 2013 finns totalt 26 mätetal. Av dessa är större andelen, 15 st grönmarkerade (målet uppfyllt).

Det är på följande perspektiv:

Medborgare:e-tjänster och antal besök på hemsidan har ökat.Andelen alkoholkonsumenter på gymnasiet, andel som röker och använt narkotika har reducerats.

Utveckling, välfärd och tillväxt: antal nystartade företag har ökat (rekord med 198 st), och antal sysselsatta i privat sektor har ökat. Arbetet med översiktsplanen framskrider enligt tidplan.

Ekonomi:100% av kommunens investeringar är finansierade med egna medel.

Medarbetare: medarbetare som anser att de har möjlighet till lärande och utveckling i arbetet. En ökning på 3 procentenheter. Andelen kvinnor och män bland cheferna återspeglar könsfördelningen inomorganisationen. Frisknärvaron är minst 95% av arbetstiden. Minst 85%

anser att de är delaktiga i utvecklingsarbetet på sin arbetsplats.

2 perspektiv är gulmarkerade (målet delvis uppfyllt). Satsade kronor per besökare i kulturkvarteret ska minska och antal samverkansprojekt ska öka från föregående år.

Perspektiv, rödmarkerade, (målet ej uppfyllt).

Utveckling, välfärd och tillväxt: Arbetslösheten ska sjunka jämfört med föregående år.

Ekonomi: Det årliga överskottet i kommunen ska motsvara minst 1% av skatteintäkter och generella bidrag

Medarbetare: 30 % av medarbetarna ska vara under 40 år, 25 % 40-49 år, 25 % 50-59 år och 20 % 60 år eller äldre. Andelen medarbetare som kan tänka sig att rekommendera Bollnäs kommunkoncern som arbetsgivare ska öka jämfört med föregående år.

På 4 perspektiv är ingen mätning gjord på grund av att det inte är möjligt att genomföra mätningen på ett relevant sätt, eller att ingen mätning är gjord.

Medborgare: Öka antalet personer som är medlem i en förening från föregående år. I enkäten "Hälsa på lika villkor" ska Bollnäs ha värden, som är bättre än föregående år.

Medarbetare: Andelen, som trivs med sina arbetskamrater, känner engagemang för arbetsuppgifterna och upplever att de får det stöd, som behövs av chefen ska öka jämfört med föregående år.

Arbetssätt och processer: Verksamhet ska överföras till Kommunalförbundet Södra Hälsingland.

Kommentarer till budgetavvikelser

Föreningsstöd: En mindre avvikelse, -1,31 %. Antalet sökta sammankomster minskade.

Ekonomikontoret: Visar ett överskott på drygt 460 tkr. Detta kommer sig av att kontoret varit underbemannat under längre perioder och att lönenivåerna vid rekrytering blivit lägre än tidigare samt att en tjänst hållits vakant i samband med köp- och anställningstopp

Personalkontoret:Verksamheten totalt visar ett överskott på knappt 1 Mkr. Tack vare föräldraledighet, studieledighet och facklig ledighet på ca 0,5 årsarbetare och uppskjutet inköp av datorer. Ett stort utbildnings- och utvecklingsarbete har bedrivits lokalt i kommunen men inom ramen för projektet Hälsofrämjande ledarskap som, förutom egen arbetsinsats, finansierats genom EU-medel. Personella resurser för ytterligare utvecklingsinsatser har inte funnits under året. Kostnaderna för 25-årsgratifikationer är nästan dubbelt så höga som budgeterat och det kontot överskrids med drygt 270 tkr.

Kommunstyrelsekontoret och centrala politiska organ gör ett underskott på 1,4 mkr. Underskottet beror på att posten Flyktingmottagande ligger under Kommunchefen och är en minuspost på 2 milj.

Kulturenheten redovisar ett positivt resultat på 650 tkr. Detta beror på att inga vikarier tagits in vid sjukskrivningar och att Kulturchefstjänsten varit vakant. Kulturskolan har ett överskott som beror på tillskjutna pengar från skapande skola (som delvis ska återbetalas, 147 + ca 53tkr). Aktivtiter vid fritidsgårdarna och Kulturskolan har också hållits nere.

Kostenheten gör ett underskott med ca 667 tkr. Underskottet ligger framförallt på

äldreomsorgens kök. Under 2013 har kommunen inte haft någon giltig livsmedelsupphandling, detta har lett till kraftigt ökade livsmedelspriser.

IT-enheten gör ett överskott på drygt 1 mkr.

Näringslivskontoret gör ett överskott på 203 tkr.

Överförmyndaren har kostnader för arvoden till gode män som överstiger budgetramen. Dessa uppgår till 200 tkr.

Framtidsbedömning

Folkhälsostrateg: Antagandet av folkhälsoplanen under 2014 är mycket viktig för det fortsatta arbetet. Då blir folkhälsostrategens roll tydligare och arbetet kan bedrivas på ett mer effektivt sätt när alla vet sina roller.En bättre struktur i det kommunövergripande arbetet behövs, annars riskerar arbetet att bli personbundet istället för funktionsbundet.

Inför 2015 är frågan vad som händer med de ekonomiska bidragen som landstinget ger till folkhälsoarbetet i kommunerna. Nuvarande avtal gäller 2014 ut. Vad händer sedan? Hur kommer detta att påverka tjänsten i Bollnäs och i övriga kommuner?

Föreningsstöd: Föreningar som driver egna anläggningar kommer att få det allt svårare att klara driften mot bakgrund av ständigt ökade energi- och övriga kostnader. Kostnadsökningarna har generellt varit större än uppräkningen av det kommunala stödet.

Näringslivskontoret: Arbetet kommer att bedrivas som tidigare baserat på samverkan och partnerskap internt och externt. Fortsatt stor fokusering kommer att läggas på lyhördhet, tillgänglighet samt skapandet av förutsättningar av olika slag som underlättar och möjliggör fortsatt god utveckling med ekonomisk och sysselsättningsmässig tillväxt. Intresset för nyföretagandet förväntas bli fortsatt stort och vi kommer fortsätta arrangera nyföretagarutbildningar för människor som redan har en anställning. De nya strukturfonderna kommer allt närmare och de förväntas bli tillgängliga under våren, vilket nog kommer leda till att fler projekt av olika slag kommer aktualiseras inom både den privata och offentliga sektorn.

Den osäkra marknadsutvecklingen under 2013 stärktes i slutet av året och senare prognoser har påvisat att konjunkturen är på väg att förbättras samtidigt som arbetslösheten verkar vara på väg att minska. Ekonomin hålls dock tillbaka av problemen i omvärlden och därför beskrivs lågkonjunkturen av flera bedömare fortsätta de närmaste åren, men i en mildare form än tidigare. Vår kommun - precis som länet i övrigt - påverkas och följer allt mer världsekonomin och industrin, handeln, besöksnäringen m.fl. märker direkt av hur marknaden förändras på olika sätt. Prognoserna för länet 2014 pekar på att sysselsättningen kommer att öka och att arbetslösheten kommer minska, samt att sysselsättningsökningen främst förväntas ske inom jord- och skogsbruk, byggverksamhet samt inom de privata tjänsterna.

Bollnäs kommun har med sitt centrala läge goda förutsättningar att kunna utvecklas inom flera områden och att stärka kommunens attraktionsvärde kommer vara viktigt inför framtiden, precis som arbetet med det näringslivspolitiska programmet. Medverkan i projektet Visit Bollnäs kommer om det blir beviljat medel därför utgöra ett viktigt inslag i arbetet med besöksnäringsutvecklingen.

Marginaliseringen som inlandet utsatts för på senare tid kommer (om den fortsätter framöver) att kunna skada förutsättningarna för Bollnäs kommun att utvecklas vidare. Exempelvis beslut

som medför att persontågstrafiken till och från Jämtland ska gå via Ostkustbanan liksom avsaknad av nya medel och underfinansiering av väginvesteringarna i nord- sydlig riktning. Detta påverkar inlandet negativt.

Behovet av operativa insatser av olika slag kan därför behöva öka, speciellt om marknadsförhållandena i Gävleborg fortsätter att förändras till förmån för kusten. En sådan förändring skulle (om den fortsätter) kunna påverka attraktionskraften och viljan att investera kapital i inlandet, men den kan också få en inverkan på betydelsefulla beslut både inom den privata såväl som den offentliga sektorn (till förmån för kusten). Eftersom kusten allt som oftast lyfts fram som att det är där utvecklingen framöver förväntas ske, så blir det med tiden också en ”sanning”, och därmed en självuppfyllande profetia som driver på pågående processer ytterligare.

Under det senaste året har det också kommit signaler som tyder på att det pågår och förbereds ytterligare förstärkning av sjukhusen i Gävle och Hudiksvall, en så kallad ”önskad utveckling av var utbud av service, omsorg och utbildning” ska finnas i Gävleborg. Skulle detta förverkligas på bekostnad av andra befintliga verksamheter kan det få betydande konsekvenser på framtidsutsikterna, och en sådan utveckling skulle i så fall ställa mycket stora krav på Näringslivskontoret och kommunen i övrigt.

Ekonomikontoret: Kommer att fortsätta sitt arbete med att utveckla sin roll som central ekonomiavdelning för kommunen, dotterbolagen, kommunalförbundet och stiftelserna.

Insatser kommer att genomföras för att implementera mål och styrkortsmodellen bättre i hela kommunen. Uppföljningsverktyg kommer att införskaffas under 2014. Samtliga nämnders mätetal måste analyseras för att se om det finns ett högt förklaringsvärde, och att mätetalen är verifierbara i tillräckligt hög utsträckning för att uppfylla kommunfullmäktiges beslutade nyckelfaktorer. Ambitionen är också att under 2014 göra ytterligare en uppdatering av av ekonomisystemen. Detta rekommenderas av systemleverantören för att optimera användningen.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har genomfört en analys av kommunens ekonomi och ekonomistyrning som ett första led i att identifiera områden som kommunen måste belysa ytterligare med utgångspunkt från att skapa en effektiv och välfungerade verksamhet. Denna rapport kommer att ligga till grund för ett forsatt arbete med kommunens totala ekonomi.

Personalkontoret: Drygt 400 av 2 350 tillsvidareanställda beräknas sluta med pension under de närmaste fem åren. Tillsammans med annan personalrörlighet uppskattas antalet bli ca 800. Personal- och kompetensförsörjningen kommer även fortsatt att vara en stor och viktig fråga. Kommunens arbetsgivarvarumärke är viktigt i konkurrensen om arbetskraft med andra kommuner och arbetsgivare. Kommunfullmäktige har beslutat att Bollnäs kommun ska gå vidare i processen med att skapa en gemensam Personaladministration/Human Resourse-funktion med Hälsinglands kommuner, vilket medför ett stort arbete det närmaste året och påtagligt kan komma att påverka kommande organisation.

Kostenheten: Kommunen har idag 11 tillagningskök, 5 omsorgskök, 4 skolkök och 2 förskolekök. I Arbrå finns 2 närliggande tillagningskök, likaså i Kilafors och Regnsjö. En översyn med 3-5 års perspektiv behöver göras av de 11 tillagningsköken. Efter omorganisationen 2013 är nu köken nere på en låg grundbemanning och ytterligare personalbesparingar i nuvarande köksorganisation är svår att göra. För ytterligare besparingar krävs fortsatt minskning av antalet kök samt renovering av vissa kvarvarande kök.

Att driva 5 äldreomsorgskök i kommunen där vissa av köken inte bär sina egna kostnader är

kostnadsdrivande och hamnar direkt på pensionärens nota. Kommunen har inte några subventioner på äldrematen, vilket är vanligt förekommande i andra kommuner. Den årliga uppräkningen av portionspriset till skolan täcker inte de ökade kostnaderna för personal och livsmedel som kosteheten har.

I nuvarande livsmedelsavtal har priserna för vissa frekventa varor ökat med upptill 30%. Socialförvaltningen utreder frågan om kylda matlådor. Fattas det ett beslut under 2014 om övergång till kylda matlådor är förutsättningen en ombyggnation i något av köken.

Ett annat arbete som pågår är att öka öppethållandetiderna i äldreomsorgens restauranger. Ökade öppethållandetider medför ökade kostnader för Kostenheten som behöver kompenseras.

Kulturenheten: Biblioteket fortsätter under samarbetet HelGe (länets samtliga folkhälsobibilotek) att utveckla service, vägledning och upplevelser till besökarna. Aktivt arbete med styr- och balanskort kommer att prioritera områdena barn/ungdom, integration, ekonomi och marknadsföring.

Med Bollnäs Kulturkrog som Kulturhusets restauratör bör beläggningen öka.

Kulturskolan arbetar vidare med att stärka barn och unga i skolsituationen med uppsökande verksamhet i skolor och inlärning med kulturfokus för att nå målen i läroplanen.

Ett stort kör/symfoniorkesterprojekt (om 120-150 medverkande elever i spridda åldrar) i samarbete med Ovanåker och Söderhamns kulturskolor kommer att fortskrida. Skolkonserter och offentliga konserter kommer att ges i alla tre kommunerna hösten 2014. Projektet kommer dock att behöva ekonomiska resurser och en projektgrupp tittar på hur frågan ska lösas.

I ett arbete kring en kulturskola för alla ska vägar hittas för hur vi bättre kan bemöta och nå underrepresenterade grupper i vår verksamhet, så som barn och unga från andra kulturer och barn och unga med funktionsnedsättningar.

Investeringar

Ett lyftbord på Älggatan är installerat.

KOMMUNSTYRELSEFÖRVALTNINGENS STYRKORT 2013

Målet uppfyllt

Målet delvis uppfyllt

Målet ej uppfyllt

Ingen mätning gjord

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!
Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv	**Koncernövergripande mål**	**Mätetal**	
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	Stärka föreningslivet	○	Öka antalet personer, som är medlem i en förening från föregående år
	Bollnäs Kommun ska erbjuda en förbättrad medborgarservice i form av 24-timmars myndighet	☺ ●	Antalet tjänster, som kan hanteras elektroniskt, ska öka från föregående år
		☺ ●	Antalet besök på hemsidan ska öka från föregående år
	Färre medborgare, som missbrukar droger	☺ ●	Andelen alkoholkonsumenter i åk 2 på gymnasiet ska reduceras från föregående år
		☺ ●	Andel, som röker i åk 2 på gymnasiet, ska reduceras från föregående år
		☺ ●	Andelen, som använt narkotika i åk 2 på gymnasiet, ska reduceras från föregående år
		☺ ●	Andelen, som aldrig rökt i åk 7-9, ska öka från föregående år
		○	I enkäten "Hälsa på lika villkor" ska Bollnäs ha värden, som är bättre än föregående år
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	Ökad andel medborgare med självförsörjning	☹ ●	Arbetslösheten ska sjunka jämfört med föregående år
		☺ ●	Antalet nystartade företag ska öka jämfört med föregående år
		☺ ●	Antal sysselsatta i privat sektor ska öka jämfört med föregående år
	Betona kulturlivets betydelse för kommunens utveckling och besöksnäringen	☺ ●	Inflyttningsnettot ska öka jämfört med föregående år

			Satsade kronor per besökare i kultur-kvarteret ska minska
	Arbetet med en ny översiktsplan ska prioriteras		Översiktplanen skall framskrida enligt tidsplan
Ekonomi God ekonomisk hushållning	Bollnäs Kommun ska uppvisa ett ekonomiskt överskott		Det årliga överskottet i kommunen ska motsvara minst 1% av skatteintäkter och generella statsbidrag
	Bollnäs Kommun ska självfinansiera sina investeringar		100% av kommunens investeringar ska finansieras med egna medel (ej bolag och kommunalförbund)
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	Bollnäs kommunkon-cern ska ha en tryggad personal- o kompetensförsörjning inkl kompetens-utveckling		Andelen medarbetare, som anser att de har möjlighet till lärande och utveckling i arbetet, ska öka med 3 procentenheter jämfört med 2012
			30% av medarbetarna ska vara under 40år, 25% 40-49 år, 25% 50-59 år och 20% 60 år eller äldre
			Andelen kvinnor resp män bland chef-erna ska återspegla könsfördelningen inom organisationen
	Medarbetarna ska ha en god arbetsmiljö		Frisknärvaron ska vara minst 95% av den totala arbetstiden
			Minst 85% av medarbetarna ska anse att de är delaktiga i utvecklingsarbetet på sin arbetsplats
	Medarbetarna ska vara stolta över sin arbetsplats och det arbete de utför		Andelen, som trivs med sina arbets-kamrater, känner engagemang för arbetsuppgifterna och upplever att de får det stöd, som behövs av chefen ska öka jämfört med föregående år
			Andelen medarbetare, som tänka sig att rekommendera Bollnäs Kommunkon-cern som arbetsgivare, ska öka jämfört med föregående år
Arbetssätt och processer	Bollnäs Kommun ska konkurrensutsätta sina verksamheter		Andelen verksamheter, som har kon-kurrensutsatts, ska öka från föregående år
Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	Bollnäs Kommun-koncern ska sam-verka med andra kommuner och bolag		Verksamhet ska överföras till Kommunalförbundet Södra Hälsingland
			Antal samverkansprojekt ska öka från föregående år

TEKNIK- OCH FRITIDSNÄMNDEN

Kommentarer till perioden 1 januari 2013 - 31 december 2013

SAMMANFATTNING

Det ekonomiska utfallet för år 2013 visar ett budgetöverskott på totalt 5 547 tkr, varav skattefinasierad verksamhet 1 780 tkr, affärsfastigheter 2 858 tkr och VA-verksamhet 909 tkr. Överskottet för skattefinasierad verksamhet härrör till stor del till realisationsvinster vid försäljning av två skogsfastigheter med 1 680 tkr. Affärsfastigheters resultat inkluderar realisationsvinst med 1 986 tkr vid försäljning av fastighet Kilafors 5:108. Resultatet inkluderar även underskott för fastigheten Bro 4:4 (SJ-området) med 1 142 tkr på grund av stora kostnader för iordningställande av fastigheten.

En stor mängd gatu-/ och trafiksäkerhetsprojekt har utförts under året. Den kostsamma vintern under årets inledning innebar dock att alla tänkta projekt inte kunde genomföras som tänkt.

Bollebergets skidområde inköptes i början av året. En grundlig digitaliserad underhållsplan har införts för kommunens samtliga fastigheter. Verksamheten inom fritidsenheten har under året utökats med fler gruppträningspass, babysimsgrupper i Arbrå och utökat sommaröppethållande vid gymmen i Arbrå, Kilafors och Höghammarhallen. Taket på Sävstaås IPs ishall har renoverats.

KOMMENTARER

Gatuenheten: Den erhållna budgetförstärkningen för gatuunderhåll har kommit mycket väl till pass och har inneburit att en stor mängd gatu-/ och trafiksäkerhetsprojekt har utförts. Tyngdpunkten av arbetet har legat på trafiksäkerhet, oskyddade trafikanter och tillgänglighetsanpassning, men även ordinarie gator har blivit förbättrade. I detta arbete har samverkan med handikapprådet och övriga intressenter skett. Större projekt under året har varit Björkhamregatan, Edelsbergsvägen, Bollevägen, Smedjevägen och Västergatan.

2,5 kilometer nya gång- och cykelvägar har anlagts i linje med kommunens miljömål.

Trafiksäkerheten runt skolor och förskolor på Björktjära och Kilberg har förbättrats med tanke på kollektivtrafik och möjligheten att hämta och lämna barnen. Ett stort arbete har lagts ner på att återställa tidigare ledningsarbeten i gatorna. Ett ökat ledningssamordningsbehov med olika ledningsägare i gatumark kräver ökad arbetsbelastning på grund av ett större krav på utförandet. LED-belysning har installerats på Björktjäraområdet, Björkhamregatan, Edelsbergsvägen och Västergatan med totalt cirka 350 belysningspunkter för att möta upp mot kommunens miljö- och tillgänglighetsmål. Ännu återstår dock mycket arbete innan gatuenhetens alla mål uppnås. Framtagande av förfrågningsunderlag för Brotorget pågår. En ny belysningsplan för Bollnäscentrum har påbörjats under året i samarbete med samhällsbyggnadskontoret. Tack vare den milda inledningen på vintern, blev vintervägh ållningens underskott inte större än 870 tkr för helåret. För att budgetmässigt klara av det förväntade underskottet på vintervägh ållningen, sköts ett antal gatuunderhållsprojekt på framtiden med ökade kostnader som följd. Under året genomfördes en enkät för att få svar på hur medborgare och trafikanter upplevde framkomligheten på kommunens gator och vägar. 236 stycken besvarade enkäten och 71% var nöjda med framkomligheten. I enkätsvaren gavs också en mängd synpunkter och information som

gatuenheten kommer att ha nytta av vid sitt fortsatta arbete.

Bilpoolen: Ett fyrtiotal (25%) av bilpoolens fordon har bytts ut mot moderna, mer miljövänliga och för verksamheterna bättre arbetsmiljöanpassade bilar. På grund av utökade uppgifter med bland annat matkörning, fordonsförsäljning och reparationer, har personalen förstärkts med en heltidsanställd och timpersonal.

Fastighetsgruppen: Ett stort underhållsarbete har utförts på flera objekt. Nytt golv, ny belysning och akustikåtgärder i Granbergsskolans gymnastiksal. Renovering av matsal, fritidslokal och ett antal klassrum på Granbergsskolan. Ny lekutrustning utomhus på Kilaforsskolan. Ny utemiljö med ny lekutrustning projekteras på Kilbergsskolan. Nytt tak på Davidsgården och Arbrå skolan (gula huset). Åtgärder på fasad och tak pågår på Heden och Nyhedsbacken. Många takläckage har upptäckts på fastigheterna vilket medfört stora reparationskostnader. Insatser kommer även att göras för att förebygga liknande skador inför kommande vintrar. Ytskiktsrenovering på flera av kommunens lokaler har utförts. Anpassning av lokaler på del av Gärdesskolan och Bro 4:4 (SJ-området) för integrations- och ungdomsplattsformsprojekt har genomförts. En grundlig digitaliserad underhållsplan har införts under året för kommunens samtliga fastigheter, vilket är ett verktyg för framtida underhålls- och investeringsbehov. Bollebergets skidområde inköptes i början av året. Ett omfattande renoveringsarbete med vattendammarna har utförts för att säkerställa vattentillgången till vinterverksamheterna. Nationella mål avseende fastighetsnära insamlingar av avfall har inletts med en stor kartläggning av kommunens samtliga fastigheter. Detta sker i samarbete med kommunens dotterbolag.

Fritidsenheten: Fördelningen av träningstider i idrottsanläggningarna genomförs på ett rättvist sätt, för att uppnå en jämställd fördelning mellan män och kvinnor. Under vintern tillkom två lättåkta, mindre kuperade, längdskidspår i Acktjärbo och Bolleberget. Antalet gruppträningspass har utökats och babysimsgrupper startats vid Arbrå sporthall. Färdigställande av det tätortsnära friluftslivet vid Kyllerrönningen är i uppstartsfasen. Träningskonventet Bollnäs Ess genomfördes för femte året med 550 deltagare. Svaren från fjolårets besöksenkät har inneburit ett utökat sommaröppethållande under perioden juni-augusti vid fritidsenhetens gym i Arbrå, Kilafors och Höghammarhallen. Kunderna har uppskattat detta och besöksfrekvensen blev klart godkänd. Enhetens största reinvestering under året har varit renoveringen av Sävstaås IPs ishallstak. I samverkan med fastighetsgruppen, har förfrågningsunderlag avseende en eventuell bandyhall på Sävstaås tagits fram. . Enheten låg tidigt dåligt till mot budget, men vidtog ett åtgärdsarbete för att komma tillrätta på årsbasis. Bland annat infördes vikariestopp och återhållsamhet med inköp, vilket bidrog till att budget hölls. Att genomföra framtida effektiviseringar inom fritidsenhetens budget är svårt om verksamhetsmålen ska kvarstå. En av de viktigaste faktorerna som styr personaldimensionering är säkerheten för kunder och medarbetare. Dagens bemanning är optimerad utifrån en för alla parter acceptabel säkerhetsnivå. Emellertid kan fritidsenheten effektivisera delar av medieförbrukningen (el, fjärrvärme, vatten) genom att investera i energisparåtgärder. Framförallt kan energisparåtgärderna både minska och motverka energiförbrukningsökningen samt fullgöra Bollnäs kommuns miljömål.

Va-verksamheten: Redovisar överskott med 909 tusen kronor. Uppskjutna investeringar påverkar årets kapitalkostnad positivt, medan driftkostnaderna är medvetet högre än budget då man känt till de lägre kapitalkostnaderna. Va-verksamheten har lagkrav på sig att gå med underskott efter tre år med positivt resultat.

Internkontrollen har under året innefattat kontroll av rutinerna för vägbidrag, leverantörsfakturor, byggprocessen, avtal samt materialkontroll. Kontroll av drivmedel, att drivmedelsförbrukning är relevant mot körsträckor och fordon, har inte utförts. Kontrollen har visat sig vara alltför svår att kunna utföra på ett rimligt sätt. Från 2014 har elektroniska körjournaler inköpts och kommer att installeras i bilar inom bilpoolen och övriga enheter. Detta kommer att underlätta och möjliggöra en relevant uppföljning av drivmedelsförbrukningen. Kontroll av leverantörsfakturarutin påvisar i likhet med tidigare år brister med redovisning av syfte och deltagare vid ett antal tillfällen. Även attest av egna personliga kostnader har skett vid ett några tillfällen. Kontroll av avtal har påvisat brister vid undertecknande. Vid två av tre kontrollerade avtal för både gatuenhet och fastighetsgrupp har endast en person undertecknat trots att påskrift ska göras av två personer vid avtal. Övriga rutinkontroller enligt internkontrollplan 2013 har inte påvisat några brister.

Måluppfyllelse

Målet att ”främja, bedriva och stimulera en jämställd fritidsverksamhet med bästa möjliga service” är uppfyllt.

Målet att ”kommunen ska ha hög trafiksäkerhet på kommunala gator” är inte uppfyllt. Två olyckor med allvarliga skador som följd, har inträffat på kommunala gator under året.

Målet att ”underlätta tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning” är uppfyllt.

Målet ”god försörjning av mark för bostäder, byggnader, anläggningar och industrier” är uppfyllt.

Målet att ”gator och vägar ska ha god framkomlighet” är delvis uppfyllt. Enkät till kommunens medborgare utfördes under hösten med en svarsfrekvens på 236 stycken. 71 % var nöjda med framkomligheten. Enkäten avser både sommar- och vintersäsong.

Målet att ”gator, vägar och fastigheter ska underhållas så att deras tekniska och ekonomiska värde upprätthålls” är inte uppfyllt. En underhållsplan för åren 2012-2016 har upprättats. Denna plan kan för närvarande inte upprätthållas. Förfallet av gatorna med skador och bärighetsproblem accelererar vilket leder till ökade kostnader vid åtgärd. Tilläggas skall att anpassning av gatorna efter en stark ökning av fjärrvärme-, fiber- och VA-arbeten gör att gator som normalt sett inte behöver åtgärdas nu måste tas med i planeringen. Tillgängligheten på gatornas sidoområden, dvs trottoarer är också väldigt eftersatt. Gatornas sidoområden var ej med i beläggningsinventeringen. Dessa bör tas med i samband med upprustningen av gatorna vilket leder till kraftiga fördyringar. Utöver gator är även underhållet på broar och rörbroar väldigt eftersatt. Vissa rörbroar är i akut behov av byte vilket är en kostsam men absolut nödvändig åtgärd. Ska dessa pengar tas från det ordinarie vägunderhållet kommer ett stort antal planerade vägar att inte åtgärdas. Tjärbunden asfalt har hittats i vissa vägar vilket innebär merkostnader för att rena dessa förorenade massor. Här följer förvaltningen de miljökrav som är framtagna nationellt. Det innebär att pengarna inte räcker till det planerade åtgärderna fullt ut under året.

Programmet för underhållsplanering av fastigheter har tagits i bruk under september. Dagens 80 kronor per kvadratmeter bör ligga på 130 kronor per kvadratmeter för att bibehålla fastigheternas värde.

Målet att ”fastigheter och anläggningar skall användas effektivt och ändamålsenlig” är uppfyllt. Mediaförbrukningen har minskat mer än 2% och affärslokaler är uthyrda till mer än 90 %.

Målet att va-anläggningar ska optimeras utifrån miljömässiga och ekonomiska aspekter är inte uppfyllt. Året inleddes med ett antal större svårfunna läckor, vilket speglas i nyckeltalen för läckage. Ut- resp inläckage på ledningsnätet mindre än senaste tre åren uppfylls inte då utläckaget uppgår till 23,86%. Antal akuta läckor är 20 st jämfört med 16 st i snitt de senaste tre åren och är därmed inte uppfyllt. Sanering av ledningsnätet uppgår till 0,74%, dvs delvis uppfyllt. Sammantaget blir målet därmed inte uppfyllt.

Målet att ”förvaltningen skall arbeta utifrån ett hälsofrämjande arbetssätt” är uppfyllt. 94% av personalen är nöjda med förvaltningen som arbetsgivare, frisktalet ligger på 50,72%.

Målet att ”samverka med föreningar och andra kommuner” är uppfyllt.

Kommentarer till budgetavvikelser

Bilpoolen underskott med 64 tkr beror på en sent centralt inbokad löneskuldskostnad, som var okänd när sista regleringen med återbetalning mot förvaltningarna gjordes. Totalt återfördes 1.220 tkr till förvaltningarna.

Gatuenheten redovisar underskott med totalt 366 tkr. Vinterväghållningen redovisar underskott med 870 tkr (budget 6 360 tkr). Gatuenheten ställde in vissa planerade gatuprojekt under året för att matcha första kvartalets dyrbara vinterväghållning, vilket gjorde att resultatet blev nära budget. Resultatet innehåller nedskrivningar med totalt 730 tkr avseende bland annat projekteringskostnader för stadshustorget, trafikplats stadshuset och julbelysning. Resultatet innehåller även realisatonsvinst med totalt 340 tkr för två sålda traktorer.

Fastighetsgruppen redovisar överskott med 1 857 tkr, varav skogar 1 700 tkr (inklusive 1 680 tkr i realisatonsvinst vid försäljning av skogsfastigheter Vallsänge 2:10 och Hanebo Kyrkby 2:24), och övrig verksamhet 157 tkr.

Affärsfastigheter redovisar överskott med 2 858 tkr, vilket bland annat inkluderar realisationsvinst 1 986 tkr vid försäljning av fastighet Kilafors 5:108. Fastigheten Bro 4:4 (SJ-området) redovisar underskott 1.142 tkr på grund av stora kostnader för att iordningställa fastigheten för de hyresgäster som nu finns där. Fastigheten Bro 4:4 kommer att ge fortsatt stora underskott om inte budgetförstärkning erhålls.

Fritidsenheten redovisar överskott med 343 tkr. Enheten låg tidigt dåligt till mot budget, men vidtog ett åtgärdsarbete för att komma tillrätta på årsbasis. Bland annat infördes vikariestopp och återhållsamhet med inköp.

Va-verksamheten redovisar överskott med 909 tkr. Uppskjutna investeringar påverkar årets

kapitalkostnad positivt, medan driftkostnaderna är medvetet högre än budget då man känt till de lägre kapitalkostnaderna.

Framtidsbedömning

Inom gatuenheten och fastighetsgruppen bedöms det som mycket viktigt att tjänstemännen på respektive ansvarsområde får möjlighet att verifiera beställda varor och tjänster. Eftersom stora investeringar och underhåll utförs, är det av yttersta vikt att kommunen säkerställer rätt leverans och beställd kvalitet, vilket kräver en stor insats med uppföljning och provtagningar. Samtidigt har gatuenheten och fastighetsgruppen fått kraftigt förstärkt underhållsbudget som ska utföras med färre personal. Här måste förvaltningen vara vaksam på att inte personalen blir överbelastade. Den stora mängden byggprojekt tar mycket arbetstid vilket gör att belastningen på personalen är påfrestande. Den tid som skulle behövas för effektiviseringar flyttas fram i tid. Fastighetsgruppen har projektanställt en medarbetare för att klara av närmaste årens bygg-projekt. Fortsatt organisationsöversyn är nödvändig för att klara kommande arbetsuppgifter som till exempel Framtidens skola, bandyhall med mera. Arbetsmiljön vid arbeten på kommunens gator, vägar och anläggningar ska förbättras, vilket innebär att förvaltningen planerar för utbildning av personalen och uppföljning av arbetsmiljön på arbetsplatserna.

De senaste åren har målen för underhållsbeläggning av gator och vägar inte uppfyllts och underhållet är mycket kraftigt eftersatt. År 2011 genomfördes en beläggningsinventering och i budget för 2012-2013 utökades anslagen för underhållsbeläggning. En underhållsplan för åren 2012-2016 har upprättats. Fr.o.m. 2014 har nämnden återlämnat 5 mkr av det utökade anslaget, då det bedömdes tillräckligt för att uppnå beslutad nivå enligt inventeringsrapporten. Denna bedömning har visat sig vara felaktig då problemen ökar i större omfattning än väntat. Anslås inte utökning av budget kommer kommande år bli mycket kärv vilket kommer att leda till att standarden på gator och gång- och cykelvägar inte kommer att höjas till utsatt mål.

Ytterligare investeringar på gatusidan är exemeplvis rörbroar (större vägtrummor). Många av dessa är anlagda på sextio- och sjuttiotalet vilket innebär att de är uttjänta och behöver bytas ut. Nämnden begärde tio miljoner kronor till 2014 för akuta åtgärder. Nämnden tilldelades fyra miljoner kronor, vilket innebär att risken för framtida skador och ökade kostnader är betydande då endast en av fyra planerade rörbroar kan åtgärdas. En skadad/kollapsad rörbro bedöms få stora negativa konsekvenser på infrastruktur och närliggande områden.

Brister i elsäkerhetskraven har påträffats på ett stort antal belysningsanläggningar i kommunen. För att nå upp till elsäkerhetskraven, bedöms investeringsbehovet öka.

Inom bilpoolen kommer elektroniska körjournaler att införas för att underlätta och säkerställa gällande krav på använandet av tjänstebilar. För att uppnå kommunens miljömål, kommer fler miljöcertifierade fordon att införskaffas. För att möjliggöra detta behöver elladdningsstolpar sättas upp. Införandet av miljöbilar kommer att innebära högre kostnad för brukarna på grund av dyrare inköp.

Fritidsenheten ser en trend i dagens samhälle att människor i allt större utsträckning än tidigare börjar använda friluftsområden, gator och vägar för sin träning. Träna när andan faller på, vistas utomhus och inandas frisk luft, samt att lokalerna är gratis är tre orsaker till denna nya trend. Men den största orsaken är med all säkerhet det ökande hälsomedvetandet bland befolkningen.

Fritidsenhetens betydelse som ett folkhälsonav är viktig. Ungdomars behov av träning och rörelse är en prioriterad del i det framtida hälsoarbetet. Ett första steg har tagits och det är tillskapandet av en ny aktivitet i form av en boxningsring i Höghammarhallen.

Fritidsenheten arbetar idag i samverkan med fyra idrottsföreningar i skapandet av ett hållbart och brett konditionsarrangemang som tilltalar den breda massan. En form av utmaning för Bollnäs kommuns innevånare och dess besökare. Utgångspunkter är folkhälsa, idrotts-profilering och statushöjning av föreningslivets verksamheter.

Bollnäs kommuns fritidsenhet arbetar för ett friskare liv. Det är av största vikt att planera, investera, tillgängliggöra, anpassa och rusta när- och spontanidrottsplatser samt friluftsområden, då människors behov och önskemål intensifierats. Av den anledningen har fritidsenheten fått uppdrag att arbeta fram ett underlag för framtida när- och spontanidrottsplatser.

Investeringar

Gatuenheten: De projekt som utförts under året uppgår till ca 23 mkr. De avser bland annat separerad gångbana Bollevägen samt förstärkning och beläggning av densamma. Västergatan Arbrå- samma åtgärd som på Bollevägen, ny väg Sävstaås industriområde, bussvändslinga Kilbergsskolan, tillgänglighetsanpassningar, kollektivtrafikåtgärder och nya LED-belysningar. Hedenlänken, som trafikverket har ansvarat för, är i princip klart. Kostnaden uppgår till 12,7 mkr, vilket är cirka 1,2 mkr över budgeterat.

Fastighetsgruppen: De projekt som utförts under året uppgår till cirka 27 mkr. Köket på Torsbergsskolan byggs om. Björktjära skola får en ny komplementbyggnad. Hissprojekt (enl lagkrav) om cirka 18 stycken på Heden, Nyhedsbacken Kulturhuset och skollokaler. Anpassningar av lokaler på Torsbergsskolan för tillkommande verksamheter. Mediebesparande åtgärder i form av fjärrvärme på Björktjära förskola, Norrborn och Kilbergets förskola. Sävstaås industriområde – slutförande av lokalgata.

Fritidsenheten: De projekt som utförts under året uppgår till 4,3 mkr. Sävstaås IP:s ishallstak har renoverats. Pengarna till mediebesparande åtgärder har fördelats på ny belysning på Bollebergets motionsbana och skidstadion, Bollnäs sporthalls skyttelokaler och cirkulationspumpar vid Arbrå sporthall. Utöver fritidsenhetens egna projekt, har bandyhallsutredningen kostat ca 2,4 mkr under året.

Va-verksamheten: De projekt som utförts under året uppgår till ca 12 mkr. Helsinge Vatten har

genomfört större saneringar av va-ledningar vid Gamla vägen i Kilafors, Berga, Rengsjö, Arbrå (Västergatan-Lappgatan), Alirgatan, Torsbergsgatan, Nyhedsgatan, Smedjevägen, Björkhamre-gatan, Edelsbergsvägen och Lasarettsvägen i Bollnäs. Arbete pågår med åtgärder kopplade till den underhållsplan för gator som teknik-, service- och fritidsförvaltningen arbetar efter. Inom va-verk har arbetet med nytt reningsverk till Simeå påbörjats. Den stora ombyggnationen på Häggesta reningsverk har inte kunnat påbörjas under 2013. En ny kostnadsberäkning visar att ombyggnationen kommer att kosta totalt 80 mkr mot tidigare beräknat 40 mkr. För att komma tillrätta med vattenproblemet i Kilafors, har inför år 2014 10 mkr erhållits i budget för Västansjö och Lötens vattenverk i Kilafors.

Teknik- och fritidsnämnden

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!

Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv		**Nämnds mål**	**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	☺	Främja, bedriva och stimulera en jämställd fritidsverksamhet med bästa möjliga service	Minst 90% av besökarna ska vara nöjda i våra besöksenkäter.
	☹	Kommunen ska ha hög trafiksäkerhet på kommunala gator och vägar	Inga svårt skadade eller döda vid olyckor enligt olycksstatistik i Strada
	☺	Underlätta tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning	Utföra minst 10 förbättringsåtgärder under året.
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommun-en, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	☺	God försörjning av mark för bostäder, byggnader, anläggningar och industrier	Tillgänglig reserv av mark för 5 år framåt (minst 10 villatomter, minst 10 ha handels-/industrimark)
	😐	Gator och vägar skall ha god framkomlighet	Minst 75% svarande ska vara nöjda i förvaltningens kundenkät
Ekonomi God ekonomisk hushållning	☹	Gator, vägar, fastigheter skall underhållas så att deras tekniska och ekonomiska värde upprätthålls	Underhåll av gator enligt upprättad budgetplan. Underhåll av fastigheter enligt underhållsplan.
	☺	Fastigheter och anläggningar skall användas effektivt och ändamålsenligt	Minskad mediaförbrukning med minst 2% Affärslokaler uthyrt till minst 90%

	☹ 🔴	VA-anläggningarna ska optimeras utifrån miljömässiga och ekonomiska aspekter	Ut- resp inläckage på ledningsnät mindre än snittet senaste 3 åren Antal akuta läckor färre än snittet senaste 3 åren Sanera minst 1 % av totala ledningslängden

Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare	☺ 🟢	Förvaltningen ska arbeta utifrån ett hälsofrämjande förhållningssätt	Andelen helårsfriska ska vara minst 50%
			Minst 90% av personalen ska vara nöjd med förvaltningen som arbetsgivare i en årlig medarbetarenkät.

Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt	☺ 🟢	Samverkan med föreningslivet och andra kommuner	Minst 10 nätverksträffar eller samarbetsfrågor med andra kommuner
			Minst 10 nationella och internationella evenemang

Målet ej uppfyllt ☹ 🔴

Målet delvis uppfyllt 😐 🟡

Målet uppfyllt ☺ 🟢

Ingen mätning gjord ○

Nämnden för lärande och arbete

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2013

Lärande och Arbete (LA) bedriver omvärldsbevakning, bl. a. via projektkoordinatorn som ansvarar för omvärldskontakter, internationalisering och projektverksamhet. LA utvecklar och utvidgar ständigt sin transnationella projektverksamhet. För närvarande bedrivs samarbeten och projekt tillsammans med ca tio europeiska länder.

Projketkoordinator är strategiskt kopplad till LA:s ledningsgrupp och arbetar med uppdrag som beställs av någon av LA:s verksamheter, förankras i Ledningsgrupp och av NLA.

Sedan hösten 2012 finns en "Projektmodell för lärande i organisationen" som steg för steg beskriver hur organisationen ska arbeta med utvecklingsfrågorna. Under verksamhetsåret har projektmodellen omsatts än mer i praktisk handling. Projektkoordinator arbetar sedan början av 2013 över hela Barn- och Utbildningsförvaltningens (BUF) verksamhet och är adjungerad även till dess ledningsgrupp. Projektkoordinators förvaltningsövergripande ansvar innebär samverksansfördelar för verksamheten, då ansökningar kan göras mer strategiska. Exemeplvis kan personal från båda nämndsområdena medverka i samma projekt, vilket innebär nya möjligheter till utveckling. Pågående projekt tillhör den verksamhet som närmast berörs av dem.

Vuxenutbildningsenheten bedriver grundläggande och gymnasiala kurser, såväl teoretiska som yrkesinriktade, som till viss del är flexibla vad gäller tid och plats. Vård- och omsorgssutbildning för vuxna samt verksamhetsansvar för yrkesdelen i Torsbergsgymnasiets Vård och omsorgsprogram bedrivs inom Bollnäs/Ovanåkers Vård- och Omsorgscollege. I Vård- och Omsorgscollege certifieras samarbetet mellan arbetsgivare och utbildare. Utbildning i svenska för invandrare (Sfi) består av nationella kurser i det svenska språket för flyktingar och övriga invandrare. Samarbete mellan Arbetsförmedlingen och berörda förvaltningar i kommunen ska bidra till att utbildning kan kombineras med praktik.

Samhällsorientering för invandrare utvecklas i ett länsövergripande projekt och ska i första hand ske i dialog på individens hemspråk. Arbetsförmedlingen köper utbildning i svenska för invandrare som ännu inte fått kommunplacering.Viss uppdragsutbildning inom främst vård och omsorg bedrivs utifrån arbetsmarknadens efterfrågan. I samarbete med Aleris ges på uppdrag utbildning i svenska för läkare. Samarbete med Omvårdnadslyftet som grund sker med kommunens socialförvaltning. Redan anställd personals kunskaper valideras och därefter ges individuell utbildning inom vård och omsorg. Särskild utbildning för vuxna (Särvux) erbjuder personlig kunskapsutveckling för psykiskt funktionshindrade vuxna. Inom Särvux och yrkesvux finns även lärling som studieform.

Sfi-bonus för att stimulera studier inom Sfi administreras av vuxenutbildningen.

Antalet studerande i de olika verksamheterna varierar kontinuerligt . Den 19 november 2013 fanns följande antal elever inskrivna:

Sfi:	189 st
Grundläggande kurser:	42 st
Gymnasiala kurser :	141 st
Särvux:	15 st

Vuxenutbildningen har för 2013 beviljats statliga medel beräknat till 3 mkr för yrkesvux/lärlingsvux. Ansökan har gjorts i Hälsingesamarbete och återrapportering sker gemensamt.

Statligt finansierad del av sfi och samhällsorientering beräknas till 1,7 mkr för 2013.

Uppdrag från Ovanåkers kommun inom Yrkesvux Vård och omsorg för 800 kkr.

Uppdrag från Socialförvaltningen inom Omvårdnadslyftet 500 kkr. Uppdrag i sfi från Arbetsförmedlingen 200 kkr.

Internationellt. Enheten har deltagit i två internationella projekt, dels Vocational Training in Europe som erbjuder elevpraktik i andra länder, dels Transfer of European Assessment Methods for vocational education and training institution professionals, vilket har inneburit studiebesök utomlands för två pedagoger.

Högskoleenheten och dess lärcentrum erbjuder utbildningar på eftergymnasial nivå så som högskole-, yrkeshögskole- och kvalificerade yrkesutbildningar utifrån lokal, regional och nationell efterfrågan. Under våren 2013 har KY-utbildningen Grafiskt Design och Kommunikation och YH-utbildningen Kulturkommunikatör bedrivits på plats från lärcentrat. Den 18 januari 2013 beviljade YH-myndigheten ansökan om att bedriva YH-utbildningen Grafisk Design med två intag á två år med start aug 2013.

Grafisk Design startade en grupp år 1 med 27 elever i aug 2013.

YH-utbildningen Kulturkommunikatör har två gruper, 8 elever i år 1med start aug 2013 och 14 elever i år två med start aug 2012.

Under 2013 har ansökan om att bedriva en ny omgångYH-utbildning Kulturkommunikatör och CAD, CAM med start aug 2014 lämnats till YH-Myndigheten. Beslut om beviljade utbildningar meddelas från YH-Myndigheten den 2014 01 16.

Högskoleenheten har också under hela perioden 2013 i samverkan med andra lärcentrum i olika Yrkeshögskoleutbildningar erbjudit distanskurser inom elbranchen. Det har varit elkurser inom Projektledare Elteknik i samverkan med Campus Nyköping samt inom utbildningen Automationstekniker i samverkan med Sandvikens kommun.

Ett brett utbud av högskoleutbildningar har utövats på distans. Under våren har en satsning mellan Högskolan i Gävle och Högskoleenheten skett på att exklusivt erbjuda lokalt från Bollnäs efterfrågade Teknikkurser på högskolenivå.

I uppdrag från Utbildningsförvaltningen har en anbudsförfrågan om att förlägga Speciallärarprogrammet på Högskoleenheten gjorts.

Totalt under året har ca 400 studeranden använt lärocentrat under sina studierpå distans.

Bollnäs kommun med Högskoleenheten som genomförare deltar i ett regionalt kompetensutvecklingsprojekt, Bra Före, som ägs och drivs av Region Gävleborg. Under våren 2013 har Högskolenheten utformat och koordinerat, via projektet, utbildningar som företag och anställda efterfrågar. Utbildningarna som genomförts har varit: Kvalitet och Miljö, Material kännedom Plast, Material kännedom stål, Ledarskap, MS Office, Maskinutbildning, Lean, Teamutveckling.

Den 1 januari beviljades ett länsprojekt, "lokala kompetenscentra" med Region Gävleborg som genomförare. Ett huvudsyfte med projektet är att än mer utveckla stödjande funktioner kring kompetens- och utbildningsfrågor mot företag och arbetsliv. Målet är att säkra för att den arbetskraft som efterfrågas har rätt kompetens.Personal från Högskoleenheten är med som delprojektledare i projektet.

En forskare knuten till Högskolan i Gävle samt universitetet i Chester, England är kopplad till YH-utbildningen för blivande kulturkommunikatörer.

Yrkeshögskola Utveckling är ett samverkansprojekt inom Hälsingeutbildning där Högskoleenheten är delaktig.

Högskoleenheten arbetar aktivt med att följa den politiskt tagna utvecklingsstrategi där det centrala fokus är att utöver vad som beskrivs ovan bredda verksamhetens innehåll för att möta den efterfrågan som finns av utbildad arbetskraft genom att:

Via Högskoleenheten fullbordas kommunens hela utbildningstrappa mot högre studier på yrkes- och högskolenivå. Utbildningar vilka är nära sammankopplad till arbetslivet.

Nämnden för Lärande och Arbete har antagit en förlängning av den tidigare antagna utvecklingsstrategin för Högskoleenheten att också omfatta år 2014.

I Kommunens mål- och styrkort finns kommunövergripande mål för utveckling, välfärd och tillväxt. Kommunen har som nyckelfaktor att ge bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat. Högskoleenheten har en mångårig erfarenhet att arbeta mot företag kring utbildningsrelaterade frågor och en upparbetad kompetens att kartlägga och få till stånd utbildningar, på eftergymnasial nivå, som arbetslivet efterfrågar. Rätt kompetens är en förutsättning för att företag och offentliga verksamheter ska kunna utvecklas och bidra till kommunens tillväxt.

Internationellt. Enheten har deltagit i ett internationella projekt, Transfer of European Assessment Methods for vocational education and training institution professionals, vilket har inneburit studiebesök utomlands för en pedagog.

Integrationsenheten:

Bollnäs kommun har en tillsvidareöverenskommelse med staten genom Migrationsverket om mottagning av flyktingar och andra skyddsbehövande. Bollnäs kommun åtar sig att under två år (tillfällig överenskommelse) ta emot 100-120 nyanlända flyktingar per år. I antalet ingår även ensamkommande flyktingbarn som beviljats uppehållstillstånd. Integrationsenheten har under 2013 tagit emot 177 personer.

Integrationsenheten ansvarar för kommunens flyktingmottagande som syftar till att flyktingar så snabbt som möjligt ska bli en del av samhället genom arbete eller studier. Integrationsenheten arbetar målmedvetet med olika insatser för att skapa förutsättningar för integration och egen försörjning.

Integrationsenheten har under 2013 (sista året) jobbat parallellt i två olika system, enligt Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande och Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

Flyktingmottagning före 1 december 2010. (Förordning (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande).

Personer som har fått uppehållstillstånd som flykting före den 1 december 2010, samt är folkbokförd i Bollnäs kommun, omfattas av den gamla förordningen. Integrationsenheten har erbjudit ett individuellt utformat introduktionsprogram. Målet har varit att personerna ska lära sig svenska, ges förutsättningar för att få arbete, bli självförsörjande och delaktig i det svenska samhället. Tillsammans med personerna, hans/hennes integrationshandläggare, arbetsförmedlingen, utbildningsanordnare och studie- och yrkesvägledare har en individuell introduktionsplan för framtiden utarbetats. Planen har utgått från personens tidigare yrkesliv, skolbakgrund, livserfarenhet och andra individuella förutsättningar. Målet var att introduktionen ska vara avslutad snarast möjligt, och pågå längst 3,5 år. Introduktionsplanen har regelbundet följts upp och kompletterats efter personens individuella behov och förutsättningar. Av de 114 flyktingar som anlände till verksamheten under 2009 så har 85 % gått vidare till egen försörjning. Av de 108 flyktingarna som anlände under 2010 och tillhört gamla förordningen blev resultatet ännu bättre, ca 93 % har gått vidare till egen försörjning.

Flyktingmottagning efter 1 december 2010. (Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare).

Från och med den 1 december 2010 ändras flyktingmottagandet. Det är nu Arbetsförmedlingen som har det samordnade ansvaret för etableringsinsatser av nyanlända invandrare och det är Försäkringskassan som betalar ut etableringsersättning. Utifrån den nya ansvarsfördelningen så har inte integrationsenheten längre några uppgifter om hur många flyktingar som gått vidare till egen försörjning. Arbetsförmedlingens ökade ansvar innebär bl.a. att integrationsenheten inte längre har ansvar för praktikanskaffning.

Nämnden för Lärande och Arbete beslutade 2013-06-18 att integrationsenheten byter namn till flyktingmottagningen fr.o.m. 2014.

Träningsboende 18+ är en utslussningsverksamhet för ungdomar som tidigare anlänt till kommunens enhet för ensamkommande barn (Pannotia) och fyllt 18 år och därmed är myndig men är i behov av vissa stödinsatser. Via träningsboendet 18+ kan ungdomen/arna komma ut i ett träningsboende i av verksamheten hyrd lägenhet med visst stöd från personal inom ”utslussningsverksamheten”. Ungdomarnas behov av träningsboende har under året ökat och beräknas öka successivt.

Efter beslut i Nämnden för Lärande och Arbete 2013-06-18 flyttades träningsboendet (18+) från enheten för ensamkommande barn till integrationsenheten fr.o.m. 1 september 2013.

Ensamkommande flyktingbarn (Pannotia): Ensamkommande barn (Pannotia) ansvarar för mottagande av ensamkommande flykting barn/ungdomar mellan 15-18 år. I överenskommelsen mellan Bollnäs kommun och Migrationsverket förbinder sig Bollnäs kommun med stöd av 7 b § förordningen (2002:1 118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. samt 22 § (1990:927) om statlig ersättning för flyktingmottagande m.m. att hålla 17 boendeplatser tillgängliga för ensamkommande barn, varav 3 platser alltid ska vara tillgängliga för asylsökande barn.

Pannotia Kilafors flyttade i september 2013 till mera ändamålsenliga lokaler i Bollnäs och heter nu Pannotia Ren. Verksamheten har två boenden, Pannotia Ren och Pannotia Arbrå.

Sedan starten 2009-01-07 tom 2013-12-09 har verksamheten tagit emot 63 ungdomar (10 flickor och 53 pojkar). För närvarande bor sammanlagt 17 ungdomar i boendena (3 flickor och 14 pojkar).

Riksdagen har beslutat om en lagändring som ger Migrationsverket utvidgade möjligheter att anvisa en kommun att ta emot asylsökande ensamkommande barn. Lagändringen, i 3 § Lagen om mottagande av asylsökande m.fl. SFS 1994:137, träder i kraft 1 januari 2014. Anvisningar kommer att gälla för såväl kommuner som har överenskommelse om att ta emot ensamkommande barn som kommuner utan överenskommelse. Migrationsverket och länsstyrelsen har informerat om att Bollnäs kommun behöver utöka antalet asylsökande barn i sin överenskommelse från nuvarande 3 asylsökande barn till 6 asylsökande barn.

Integrationsenheten och ensamkommande flyktingbarn (Pannotia):

Lokal samverkan (LOSAM) genomförs regelbundet.

Arbetsmiljöfrågor är en stående punkt vid samverkan och arbetsplatsträffar inom integrationsenheten och ensamkommande barn. Brandutrymningsövningar genomförs årligen inom verksamheterna och SBA genomförs löpande.

Riskombud finns i integrationsenheten, 18+, ensamkommande barn och skyddsronder genomförs kontinuerligt. Handlingsplaner för Hot och våld, Krisplan, Jämställdhetsplan, Arbetsmiljöplan och PM om smittorisk är också framarbetad. Vid lönerevisioner har löneutvecklingen följts upp ur ett jämställdhetsperspektiv. Inga fasta entreprenader förekommer i verksamheten.

Verksamheten ensamkommande barn (Pannotia) har utarbetat en rutin för LEX Sarah anmälan och ett ledningssystem för kvalité i arbetet. Ledningssystemet skall användas för att systematiskt och fortlöpande utveckla och säkra verksamhetens kvalitet.

Inspektionen för vård och omsorg granskar verksamheten två gånger/år.

Personalen i Pannotia; verksamheten har genomgått HRL-utbildning via Räddningstjänsten. Hot och våldutbildning genomförs årligen inom verksamheten i samarbete med Gävle Dala Företagshälsa.

Ensamkommande barn (Pannotia) och Högskoleenheten i Bollnäs kommun har i samarbete med Hudiksvalls påbörjat en YH-utbildning till Integrationspedagog med start hösten 2013. Utbildningen vänder sig till personal som är verksamma inom myndigheter och organisationer som arbetar med integration. Några av personalen i ensamkommande barn (Pannotia) verksamheten har påbörjat utbildningen.

Arbetsmarknadsenheten (AME):

Ansvarar för kommunens arbetsmarknadspolitiska och arbetsbefrämjande insatser. Planering och genomförande har skett i samarbete med Arbetsförmedling, socialförvaltning samt övriga samarbetspartners. Arbetet utgår från den enskilde individen och prioriterade grupper är ungdomar, långtidsarbetslösa, personer med funktionsnedsättning, med arbetshandikapp, flyktingar och invandrare samt personer som uppbär ekonomiskt bistånd. Enhetens huvudsakliga uppgift är att stödja den enskilde individen i syfte att öka möjligheten till inträde på arbetsmarknaden. Detta sker i form av individuellt utformade insatser såsom anställningar, praktik, sysselsättning, arbetsträning, arbetsförmågebedömning, arbetsprövning, vägledning och coaching. 591 inskrivna personer finns inom AME. Inom resultatenheten finns förutom Arbetscentrum följande verksamheter/samarbetsprojekt: Aktivitetscentrum, Arkion, Bygglaget, KulturA, Skogslaget, Sjölyftet, Ungdomsplattformen, Utredning av arbetsförmåga samt Träslottets Trädgård.

Inom ramen för ESF-projektet Sigrid bedrivs Lokal Verkstad VuXa (Unga vuXa Gävleborgare mot arbete).

Arbetsmarknadspolitiskt projekt 2013 är ett samarbetsprojekt mellan Af Bollnäs- Ovanåker och AME som omfattar fyra delprojekt:

- Arbetsmarknadsprojekt Jobbresan
- Arbetsmarknadsinriktade insatser för utrikesfödda (inklusive flyktingar som omfattas av etableringslagen)
- Samverkansmodell - Lokal samverkan
- Utredning av arbetsförmåga

Slutrappport är upprättad i projektet.

Aktivitetshus Bollnäs (Aktivitetscentrum) är ett samarbetsprojekt mellan Af Bollnäs - Ovanåker och AME som vänder sig målgruppen som omfattas av Lag (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända flyktingar samt övriga utrikesfödda. Slutrapport upprättad för 2013 och ny ansökan beviljad för 2014 av Arbetsförmedlingen Bollnäs – Ovanåker.

Ungdomsplattformen är ett samarbetsprojekt mellan Bollnäs kommun, Arbetsförmedlingen, Bollnäs- Ovanåker och Bollnäs Folkhögskola. Målgruppen är ungdomar mellan 18-25 år. I projektet arbetar operativt coacher, arbetsförmedlare och socialsekreterare. Samverkansansvarig, AME har samordnande funktion. En politisk styrgrupp finns kopplat till projektet där tjänstemän på chefsnivå inom kommunen och Af, Bollnäs – Ovanåker ingår. Slutrapport upprättad för 2013 och ny ansökan beviljad för 2014 av Arbetsförmedlingen Bollnäs – Ovanåker.

Träslottets Trädgård är en verksamhet som bedrivs i samarbete med Arbetsförmedlingen Bollnäs - Ovanåker. AME arrenderar Träslottets Trädgård med syfte attt möjliggöra individuellt utformade arbetsmarknadsinsatser inom branschen.

Övriga aktiviterer som skett under året är samarbetet kring Världskulturarvet/Besökscentrum samt samarbetet med Bollnäs turism, föreningen BollnäsDraget och Arbetsförmedlingen Bollnäs – Ovanåker där AME anställt två ungdomar som Centrumvärdar.

Handledare inom Vård och omsorg utifrån ett Arbetsmarknadsperspektiv är ett samarbetsprojekt mellan Socialtjänsten, AME och Arbetsförmedlingen Bollnäs- Ovanåker i syfte att möjliggöra att arbetssökande kan tas emot och att intresset för vård och omsorg ökar. I samband med den kommande generationsväxlingen bedöms att det kommer att bli ett behov av utbildad personal inom branschen. AME har tillsammans med Komvux Vård utbildat handledare för uppdraget, ”Handledare inom vård och omsorg utifrån ett arbetsmarknadsperspektiv”.

NLA antagit Riktlinjer för Alkohol- och Droger för inskrivna inom AME.

AME har i samarbete med personalkontoret utarbetat ett informationsmaterial som förtydligar arbetsmiljöansvar till förvaltningar och kommunala bolag som handledare deltagare placerade från AME.

Arbetsmiljö: Arbetsmiljöfrågor är en stående punkt på arbetsplatsträffar. HRL-utbildning har skett via Räddningstjänsten. Lokal samverkan (LOSAM) genomförs regelbundet.

Skydds- brand- och riskombud finns i verksamheten. Skyddsronder och brandutrymningsövningar har genomförts.

Internationellt: AME deltar i NESSIE-projektet (NETwork for Soft Skills Innovation for Employment). Projektet som bl.a. omfattar spridning av projektet via nyhetsbrev och broschyrer, fortsatt metodutveckling gällande sociala färdigheter samt arbetsgivarundersökningar. Ett omfattande översättningsarbete av material som ska finnas tillgängligt på hemsidan, www.nessie-project.org, har skett under året. AME deltog tillsammans med Sandvikens kommun i SKL:s årliga konferens, Arbetsmarknads- och

Näringslivsdagarna 14/3 – 15/3 med en monter för spridning av projektet. Ca. 700 besökte konferensen 2013.

TEAM (Transfer of European Assessment Methods for vocational education and training institution professionals). Personal från AME har medverkat i studiebesöksresor till Nederländerna och Skottland. De utbildningsorganisationer som besökts arbetar med metoder som har bäring på NESSIE-projektet. Rapporter finns från besöken.

Måluppfyllelse

Mätetal som följs upp av projektkoordinator:

Ansökan ska verkställas om deltagande i minst ett nytt transnationellt projekt/samarbete under 2013. Detta är genomfört i och med ansökan (och bifall) av NANO-projektet (New Arrivals New Opportunities). Målet att utveckla samverkan med interna och externa aktörer är uppfyllt.

Beslut om projektmodell skall omsättas i praktisk handling 2013. Detta är genomfört. Målet att projekt ska innebära ett lärande för organisationen är uppfyllt.

Vuxenutbildningsenheten:

Uppföljning av styrkort har bland annat skett genom att studerande fått besvara enkät. Varje kurs innehåller dessutom muntliga och skriftliga uppföljningar. Lärarna lämnar skriftlig analys av de egna kursernas genomförande till rektor som bearbetar resultatet vid medarbetarsamtal och med arbetslag.

Medborgare:Målet delvis uppfyllt

Genom Vård- och Omsorgscollege har verksamheter (Bollnäs socialförvaltning) fått validering, grundutbildning och kompetensutveckling för sin personal samt att Aleris via uppdrag fått svenska /vårdsvenska för utlandsfödd läkare och det samarbetet fortsätter.

Utveckling, välfärd och tillväxt: Målet uppnått

Vid anställning har strävan varit att successivt höja andelen lärare med adekvat utbildning.

Vårdlärarstuderande har tagits emot för verksamhetsförlagt lärande. Flera lärare har läst in högskolepoäng vid sidan av sitt arbete.

Medarbetare: Målet 75% med adekvat utbildning är uppnått. Kompetensutvecklingsmålet är uppnått

Mätning kring bemötande: 85% anser att man blir bemött med respekt.

Mätning kring informationens tillgänglighet: 53% svarar att man anser att hemsidan har lättillgänglig information, medan 42% svarar delvis. 5% svarar att det är svårt att förstå – ”finns inte alla språk för översättning i datorn”. ”Det finns ord jag inte förstår”.

Högskoleenheten:

Medarbetare: Samtlig personal anses ha adekvat utbildning för arbetsuppgifterna. Målet är uppfyllt. Varje enskild medarbetare har erhållit en dags kompetensutveckling.

Arbetssätt och processer: Uppdragsbeskrivningar har upprättats för all personal.

Integrationsenheten.

Medborgare skall bli bemötta med respekt och likabehandling:

En enkätundersöknig skickades ut till verksamhetens deltagare under 2013. Av 219 utskickade enkäter inkom 62 svar. Målet är uppfyllt då 98% av de svarande har ansett att de blivitt bemötta med respekt inom integrationsenheten.

Lättillgänglig medborgarinformation: Målet är uppfyllt då 98% av de svarande upplever att informationen om integrationsenhetens verksamhet är lättillgänglig.

Hemsidan:

Antalet besökare på Integrationsenhetens hemsida:

2012-01-01 - 2012-12-31 Totalt antal sidvisningar 2127 Unika besökare 1737

2013-01-01 - 2013-01-31 Totalt antal sidvisningar 1970 Unika besökare 1609

Medarbetare: Målet är uppfyllt då 100% av personalen har adekvat utbildning. Personalen får årlig kompetensutveckling bl.a. i samarbete med integration Gävleborg. Uppdragsbeskrivningar finns upprättade för all personal.

18+

Medborgare skall bli bemötta med respekt och likabehandling:

En enkätundersöknig skickades ut till verksamhetens deltagare under 2013. Av 9 utskickade enkäter inkom 6 svar. Målet är uppfyllt då 100% av deltagarna anser att de blivit bemöt med respekt.

Lättillgänglig medborgarinformation: Målet är uppfyllt då 100% av 18+ verksamhetens deltagare upplever att informationen om verksamheten är lättillgänglig.

Medarbetare: Tjänsterna är BAS arbetsvärderade. För närvarande har ca 50% av personalen adekvat utbildning enligt arbetsvärderingen. Personalen får årligen utbildning/vidarutbildning i det arbetssätt som verksamheten tillämpar. Personalen har handledning i sitt arbete. Uppdragsbeskrivningar finns för personalen. Målet är uppfyllt.

Ensamkommande barn (Pannotia).

Medborgare skall bli bemötta med respekt och likabehandling: En enkätundersöknig delades ut till ungdomarna under 2013. Av 17 utdelade enkäter inkom 14 svar. Målet är uppfyllt då 100% av de svarande har upplevt att de har blivit bemötta med respekt.

Lättillgänglig medborgarinformation:

Målet är uppfyllt då 87% av Pannotias ungdomar upplever att informationen om verksamheten är lättillgänglig (en ungdom svarade både ja och nej).

Hemsidan:

Antalet besökare på Ensamkommande barns (Pannotias) hemsida:

2012-01-01 - 2012-12-31 Tatalt antal visningar 3013 Unika besökare 2399

2013-01-01 - 2013-01-31 Totalt antal sidvisningar 2744 Unika besökare 2235

Medarbetare:

Alla tjänster är BAS arbetsvärderad. För närvarande har ca 50% av personalen adekvat utbildning enligt arbetsvärderingen. All personal får årligen utbildning/vidarutbildning i det arbetssätt som verksamheten tillämpar. Samtlig boende personal och föreståndare har handledning i sitt arbete. Uppdragsbeskrivningar finns för all personal. Målet är uppfyllt.

Utveckling och välfärd:

Verksamheterna skall öka det entreprenöriella lärandet: All personal inom Integrationsenheten, 18+ och ensamkommande barn (Pannotia) verksamheterna har deltaget i gemensamma fortbildningsdagar, Entreprenöriellt förhållningssätt och Hedersrelaterat våld.

Arbetsmarknadsenheten:

Uppföljning av styrkort har skett utifrån följande perspektiv:

Medborgare skall bli bemötta med respekt och likabehandling.

Deltagarna i våra verksamheter ska uppleva att de blivit bemötta med respekt:

Målet uppfyllt.

Lättillgänglig Medborgarinformation:

De som deltar i vår verksamhet skall tycka att vår information är lättillgänglig:

Målet uppfyllt.

Antalet besök på verksamhetensa hemsida skall öka med 5 % i jämförelse med 2012:
Målet uppfyllt.

Utveckling och välfärd
Verksamheterna skall öka det entreprenöriella lärandet:
Varje chef ska i sina medarbetarsamtal initiera en diskussion om hur den anställde omsätter det entreprenöriella förhållningssättet i sitt arbete:
Målet delvis uppfyllt (80 – 99 %). (För samtliga medarbetare som var anställda vid tidpunkt för medarbetarsamtal är målet uppfyllt samt att dialog påbörjats med nyanställda under året).
Åtgärdsplan: chef initierar en diskussion i nyanställdas medarbetarsamtal 2014.

Medarbetare
Andelen personal som har adekvat utbildning och fortbildning för sina arbetsuppgifter:
Personlen ska ha utbildning och komptens för sina arbetsuppgifter:
Målet är uppfyllt.
Varje medarbetare ska erhålla minst en dags kompetensutveckling under 2013.
Målet är uppfyllt.

Kommentarer till budgetavvikelser

Högskoleenheten: Högskoleenheten anordnar utbildningar tillsammans med Högskolan
i Nyköping. Vi har kostnaden men fakturerar högskolan efter periodens slut.
Högskolan har sin hösttermin som går över årsskiftet. Likvid för dessa fakturor väntas.
Medel från YH myndigheten betalas i vissa fall ut i efterskott och kostnaden belastar Högskoleenheten under tiden.Under 2014 väntas interna medel föras över till Högskoleenheten för gemensamma materialinköp.

Integrationsenheten, 18+ och Ensamkommande barn (Pannotia): Bedrivs med statliga ekonomiska medel. Sammantaget uppgår verksamheternas omsättning till ca. 30 mkr som har omsatts i kommunen, personalkostnader, hyreskostnader, handel och projektstöd till förvaltningar föreningar mm.
Integrationsenheten
Inga budgetavvikelser under året.

18+
Inga budgetavvikelser under året.

Ensamkommande barn (Pannotia)
De statliga ersättningarna för mottagande av ensamkommande barn/ungdomar är i huvudsak

riktade till asylperioden. Enligt förordningen (2002:1 118) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. 7 a § har en kommun som anvisats ett barn av Migrationsverket enligt 3 § andra stycket lagen (1994.137) om mottagande av asylsökande m.fl. rätt till ersättning för kostnader för utredning enligt 11 kap. 1 och 2 §§ socialtjänstlagen (2001.453) avseende ensamkommande barn under 18 år som omfattas av 1 § första stycket i lagen om mottagande av asylsökande m.fl.

Socialtjänsten är därmed berättigad till ersättning för utredning 31 000 kronor/barn. Övriga ersättningar till kommunen för mottagande av ensamkommande asylsökande barn är i huvudsak riktade till boendeverksamheter och skolan.

När/om barnen/ungdomen erhåller permanent uppehållstillstånd (PUT), är de statliga ersättningarna riktade till integrationsarbetet, boende och omvårdnad. Det är därför angeläget att det beslutas om vad som skall gälla i Bollnäs kommun. Skall barn/ungdomar med beviljat permanent uppehållstillstånd (PUT) betraktas som fullvärdiga kommunmedborgare i enlighet med lagändringen från 1 juli 2006. Citat: ”Meningen är att samma regler ska gälla för samtliga barn som vistas i Sverige och att även dessa barn fullt ut ska kunna få ta del av de stödinsatser som socialtjänsten kan erbjuda” (normaliseringsprincipen) SKL cirkulär 09:67.

Verksamheten ensamkommande barn eftersträvar att få ekonomin i balans.

Enheten för ensamkommande barn (Pannotia) var 2009 05 01 – 2011 02 28 projektägare till projektet ”Gävleborgsmodellen”. Projektet beviljades ekonomiska medel från flyktingfonden och fick slutredovisningen till flyktinfonden godkänd. Ekonomistyrningsverket har nu granskat flyktingfondens beviljade av ekonomiska medel till olika projekt och har beslutat att flyktinfonden har beviljat ”Gävleborgsmodellen” ekonomiska medel som inte är stödberättigade. Flyktingfonden har därmed fattat ett nytt beslut och har återkrävt 191 866 kronor från Bollnäs kommun. Verksamheten har efter dialog med berörda kommuner enats om att återbetalningen skall fördelas solidariskt mellan kommunerna. Enheten har fakturerat berörda kommuner.

Arbetsmarknadskontor och konjukturprogram

Ingen budgetavvikelse

Aktivitetscentrum

Budgetavvikelse: I projektet finns två separata budgetar. En kommunal budget och en i samarbete mellan Bollnäs kommun och Arbetsförmedlingen Bollnäs- Ovanåker. Budget i samarbete med af är i balans.

Kommunal budget visar på överskott med anledning kostnader ej upparbetats. Anledningen till detta är att AME bygger, så långt som möjligt, upp uppverksamheten med befintliga inventarier, material m.m. inom kommunen.

Ungdomsplattformen

Budgetavvikelse: I projektet finns två separata budgetar. En kommunal budget och en budget i samarbete mellan Bollnäs kommun och Arbetsförmedlingen Bollnäs-Ovanåker. Budget i samarbete med af är i balans.

Kommunal budget visar på överskott med anledning av att kostnader ej upparbetats. Anledningen till detta är att två tjänster varit ESF-finansierade samt att lokalkostnad varit uppbokad i EU-projekt 2013. AME bygger, så långt som möjligt upp, verksamheten med befintliga inventarier, material m.m. inom kommunen.

Med anledning av att verksamheterna bedrivs i projektform sker arbetet med utgångspunkt från en projektcykel. Uppbyggnadsfasen har kommit längre i Aktivitetscentrum jämfört med Ungdomsplattformen men är ej fullföljd under budgetåret. Behovsinventering pågår fortfarande kopplat till kostnader. Projektperioden är tvåårig och uppbyggnad samt verksamhetsutveckling fortsätter under 2014.

Framtidsbedömning

Framtidsbedömning

Vuxenutbildningsenheten:

Bollnäs/Ovanåkers lokala Vård- och Omsorgscollege är kvalitetscertifierat. Det innebär att utbildning och anställningsbarhet i allt högre grad kommer att stämma överens.

Komvux vård har beviljats ytterligare projektmedel från Leonardo d Vinci-programmet för att under åren 2012-14 kunna erbjuda utlandsförlagd praktik åt minst 24 elever.

Ökad efterfrågan på utbildning i svenska för invandrare (sfi) och att fler med svenska som sitt andra språk kommer in i grundläggande och gymnasiala kurser är en stor utmaning. Kraven på att invandrare ska kunna kombinera sfi med annan utbildning på olika nivåer kommer att ställa krav på ytterligare anpassning av undervisningen.

Enligt förordningen ska vuxenutbildning bedrivas kontinuerligt under året. Det innebär köp av kurser från andra utbildare alternativt utbildning i en regi även under sommartid. Gymnasiereformen Gy11 innebär ökade rättigheter till behörighetsgivande kurser från 2014. Sammantaget kan detta innebära ökande kostnader.

Rätten till Samhällsorientering gäller för en bredare grupp nyanlända från maj 2013. Det innebär att samarbetet i Gävleborg måste intensifieras och fler kommunikatörer med olika språk utbildas. Sfi och Aktivitetscentrum ska utveckla sitt samarbete för berörda individer.

Avbrott i kurser är ett område som behöver följas upp och en handlingsplan för det bör tas fram.

En flytt av verksamheten från Sävsberg till Torsbergsgymnasiets lokaler kommer under en övergångsperiod att innebära att mycket av personalens tid och engagemang kommer att tas från kärnverksamheten.

Högskoleenheten:

Nämnden för Lärande och Arbete beskriver i mål- och styrkort att studerande på eftergymnasiala utbildningar ska öka. Högskoleenheten har därmed ett betydelsefullt ansvar för utbildningsrelaterade tillväxtfrågor.

I den antagna utvecklingsstrategin finns bland annat som målsättning att arbeta för att ha en förstärkt kommunal budget kompletterad med en upparbetad extern finansiering av Högskoleenheten utifrån externa spår.

I dagsläget är den kommunala budgeten för Högskoleenheten mycket minimal och har blivit hårt bantad under de senaste åren. De verksamheter som bedrivs inom Högskoleenheten bygger i huvudsak på extern finansiering i form av projekt och externa intäkter såsom statlig finansiering av yrkeshögskoleutbildningar från myndigheten för yrkeshögskolan. Att bredda verksamheten för att tillgängliggöra fler yrkes- och högskoleutbildningar kräver en starkare kommunal budget att utgå ifrån. För att driva verksamheten och kontinuerligt arbeta utvecklingsinriktat samt för en stark extern finansiering av verksamheten är det nödvändigt med en större, men ändå minimal personalstyrka som kan arbeta med dessa frågor oavsett konjunktur. Äskande har gjorts i budgetarbetet för 2014. Dessa har beviljats till del och kommer att möjliggöra ovanstående inriktning.

Integrationsenheten:

Det beslutade utökande flyktingmottagandet gör att det kan bli behov av utökning av personalgruppen med en integrationshandläggare.

Integrationsenheten har under året utökat insatserna till barn och ungdomar då deras behov inte tillgodoses i etableringsreformen. Bollnäs kommuns integrationsenhet, fotbollsföreningarna Bollnäs GIF fotboll, Arbrå BK och Hällbo IF tillsammans med och SISU Idrottsutbildarna startade under våren upp samverkansprojektet Integration genom föreningsliv under 2014 utökas projektet till övriga idrottsföreningar i kommunen. Målet är att fler barn och ungdomar ska hitta in i föreningslivet, som aktiv eller ledare.

Integrationsenheten och Bollnäs kommuns Kulturenhet, Fritidsgårdarna startade under våren ett projekt som syftar till att öka tillgängligheten för ungdomar från annan kultur vad gäller föreningslivet och fritidsaktiviteter. Förhoppning är att det bland ungdomar med annan kulturell bakgrund skall bli en "kick" att komma till Bollnäs och medvetengöra dessa om vilket utbud det finns att ta del av som tonåring. Fritiden blir på så sätt en väg in i svenska samhället. Integrationsenheten kommer att fortsätta att utveckla samarbetsformer med arbetsförmedling, andra aktörer och föreningslivet. Nämnas kan även att samarbetet med skolornas och deras rektorer sker kontinuerligt.

Ensamkommande flyktingbarn (Pannotia):

Enheten har i samarbete med socialförvaltningen utarbetat en modell för samarbete, den så kallade Pannotia-trappan vilken nu kommer att vidareutvecklas.

Enheten för ensamkommande barn har varit projektägare till projektet ”Gävleborgsmodellen”. Utifrån ”Gävleborgsmodellen” har det utarbetats en avsiktsförklaring som ska utmynna i ett utökat regionalt samarbete mellan kommunerna i Gävleborgs län. Enhetschefen har i samarbete med Söderhamns kommuns samordnare för ensamkommande flyktingbarn och länsstyrelsen under våren arbetat 25 % med att utveckla länssamarbetet. Resultatet av utvecklingsarbetet har

presenterats för länets socialchefer under september 2013. Socialcheferna beslutar därefter hur det regionala samarbetet skall bedrivas framöver.

Arbetsmarknadsenheten:

Sysselsättningen bedöms öka med 116 000 personer på två år. Jobben kommer främst inom den privata tjänstesektorn. Arbetslösheten minskar från 8,1 procent i år till 7,8 procent 2014 och 7,4 procent 2015 enl. Arbetsförmedlingens prognos för riket 2014 och 2015.

Ökad ekonomisk tillväxt - BNP-tillväxten växlar upp från 0,9 procent 2013 till 3,3 procent 2015.

Både hushåll och företag är mer optimistiska än vanligt om framtiden.

Stark ökning av arbetskraften — tillskott på 91 000 personer på två år.

Sysselsättningen stiger med 61 000 respektive 55 000 personer åren 2014 och 2015.

Jobben kommer i hög grad inom privata tjänster såsom hotell och restaurang, personlig tjänster och företagstjänster.

Huvuddelen av de nya jobben går till utrikes födda.

Bristen på efterfrågad arbetskraft stiger men den kommer inte att bli lönedrivande år 2014.

Ungdomsarbetslösheten minskar tydligt — ungdomar med bristfällig utbildning får dock fortsatt svårt.

Andelen inskrivna arbetslösa inom grupper med svag ställning på arbetsmarknaden passerar 70 procent av antalet inskrivna arbetslösa (utomeuropeiskt födda, arbetslösa 55-64 år, arbetslösa med funktionsnedsättning och arbetslösa med högst förgymnasial utbildning).

Sysselsättningen ökar i alla län, men blir starkast i de tre storstadsregionerna.

Bristen på arbetskraft blir allt större inom näringslivet i mindre glesbygdskommuner. Generationsväxlingen och minskad befolkning i arbetsföra åldrar ligger bakom.

Antalet och andelen arbetslösa (enligt SCB:s Arbetskraftsundersökning).

- 400 000 personer eller 8,1 procent år 2013
- 388 000 personer eller 7,8 procent år 2014
- 375 000 personer eller 7,4 procent år 2015

Arbetsförmedlingens utmaningar ökar under åren 2014 och 2015

Det finns ungefär en kvarts miljon inskrivna arbetslösa inom grupper med en svag ställning på arbetsmarknaden och tillskottet av nya till dessa grupper kommer att bli fortsatt stort kommande år. De består till största delen av personer i åldrar under 45 år.

30 procent av samtliga inskrivna arbetslösa har högst grundskola, av dem har 40 procent lägre utbildningsnivå än grundskola och den andelen riskerar att stiga. Detta kan ställas mot att en stor del av sysselsättningsökningen sker inom yrken på eftergymnasial nivå, samtidigt som arbetsmarknaden för korttidsutbildade är liten.

Arbetsmarknadsutsikterna i Gävleborgs län 2014

Arbetsförmedlingens prognos visar minskad arbetslöshet och ökad sysselsättning 2014

Stämningsläget inom det privata näringslivet är väsentligt bättre än förra hösten. Det gäller framför allt inom industrin där hälften av företagen väntar sig en ökad efterfrågan. Den positiva trenden på arbetsmarknaden i stort leder till minskad arbetslöshet

Att arbetsmarknaden ljusnar visas också i sysselsättningen. Den bedöms öka med 600 personer under 2014, framför allt inom jord- och skogsbruk samt byggverksamhet. Inom industrin bedöms sysselsättningen däremot minska både under 2013 och 2014. Industrin förväntar sig en ökad efterfrågan på sina produkter under nästa år. Detta kommer ändå inte innebära att fler personer blir sysselsatta eftersom det finns ett utrymme att öka produktionen med befintlig personal.

Störst brist inom yrken som kräver långa utbildningar

Yrken som bedöms ha stor efterfrågan på arbetskraft under 2014 är apotekare, distriktssköterskor och gymnasielärare i matematik. Största överskottet hittas bland administratörer, barnskötare och butiksförsäljare. Den här bilden speglar behoven på arbetsmarknaden i Gävleborg under 2014 väl, dvs. att det blir allt mer kvalificerade yrken som behöver rekrytera ny arbetskraft samtidigt som det finns ett överskott bland de yrken som inte har lika höga utbildningskrav. Det här betyder att det mest sannolika är att arbetslösheten främst kommer att minska bland personer som har en gymnasial eller högre utbildning alternativt en specialkompetens. Prognosen för 2014 visar dock att antalet personer som enbart har en förgymnasial utbildning kommer öka:

”Om man har låg utbildningsnivå är det väldigt svårt att komma in på arbetsmarknaden även när arbetsmarknaden är god. Det är oerhört viktigt att fler personer fullföljer sina studier för att stärka sina jobbchanser. Den situation är nu när den här gruppen snarare ökar är ohållbar”.

Låg utbildningsnivå i länet

Med en tuffare arbetsmarknad ökar behovet av att stötta de utsatta grupperna eftersom de då också måste konkurrera med dem som står närmare arbetsmarknaden. Den här gruppen består av personer som högst har förgymnasial utbildning, är äldre (55+), är utomeuropeiskt födda och/eller personer som har en funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga. Den största gruppen utsatta i Gävleborg utgörs av utgörs av personer som enbart har förgymnasial utbildning och af ser att fler personer måste slutföra sina studier. Gävleborg har landets högsta arbetslöshet och är också ett utav de län med högst andel inskrivna arbetslösa i de utsatta grupperna. De flesta i den här gruppen utgörs av de med låga utbildningsnivåer.

Arbetsmarknaden i Gävleborg 2014 i korthet

- Arbetslösheten minskar (- 700 personer)
- Företagarna får ingen större brist på arbetskraft
- Ökad efterfrågan inom framför allt det privata näringslivet
- Ökad sysselsättning (+ 600 personer)
- Antal personer i utsatta grupper ökar
- Ökad befolkning

- Minskad arbetskraft (- 150 personer)

Möjligheterna till EU-finansierade projekt bevakas även framåt i syfte att insatser kommer målgrupper inom AME till gagn.

Investeringar

NLA har under året inte gjort några bokföringsmässiga investeringar.

NÄMDEN FÖR LÄRANDE OCH ARBETE STYRKORT 2013

Målet uppfyllt
Målet delvis uppfyllt
Målet ej uppfyllt
Ingen mätning gjord

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!
Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv		Nämndsmål	Mätetal
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare		Medborgarna ska bli bemötta med respekt och med lika behandling	Deltagarna i våra verksamheter ska uppleva att de blir bemötta med respekt
		Lättillgänglig medborgarinformation	Anser du som deltar i vår verksamhet att vår information är lättillgänglig
			Antalet besök på vår hemsida ska öka med 5% i jämförelse med 2012
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommun-en, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat		Studerande på eftergymnasiala utbildningar ska öka	Antalet studerande ska öka med 10% jämfört med 2012
		Verksamheterna ska utveckla det entreprenöriella lärandet	Varje chef ska i sina medarbetarsamtal initiera en diskussion om hur den anställde omsätter det entreprenöriella förhållningssättet i sitt arbete.
		Utveckla samverkan med interna och externa aktörer	Ansökan ska verkställas om deltagande i minst ett transnationellt projekt/samarbete 2013
			Medverkan till ökad kompetensutveckling ska genomföras i fem lokala företag under 2013
Ekonomi God ekonomisk hushållning		En långsiktig hållbar ekonomi i balans	En utbildninginsats gällande interna ekonomirutiner, särskilt avtalstrohet ska genomföras under 2013
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare		Personalen ska ha adekvat utbildning och fortbildning för sina arbetsuppgifter	Personal ska ha utbildning och kompetens för sina arbetsuppgifter. Varje enskild medaretare ska erhålla i genomsnitt en dags kompetensutveckling.
		Personalen ska vara delaktiga, ha inflytande och trivas på sin arbetsplats.	Personalen ska uppleva delaktighet, inflytande och trivsel på sin arbetsplats.
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt		Projekt ska innebära ett lärande för organisationen	Beslut om projektmodell skall omsättas i praktisk handling under 2013
		Tydlig ansvars- och rollfördelning inom hela organisationen	Beslut om lednings- och administrationsorganisation med huvudprocess och stödprocess följs upp under 2013 utifrån målet om tydlig ansvars- och rollfördelning.

Barn- och utbildningsnämnden

Kommentarer till perioden 1 januari 2012 - 31 december 2013

För- och grundskola

2013 har präglats av ett fördjupat arbete med läroplansuppdraget. Förskolor och grundskolor i Bollnäs har utvecklat systematik och rutiner – för såväl barns och elevers kunskapsutveckling som trygghet och trivsel - för att säkerställa att barn och elever får den utbildning de har rätt till. Enheterna har också utvecklat arbetet - formalia och innehåll - kring barn och elever i behov av särskilt stöd.

Barngruppernas storlek har ökat på både kommunala och fristående förskolor och förskolecheferna signalerar oro för allt för stora barngrupper. Flera förskolechefer har under året gjort stora satsningar på friskvård för att öka ”frisktalen” hos sin personal.

Förskolelokalernas standard varierar. Några förskolor har mycket fina lokaler medan andra förskolor har mycket bristfälliga lokaler.

Barn med annat modersmål än svenska finns huvudsakligen på Hamreområdet.

54% av barnen i förskolorna på Hamreområdet har annat modersmål. (Pionen 66%, Hedhamre 71%, Nyhedsbacken 45%, Hamregård 36%)

Förskolorna i Arbrå har under 2013 tagit emot ett ökat antal barn med annat modersmål.

Rektorerna i grundskolan signalerar hög arbetsbelastning hos lärare och fritidspedagoger. Och lärare och rektorer upplever att andelen elever med stora stödbehov ökar.

Elever med annat modersmål än svenska finns huvudsakligen på Nyhamre skola F-6 och Granbergsskolan 7-9. Arbrå skola har under 2013 tagit emot ett ökat antal elever med annat modersmål.

- 45% av eleverna (177) på Nyhamre skola har ett annat modersmål än svenska

Nyhamre tog emot 59 nyanlända elever 2013

- 31% av eleverna (72) i åk 7-9 på Granbergsskolan har ett annat modersmål än svenska

Granbergsskolan tog emot 15 nyanlända elever 2013

- Arbråskolan tog emot 14 nyanlända elever 2013

Grundskolor och förskolor har en bra struktur för arbetsmiljöarbete och man har ett väl utvecklat samarbete med företagshälsovården.

Gemensamma utvecklingsinsatser under året:

- Fortsatt arbete i SKL:s matematiksatsning PISA 2015 – med fokus på ledning och styrning för att nå resultat. Hösten 2013 gick vi in i år 2. Det innebar bland annat ett krav på samtliga deltagande kommuner att upprätta operativa mål i matematik som ansvarig nämnd

skulle besluta om. I Bollnäs beslutade nämnden att de operativa målen skulle gälla förskola, grundskola och gymnasieskola. Förskolechefer och rektorer har tagit fram en handlingsplan för sin enhet för hur förskolan/skolan ska arbeta för att de operativa målen ska nås.

- Hösten 2013 påbörjade 58 lärare i grundskolan matematiklyftet – Skolverkets stora pedagogiska satsning på att utveckla undervisningen i matematik.
- Nano – new arrivals, new opportunities

Ett bilateralt samarbetsprojekt inom EU där Bollnäs och Croydon (förort till London) lär av varann samtidigt som man tillsammans tar fram verksamma verktyg för att ge nyanlända optimala möjligheter att lyckas med skolgången i det nya hemlandet.

Organisationsförändring

- Samlad elevhälsa för grundskola och gymnasiet med en elevhälsochef trädde i kraft vid halvårsskiftet. Elevhälsan består av psykologer, kuratorer, skolsköterskor, skolläkare och specialpedagoger.

Specialpedagogerna i den samlade elevhälsan arbetar övergripande och har till huvuduppgift att utveckla undervisningen. Varje rektor ansvarar dessutom för att den egna enheten har tillgång till specialpedagogiskt stöd.

Studie- och yrkesvägledarna hör också till elevhälsoorgansationen.

- Samlad administration trädde i kraft vid halvårsskiftet.

Lokalförändring

- Sörängs skola och förkola avslutades som kommunal verksamhet och övergick vid läsårsstarten hösten 2013 till fristående huvudman
- En tillbyggnad av Björktjära skola pågår. Klar att ta i bruk till höstterminen 2014.
- En modul med två avdelningar placerades på Hamregårds förskola årsskiftet 2013/2014

Torsbergsgymnasiet:

Skolan lyckades dra igång flera UF-företag. En UF-grupp har t.ex. gått vidare i tävlingen bästa säljare. Två lärare har påbörjat högskoleutbildningen Entreprenöriellt Lärande. Elever kommer att åka till UF-mässan i Gävle, Läkerols Arena. Detta för att inspirera fler elever till UF. Noteras att elever som går och gått på Restaurang och Livsmedelsprogrammet når nationella framgångar som kan tolkas som ett bevis på hög kvalitet på vår utbildning. En elev var med och tävlade i ett matlagningsprogram, Matslaget, på TV. En fd elev ska tävla i Årets kock 7 feb.

Estetiska programmet har haft och har ett samarbete med Granberg där eleverna som valt kulturinriktningen får komma till Heden och träna bla dans och sång tillsammans med gymnasieskolans elever. De ska också komma och titta på repetitioner av slutproduktionen. Det finns även ett samarbete på idrottssidan.

IB har bjudit in intresserade grundskoleelever till lektioner i engelska. På sportlovet åker en grupp elever tillsammans med tre lärare till Kenya en resa som de planerat under en lång tid. Torsbergsgymnasiet på stan hade tur med vädret och hade många besökare.

Bygg- och anläggningsprogrammet på Torsbergsgymnasiet har som första utbildning i Hälsingland blivit branchrekommenderat av Byggnadsindustrins Yrkesnämnd (BYN) genom att utbildningen uppfyller en rad av branschen fastställda kvalitetskrav. Torsbergs byggprogram kommer att få en flagga och rätten att använda en särskild logotyp.

Gymnasiesärskolan:

Den nya förordningen (GySär 13) togs i bruk hösten 2013. Detta innebar bl a nya namn på program som t ex att eleverna i år 1 går på Skog, mark och djur medan deras kamrater i år 2-4 fortfarande går på Häst- och smådjur. Detta innebär två parallella system under 3 läsår. Gäller både individuella och nationella program. GySär 13 innebär också nya kursplaner, nytt betygssystem.

Läsåret 13/14 antogs 33 elever, 69 elever avslutade sin utbildning samt 2 elever som var beviljade 1 extra år. Vi startade läsåret med 197 elever.

Inkluderingen med Torsbergsgymnasiet har fortsatt under året. Omsorgsprogrammet flyttade i september från Heden till Torsberg. Även Handelsprogrammet finns numera på Torsberg, där man har öppnat en butik för kontorsmaterial inklusive näthandel. Kärnämnen för alla årskursettor läses på Torsberg. Individuellt val läses på två eftermiddagar.

På Ren har i stort sett hela individuella programmets verksamhet samlats i huvudbyggnaderna. Det betyder att flera andra lokaler på området sagts upp. Fortfarande belastar lokalerna som helhet en alldeles för stor del av gymnasiesärskolans budget. Lokalerna i kv Slaktaren, Ljungheden, sades upp i december 2013.

Idrottsgymnasiet Höghammar (IG):

Idag finns 65 elever på IG varav två är synskadade och följaktligen Torsbergselever.

Framgångarna har varit mycket stora för IG. I och med att friidrotten har ett Riksidrottsgymnasium, RIG, så dras många duktiga friidrottare till Bollnäs. TV uppmärksammade oss i höstas då två av våra grabbar vann skol-SM för icke funktionshindrade i längdhopp. Det har aldrig tidigare hänt att någon funktionshindrad vunnit ett svenskt mästerskap för icke funktionshindrade.

IG har idrotterna friidrott, fotboll, innebandy och bowling. För eleverna som går Individuella programmet har vi MIG, motionsidrottsgymnasiet, med mycket motorisk träning.

En del elever tränar för idrottsliga framgångar medan andra tränar tre gånger i veckan för att de tycker det är kul och känner att de utvecklas.

Nytorps naturbruksgymnasium följer planen för avveckling. Läsåret 2013/14 blir det sista.

Måluppfyllelse

Se kvalitetsredovisningen.

Barn och elever trivs och är trygga i våra verksamheter. Barn och elever upplever oftast att de har inflytande över sin vardag. Elever upplever att de har studiero i något mindre utsträckning.

Samtliga förskolor har medvetet och systematiskt arbetat med pedagogisk dokumentation. Detta har medfört en större medvetenhet och kunskap om hur förskolan ska arbeta för att ge barnen optimala förutsättningar för lärande. Förskolecheferna bedömer att kunskapsutvecklingen för barn i förskolan är hög.

Både förskolan och grundskolan arbetar för att utveckla barns och elevers entreprenöriella förmågor – ”ta initiativ, ta ansvar, omsätta idéer till handling samt utveckla nyfikenhet, självtillit, kreativitet och mod att ta risker” (Skolverket).

Grundskolans rektorer bedömer att elevernas resultat är på väg att förbättras. Ett tydligt fokus på lärande, en satsning på behöriga lärare och en satsning på undervisningens kvalitet pågår.

Dock är årets resultat för grundskolorna i Bollnäs något sämre än rikets på ämnesproven i åk 3, 6 och 9.

Kommentarer till budgetavvikelser

Förskolorna har drabbats hårt av köpstoppet. Årets planerade inköp och personalförstärkningar fick inte genomföras. Förskolorna uppvisar ett överskott på 2 Mkr.

Några grundskolor håller sin budget. Andra gör det inte. Sammantaget uppvisar grundskolorna ett underskott på knappt 1 Mkr.

Nyhamre skola, Granbergsskolan 7-9 och modersmålsenheten flaggar för att tilldelad resurs för nyanlända elever inte är tillräcklig för att ge eleverna goda kunskaper och en bra start i sitt nya hemland.Gymnasiesärskolan gjorde under 2013 ett underskott mot budget på ca 3 Mkr. Underskottet finns i huvudsak på kontot för intäkter från andra kommuner och beror på en alltför optimistisk elevprognos inför budget 2013. Anpassningsarbetet utifrån sjunkande elevtal har fortsatt under 2013. Till höstterminen minskades lärarpersonal med uppåt 10 tjänster och assistenter med 13 tjänster.

Gymnasieskolan har under åren 2012 och 2013 haft en negativ budgetavvikelse, vilket har ställt krav på anpassningar. Neddragningen har gjorts i enlighet med råden i den vilkmanska utredningen från vintern 2012-2013 vilket har inneburit effektivare resursanvändning bl a genom större grupper i gymnasiegemensamma ämnen och därmed behov av färre lärare. Neddragning har också skett av kringtjänster. Se nedan för genomgång av åtgärder i punktform.

Antalet tjänster i förhållande till elevantalet är en levande fråga som hela tiden försöker

anpassas till en budget i balans. En del smärre anpassningar görs men det är svårt att ändra pågående kurser under pågående läsår. Antalet olika kurser i gymnasieskolan är långt över hundra. Till varje kurs behövs en lärare. Bara i matematik finns tre olika kurser i steg 1 beroende på vilket program man går på. På naturvetenskapsprogrammet läser man fyra steg men kan inte samläsa med annat program i någon av kurserna. I de fall eleverna har samma kurs genomförs samläsningar mellan programmen och ibland finns upp till tre klasser i samma grupp.

Antagningen till Torsbergsgymnasiet är inte klar förrän i slutet i juni varje år och elevantalet kan tillkomma eller minska ända in i september. På t ex introduktionsprogrammen (IM) kan elevantalet öka under året utifrån hur det ser ut internationellt. IM-eleverna är i slutet av 2013 sammanlagt ca 150, många på språkintroduktion. 55 elever utan fullständig behörighet är placerade på olika yrkesprogram, men läser grundskolekurser på IM.

Åtgärder som vidtagits under året är bland annat

- Indragning av samordnartjänst för introduktionsprogrammen och lärlingsförsöket; LÄ-försöket avslutades juni 2013. Den indragna halva samordnartjänsten för IM belastar rektor och administration med ökade arbetsuppgifter.
- Indragning av ungdomskonsulent; Avveckling genomförd.
- Indragning av praktiksamordnare; Praktiksamordnare behövs enligt konsekvensanalysen och utbyttes mot att ta bort 100% lärartjänst, vilket genomfördes till ht 2013.
- Konsulter och ersättningar till företag; Konsultkostnader och ersättningar till företag var i huvudsak kopplade till lärlingsförsöket och upphörde 2013-07-01.
- Lärlingsförsöket avslutas som planerat; Genomförs enligt plan och var endast budgeterad vt13.
- Elevresor samt principen att program som drar in pengar får resa skrotadess; Minskning av elevresor. Endast externt finansierade resor genomförs. Fordonsprogrammet och deras utbildningsresa till GAP i Frankrike har hittat annan finansiering.
- Ny prissättning på fordonstjänster; Ökat pris per timme för FT/FP. Genomförs i samverkan med branschen och slog igenom 1/4 2013.
- Färre inriktningar erbjuds; Inriktningen NA-Sam ifrån År 2 tas bort. Endast en inriktning (ny) på ES istället för tre. Den beslutade inriktningen på BF startades inte. Effekt syns i personalanpassningar.
- Utbudet av moderna språk minskades; Persiska, arabiska, kurdiska och italienska (4 språk) togs bort. År 2 och 3 fasas ut. Endast de obligatoriska moderna språken erbjuds. Effekt syns i personalanpassningar.
- Minskning av tjänster; Ma/Na/No/Idrott/Sv/En/Hi/Sh/Fordonsteknik/Dans/Ljus & ljud/Est ämnen/Mu/It-ansvarig/Bi-instrument/BF ämnen/EC ämnen. Totalt 10,39 tjänster.
- Samläsning för att få stora grupper; Sammanslagning av elevgrupper för att få så ekonomiskt effektiva grupper som möjligt i gymnasiegemensamma ämnen. Ex RL, VO och FT blir två grupper. Medel nu 28 elever i samläsnings-grupperna. Effekt: minus 2 tjänster. Konsekvensen har blivit positiv ekonomiskt, men i vissa fall sämre för eleverna, särskilt för

elever med behov av stöd. Syns i personalminskningar totalt

- Visstidsanställningar och pensionsavgångar ersätts inte.
- Lärartjänster/assistenter i gymnasiesärskolan. Totalt en minskning med 16 tjänster.
- Gymnasiesärskolan har flyttat in program (Handelsprogrammet, Mediaprogrammet och omsorgsprogrammet) på Torsbergsgymnasiet, som tidigare hade lokaler på Heden, och därmed kunnat säga upp lokaler där.

Lokalöversyn och möjligheter att flytta verksamhet till Torsberg ses över. Beslut har fattats 2013 om KomVux inflyttning och anpassningsarbete pågår under våren 2014.

Ekonomin för Idrottsgymnasiet bygger på externa intäkter. Hemkommunerna betalar idag 65.400/elev till IG. 53 elever x 65.400 = 3.466 kkr. För RIG-eleverna,12 st, får vi 38.000/läsår= 456 kkr. Fr.o.m 2014 får vi dessutom 300.000 extra/år till RIG efter beslut i budgetpropositionen. Pengarna delas ut direkt till Bollnäs kommun från Riksidrottsförbundet.

Varje höst arrangerar IG skol-SM för personer med funktionshinder och detta har blivit en succé i handikapp-Sverige. Tävlande kommer från Skåne, Västergötland, Gotland, Norrbotten, ja man hittar deltagare från hela Sverige. Förutom rekryteringspotential för Höghammarskolan ger detta mycket god PR till Bollnäs kommun.

Nytorps naturbruksgymnasium har ett prognostiserat underskott tills avvecklingen är helt genomförd i juni 2014.

Barnomsorgspengen visar ett kraftigt underskott beroende på högre inskrivningsgrad under sommarmånaderna samt fler barn än beräknat under året. Central finans låg på ett tidigare återbetalande krav sedan 2010 samt ett nytt sparbeting 2013 vilket inte helt genomförts. IKE/friskolepeng för grundskolan visar ett underskott med anledning av start av Sörängsskolan inte var budgeterad där, medan budget fanns på grundskolepeng som visar ett överskott. IKE gymnasiesärskola visar ett underskott på grund av vikande elevunderlag.

Framtidsbedömning

Arbetet med utbildningssamverkan i ett kommunalförbund i Hälsingland har intensifierats under hösten 2013 och eventuellt beslut förväntas före sommaren, vilket skulle kunna innebära att ett kommunförbund för Bollnäs, Söderhamn, Hudiksvall och Nordanstig kan organisera gymnasie- gymnasiesär och vuxenutbildningen.

Inför årets ansökan har gymnasieskolorna arbetat med marknadsföring genom informationskvällar, annonser i olika gymnasieinformationskataloger och på internetsidor. Det kom fler besökare på våra informationskvällar hösten 2013 än hösten 2012. Alla åk 9 elever i kommunen besökte Torsbergsgymnasiet ht -13.

33% av Höghammareleverna är idrottselever. Vårt mål är att öka den siffran så att kanske

varannan Höghammarelev är IG-are. Såväl idrottsinriktningen på Torsbergsgymnasiet (NIU) och IG/Höghammar har potential att sälja konceptet idrott och studier som kan göra att fler elever kommer till Bollnäs.

Kommande år syns ett ökande intresse för delen synskadade och rullstolsburna. Det är tre ”rullisar” på ingång till lå 2015/16 och dessa elever kommer att gå på Torsbergsgymnasiet.

Målet är att varje människa skall stödjas i sin strävan att utvecklas optimalt och för dessa ungdomar betyder idrotten oerhört mycket. Genom idrotten ÄR man någon.

Många rektorer och förskolechefer beskriver arbetsglädje, en känsla av stolthet och ökad yrkesskicklighet. Detta kommer att leda till utveckling och förbättrade resultat

Men man signalerar också osäkerhet och oro för

- brist på behöriga lärare i alla ämnen (få lärare visar intresse för lärarlyftsutbildningar)
- nyanlända i både förskola och grundskola behöver få mer/bättre stöd
- ökad segregation
- fritidshemmets verksamhet som från och med 2014 drabbas av stora neddragningar
- brist på förskollärare .

Investeringar

Av budgeten för investeringar på 6 Mkr har 62,4 procent har nyttjats, varav övervägande är it-investeringar. Till största delen till elever, så kallat en till en. Övrigt är det skyddsåtgärder och inventarier.

BARN- OCH UTBILDNINGSNÄMNDENS STYRKORT 2013

Målet uppfyllt
Målet delvis uppfyllt
Målet ej uppfyllt
Ingen mätning gjord

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!
Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv		**Nämndsmål**	**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare	☹	Droganvändningen ska minska bland våra elever.	Andelen alkoholkonsumenter i åk 9 och gymnasiets årskurs 2 ska minska från föregående år med 2 %.
			Andelen elever i åk 9 och gymnasiets år 2 som någon gång använt narkotika skall minska från föregående år med 2 %.
			Andelen elever i åk 7-9 som röker och/eller snusar ska minska från föregående år med 2 %.
	😐	Våra elever ska ha förutsättningar att lyckas i klassrummet.	Andelen behöriga lärare ska öka jämfört med 2012.
			Antalet elever i särskild undervisningsgrupp ska minska.
			Antalet elever med anpassad studiegång ska minska.
	○	Barn, elever och föräldrar ska vara nöjda med verksamheten.	Samtliga förskolor, grundskolor och gymnasieskola ska nå kommunens nöjdhetsindex 2012 för respektive skolform.

Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat	☹	Vi ska vara länets bästa skolkommun.	Vi ska ha placering 1 i ranking hos SKL, Föräldraalliansen, Kvalitetstal för förskolan samt Ungt Företagande.
	😐	En ökad andel elever som går vidare till nästa studienivå.	Andelen elever som gått över till högskolestudier inom 3 år ska ständigt öka.

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv		Nämndsmål	Mätetal
Ekonomi God ekonomisk hushållning		Ett kvalitetssäkrat budget- och uppföljningsarbete.	Resultatenhetsansvariga presenterar 15 november budget för nästkommande år med utgångspunkt i fastställd peng.
			Månadsanalyser som görs av resultatansvariga skickas till verksamhetschefer och ekonomer. Därefter fattas beslut om eventuella åtgärder.
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare		Våra medarbetare ska känna delaktighet i utvecklingen av verksamheten.	Minst 85 % av medarbetarna ska anse att de är delaktiga i utvecklingsarbetet på sin arbetsplats.
		Kompetensutveckling	Förskolechef/rektor upprättar en kompetensutvecklingsplan för sin verksamhet.
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt		Vidareutveckla samverkan med övriga Hälsingekommuner inom gymnasieskolan och näringslivet, friskolor och förvaltningar.	Fastställa en plan för samverkan utifrån vad vi vill uppnå, hur det ska uppnås och vem som ansvarar för olika delar.
		Påbörja genomförandet av strukturplan skola.	Minska totala ytan av skollokaler med 20 %.
		Samverka med SOC kring medborgaren för att skapa trygghet och självkänsla.	Tillsammans med SOC tydliggöra rutiner omkring anmälningar och återkoppling.

SOCIALNÄMNDEN!

Kommentarer till perioden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Socialförvaltningens totala resultat för 2013 är ca -34 mkr. Inom förvaltningen visar äldreomsorgen ett resultat på - 51 miljoner kronor inom verksamheterna hemtjänst, särskilt boende och köp av externa platser. Orsaken är volymökningar under en längre tid vilket har medfört större personalkostnader än budgeterat. Även biståndshandläggarenheten går med underskott för perioden på -327 tkr beroende på dubbla personalkostnader i samband med tjänsteförändringar. Individ- och familjeomsorgen visar ett positiv resultat för perioden med 3,5 miljoner kronor men inom verksamheten är dock kostnaderna för försörjningsstöd 2 miljoner högre än budgeterat. Handikappomsorgen överskrider sin budget med 174 tkr på grund av lokal- och personalkostnader.

Socialförvaltningen har haft en löpande dialog under året med politiker och förvaltningsledningsgruppen gällande hantering av underskottet. Verksamheterna med de största underskotten har analyserats under året genom bla framtagning av nyckeltal, omräkning av lov-ersättningen och uppföljning av verkningsgrad för att komma fram till ytterligare åtgärder för att nå en budget i balans. Några av åtgärderna är av mycket omfattande strukturell art, till exempel i form av att bygga nya särskilda boenden eventuellt i kombination med trygghetsboenden, vilket medför långsiktig planering och därmed inte något som ger effekt på innevarande års budget.

INDIVID- OCH FAMILJEOMSORGEN ;

Under 2013 har ett omfattande utvecklingsarbete skett. Detta har gjort att det ekonomiska resultatet blir ett överskott på 3,5 miljoner trots att kostnaderna för försörjningsstöd fortsätter att öka. Utfallet för försörjningsstöd är 2 miljoner högre än budget. I jämförelse med övriga kommuner ligger dock försörjningsstödet i Bollnäs på en normal nivå. Cirka 70 % av utbetalningarna är relaterade till arbetslöshet. Det är dock många som ligger mycket långt ifrån att vara anställningsbara och i de flesta fall är de redan inskrivna på Arbetsförmedlingen och har åtgärder. Inkomsten är dock så låg att familjen inte kan klara sig på den inkomst de får. Denna situation löser man enbart genom att man får ett arbete med en inkomst som kan försörja hela familjen. För en stor familj med många barn handlar det därför om höga inkomster. För att försöka minska kostnaderna för försörjningsstöd har två projekt startats under året. Aktivitetscentrum för utlandsfödda och Ungdomsplattformen för människor mellan 18 och 25 år. Den ekonomiska effekten har hittills varit låg. Fem personer har kommit ut i arbete med subvention via Arbetsmarknadsenheten.

Ett annat försök att få ner kostnaderna var att Socialnämnden beslutade att sänka belopp för högsta godtagbara boendekostnad. Åtgärden gav inte någon ekonomisk effekt eftersom det är brist på små billiga lägenheter. Antalet hushåll har ökat från 773 till 853. Var tredje hushåll är utrikesfödda. Belastningen på de socialsekreterare som handlägger försörjningsstöd är alltför hög och har skapat arbetsmiljöproblem. Flera långa sjukskrivningar pga utmattning har blivit en konsekvens av detta samtidigt som det är svårt att rekrytera vikarier med rätt kompetens.

Under långa perioder har enheten varit underbemannad. Det påverkar i sin tur arbetsmiljön i receptionen som får ta emot den frustration det innebär för den enskilde att inte få sina pengar i tid.

Från 1 januari 2103 har verksamheten gjort en omorganisation som innebär att barn- och familjeenheten handlägger barnärenden till 13 år istället för som tidigare 12 år. Ungdomsenheten ansvarar för handläggning mellan 13 och 20 år (tidigare 18 år)och vuxenenheten från 20 år och uppåt. På det sättet arbetar vuxenenheten nu enbart med en tvångslagstiftning, LVM. Samtidigt har ungdomsenheten fått fler ärenden som handlar om missbruk och kriminalitet. Tanken med omorganisationen är en tydligare specialisering. Hedbackens HVB för ungdomar har lagts ner och den personalen arbetar med öppenvård för små barn och deras föräldrar samt vuxna. Den andra öppenvården arbetar med ungdomar. Allt arbete som rör missbruk förutom själva myndighetsutövningen är förlagd till Beroendecentrum. Detta för att höja kvalitén och få samordningsvinster. Därmed har Beroendecentrum ökat sin personalstab till fem alkohol- och drogterapeuter från tidigare två. Tjänsten som drogförebyggare delas sedan maj månad med Kommunstyrelsen för att få till stånd en ökad samordning i kommunen. Fältverksamheten ligger numera hos Beroendecentrums personal och samfältningen med polisen har utvecklats.

Arbetet på Familjecentrum har förändrats från att ha personal på plats till andra lösningar som i praktiken innebär att vi i dagsläget lägger större resurser än tidigare. Vi kan även erbjuda småbarnsfamiljer insatser i deras hem idag i stället för på familjecentrum, vilket uppskattas av många. Ny lagstiftning från 2013 har inneburit ökade krav på hur handläggningen ska ske avseende placerade barn. Speciellt inom familjehemsenheten har detta inneburit ökad arbetsbelastning och för att klara kraven omför vi personalresurs från öppenvården. Under året har 21 nya placeringar i familjehem skett och 24 har avslutats. Inkommande ärenden har vid barn- och familjeenheten varit 297, ungdomsenheten 276 och vuxenenheten 371. Även barn- och familjeenheten har haft bemanningsproblem.

ÄLDREOMSORGEN;

Verksamheten har drygt 600 anställda med 993 kunder inom hemtjänsten (7 st färre än 2012), och 229 kunder med enbart trygghetslarm (7 st fler än 2012). 575 timmar mer än 2012 har utförts under 2013. Detta trots att den utförda tiden under hösten har minskat. Det är förmodligen ett resultat av det politiska beslut som togs före sommaren och som innebär att har man mycket omfattande hjälpbehov ska det erbjudas den hjälpen i särskilt boende istället för med hemtjänst i ordinärt boende.

Antal kunder som bott på särskilt boende under året är 384 st, 12 st fler än 2012. Med anledning av beslutet att erbjuda särskilt boende till personer med omfattande hjälpbehov, i stället för hemtjänst, så har man i slutet på året påbörjat arbetet med att öppnat upp platserna som legat vilande. Vid årsskiftet har 5 av 8 platser öppnats igen i Arbrå. Korttidsverksamheten har flyttat ner till Solsidan och i början på året öppnar permanenta platser på Treklövern.

Anhörigstödets verksamhet har även det ökat under året. När det gäller avlösning, hembesök, trygghetsplats och dagverksamhet är det registrerat 10 145 timmar, mot 8 392 timmar föregående år. En fjärdedel i anhörigstödet är den uppsökande verksamheten där 67 hembesök har genomförts under året för den som är 75 år och äldre och inte har några insatser från kommunal omsorg. 1 februari tog kommunen över hemsjukvården. Det blev ett väldigt intensivt arbete med rekrytering och planering av lokaler i slutet av 2012 början på 2013, då det stod klart att inte någon privat aktör var intresserad av att driva hemsjukvården. Personalomsättning har under detta första år varit stor med sex stycken som har valt att sluta.

Under året har vi fortsatt arbetet med kvalitetsregistren (Senior Alert och Palliativa registret) för att ge bättre liv till sjuka äldre och den nationella satsningen för ökad patientsäkerhet. Registren ställer ökade krav på uppföljning, process och dokumentation. Registren gör att verksamheten får bättre verktyg att arbeta systematiskt, vården blir mer likvärdig och vi kan genom statistik se resultat av vårt arbete. Bollnäs kommun lyckades även under detta år uppnå en 100% täckning i kvalitetsregistret Senior Alert när det gäller särskilt boende, vilket man är väldigt stolt över. Arbetsmiljömässigt är ekonomin ett stort bekymmer för framför allt cheferna. Man upplever en stor frustration, hopplöshet och otillräcklighet i att få ihop kvalitetskraven med de resurser man har till förfogande. Äldreomsorgen har under 2013 genomfört en stor satsning med att implementera och utarbeta en värdegrund från lagstiftningens intentioner. Man har utbildat 43 st värdegrundsledare, en från varje arbetsgrupp, som haft cirklar vid sju tillfällen under året. I januari 2014 avslutades arbetet med ett slutseminarie och presentation av värdegrunden. När det gäller jämställdhetsarbetet så har de flesta grupperna arbetat med de egna handlingsplanerna som gjorts utifrån samtal kring härskarteknikerna.

HANDIKAPPOMSORGEN;

Två Lex Sarah anmälningar har medfört ett omfattande och pågående förändringsarbete inom en rad olika områden. Personal och chefer blir djupt påverkade av dessa anmälningar och det krävs mycket energi att jobba med förbättringarna. Externa handledare har använts för att hjälpa personalen. Inom psykosociala enheten har riskbedömningar och en arbetsmiljökartläggning genomförts och en uppföljning ska göras under 2014. Det har varit ett antal mycket allvarliga incidenter inom verksamheten som bedrivs i gränslandet till sluten psykiatrivård.

Boendestöd som insats till personer med psykisk funktionshinder har ökat under året och utvidgats till att även omfatta personer med utvecklingsstörning eller andra neuropsykiatriska funktionshinder. Den uppsökande verksamheten har under året kommit i kontakt med ett stort antal människor som lever i misär, vilka har erbjudits insatser från både kommun och landsting. En anpassning av arbetstider utifrån kundernas behov och för att säkerställa bra vård och omsorg har varit särskilt kostnadsdrivande under stora delar av året.

Ett samarbete mellan korttids och daglig verksamhet har gjort det möjligt att erbjuda daglig verksamhet på Höghammarområdet för en grupp kunder med särskilda behov. Det är den gamla ”JonLars” gruppen som numera kallas Renen. Samarbete har också varit en förutsättning för

att kunna möta kunderna önskemål om korttidsvistelse under helger. Skidan fick en stor vattenskada under sommaren som gjorde att kunderna fick ha sin sysselsättning i andra verksamheter. En påfrestande situation för kunder och personal. Mellan fem och sju kunder har valt att stanna hemma då de inte hittat någon verksamhet som passat dem. Reperationen drog ut på tiden och på inrådan från företagshälsovården beslutades det att inte flytta tillbaka till lokalen, utan kontakt togs med fastighetsgruppen i kommunen som snabbt anvisade nya lokaler på Heden.

Handikappomsorgen hade 17 externt placerade kunder vid årets början och 16 vid årets slut.

BISTÅNDSHANDLÄGGARENHETEN;

Enheten består av nio årstjänster från och med mitten av oktober 2013. 6,75 årstjänster handlägger ärenden inom äldreomsorgen enligt socialtjänstlagen, SOL och 2,25 årstjänster inom handikappomsorgen enligt SOL och lagen om stöd och service till personer med funktionsnedsättning, LSS. Enheten förstärktes med en handläggare från mitten av oktober enligt Socialnämndens beslut, för att möjliggöra besluten att begränsa kvarboendeprincipen samt att sänka vad som i normalfallet ska bedömas ingå i skälig levnadsnivå. Det krävs omfattande insatser av biståndshandläggarna för att verkställa nämndens beslut och att hantera besparingskraven rättsäkert för kunderna. Förhoppningsvis blir detta med övriga besparingar ett led i att förvaltningen på sikt får budgeten i balans och att kunderna får sina behov tillgodosedda till en lägre kostnad.

I samband med att det blev nio handläggare har organisationen inom enheten ändrats. Två handläggare ansvarar för alla vårdplaneringar på sjukhusen inom SoL och kort därefter första uppföljningen i hemmet. Under året har det varit 342 vårdplaneringar vilket innebär 28,5 vårdplaneringar i snitt per månad. Dessa två handläggare ansvarar även för uppföljningar av särskilt boende och dess insatser. Om möjligt gör de även uppföljningar enligt SoL inom handikappomsorgen. Detta har inneburit att enheten har effektiviserats eftersom inte alla handläggare behöver finnas i beredskap på eftermiddagarna för eventuella vårdplaneringar utan kan fokusera på att utreda ansökningar och uppföljningar. Handläggarna inom äldreomsorgen har i och med detta fått ett större geografiskt område att ansvara för. Denna förändring var inte möjlig när de var 8 årstjänster.

En tjänst av de två som handlägger ärenden inom handikappomsorgen SoL och LSS har varit vakant två gånger under året. Under tre år har det varit tre personalbyten på denna tjänst. Det har inte funnits personal att rekrytera med kompetens och erfarenhet inom handikappomsorgen SoL och LSS, vilket har inneburit längre introduktion och kompetensutveckling. Den handläggare som funnits kvar inom handikappomsorgen har introducerat och handlett den nya personalen vilket tar tid från dennes övriga uppdrag. Det innebär att det har blivit arbetsanhopningar inom handikappomsorgen som ligger efter med uppföljningarna.

Socialstyrelsen har utarbetat föreskrifter att börja gälla från den 31 mars 2015 (SOSFS 2013:27) med bindande regler för kommunernas ansvar för bemanningen i alla äldreboenden.

Vid beslut om bostad i särskilt boende och korttidsvistelse ska det även framgå vilka hemtjänstinsatser som en person har beviljats så att det står klart vad beslutet eller besluten kommer att innebära för honom eller henne i praktiken. Beslutet om särskilt boende bör följas upp fem till sju veckor efter det att personen med flyttat in och därefter vid behov, dock minst en gång om året. Socialnämnden beslutade i maj att alla som har beslut om särskilt boende eller korttidsvistelse även utifrån individuellt behov ska få beslut om insatser. Beslutet gäller från och med 2013-09-01.

Trygg hemgång testades under tre veckor i slutet av april och i början av maj. Målet med testet var att se om arbetssättet skapade trygghet vid hemgång efter en sjukhusvistelse. Biståndshandläggaren hade då möjlighet att erbjuda ”Trygg hemgång” och beviljade utökad tillsyn med två timmar som utfördes av två personal i samband med att kunden skrevs ut från sjukhuset. Biståndshandläggaren följde upp ärendet efter 6-7 dagar. Under testveckorna identifierades endast en kund. Kund och dennes anhörig var mycket positiva till arbetssättet samt alla professioner som varit berörda. Utvärdering skedde via en Fokusgrupp. Redovisning och beslut att fortsätta med arbetet trygg hemgång togs av Socialnämnden i slutet av september. En person inom förvaltningen är utsedd att vara ansvarig för att tillsammans med övrig personal ta fram ett koncept för Trygg hemgång inom Bollnäs. Handläggarna har efter testet fortsatt att erbjuda vissa kunder efter bedömning utökad tillsyn vid ett tillfälle, dvs vid hemkomsten från sjukhuset för att möjliggöra en Trygg hemgång efter en sjukhusvistelse.

Efter dom i Högsta Förvaltningsdomstolen inkommer varje månad ansökningar om sjuklön när ordinarie assistent är sjuk. 126 ansökningar om sjuklöner har hanterats under året. Regeringen har tillsatt en utredning när det gäller nuvarande lagstiftning och konstruktion, som förväntas redovisas under februari 2014. Ansökningar om sjuklöner innebär en ökad belastning av utredningar på Biståndshandläggarenheten samt en ökad kostnad för förvaltningen.

RESURSENHETEN;

Enheten består av en korttidspool, långtidspool och visstidsanställda vikarier. Fyra medarbetare arbetar som administratörer på ett rullande schema. Idag arbetar 45 personer i korttidspoolen där 10 av dem har en visstidsanställning, två är administratörer och två är enhetschefer. Av dessa 45 personer är 6 stycken män. Korttidspoolen har låg sjukfrånvaro och det beror till stor del på arbetssättet, att de kan påverka sin arbetstid och att de arbetar i olika verksamheter, vilket är också bra för arbetsmiljön. Man arbetar mycket med delaktighet, frisknärvaro, tidiga signaler, flextid, sammanhållning, fokus på arbetsmiljön och man pratar mycket om varför man går till jobbet. Utifrån vad som framkommer vid arbetsplatsträffar upprättar vi åtgärdsplaner och gör uppföljningar. Enheten har även sju medarbetare som är utbildade för att vårda våra kunder vid livets slut.

Långtidspolen består av 50 - 60 medarbetare som arbetar på längre vikariat som varar två veckor eller mer och under året har 34 personer konverterat till en tillsvidareanställning.

Måluppfyllelse

MÅL: Droganvändandet ska minska bland våra medborgare;

Antalet alkoholkonsumenter i åk 9 har reducerats med 3,55% enheter och klarar därmed det 2% målet. Däremot har andelen som någon gång använt narkotika ökat med 1,09% enheter jämfört med föregående år. Runt ett par tusen personer har besökt beroendemottagningen under året och antalet inneliggande för behandling är fortsatt hög. Antalet intoxer av GHB/GBL har minskat kraftigt jämfört med föregående år. Under 2012 var det 39 personer och 2013 var det 25.

MÅL: Våra medborgare/kunder ska vara nöjda med våra insatser och vårt bemötande;

Den nationella brukarundersökningen visar att målet, att andelen nöjda kunder ska vara minst 85%, är uppfyllt. På särskilt boende svarar 97% att de får ett bra bemötande av personalen och 89% är nöjda med sitt äldreboende. När det gäller hemtjänsten så svarar även där 97% att de får ett bra bemötande av personalen och 93% svarar att de är nöjda med hemtjänsten.

MÅL: Vi ska ha hög grad av medborgarinflytande;

Antalet inkomna synpunkter är fler (39 st) än föregående år (23 st) och uppfyller det 5% målet. Handläggarna informerar aktivt till kunder om möjligheten att lämna skriftliga synpunkter.

MÅL: Vi ska främja möjligheten för alternativa utförare;

Inga informationsmöten har hållits under året men informationen på hemsidan är aktuell och ansökningar har inkommit och behandlats. Förfrågningsunderlaget har reviderats under året för bättre förståelse.

MÅL: Vi ska ha lättillgänglig information och god service;

Flertalet av verksamheterna har arbetat mycket med att förbättra och utveckla informationen på socialförvaltningens hemsida. Det arbetas intensivt med införande av nya e-tjänster och två tjänster, Gapet och Närståendetjänst är infört.

MÅL: Verksamheten ska följa upp och utvärdera resultatet av de tjänster som köpts;

80% av alla placeringar har en noggrann uppföljning om hur insatsen har lett till de uppsatta målen. Däremot har ingen mätning gjorts om antalet köpta tjänsters behandlingsresultat mot den totala verksamheten.

MÅL: Personalen ska ha relevant kompetens för sina arbetsuppgifter;

Målet nås inte då endast 80% av den personal som påbörjar validering genomför utbildnigen och får formell kompetens.

MÅL: Personalen ska ha möjlighet till kompetensutveckling;

Målet är uppnått genom att 78,5% av personalen rekommenderar socialförvaltningen som arbetsgivare samt att 75,2% känner sig ha möjlighet till lärande och utveckling.

MÅL: Verksamheten ska genomsyras av ett jämställt förhållningssätt;

Två av kundundersökningarna har även analyserats utifrån genus. Samtlig statistik inom socialförvaltningen är könsuppdelad.

MÅL: Verksamheten ska arbeta med ständig förbättring och effektivisering;

Minst 70% av våra verksamheter arbetar med genombrottsmetoden. Ett flertal processanalyser är genomförda i förvaltningen.

MÅL: Samverkan med BUN kring medborgaren för att skapa trygghet och självkänsla;

Antalet anmälningar från förskolan har nästan ökat med 100%, en ansökan återstår för att nå målet. Tillsammans med skolledningen har Individ- och familjeomsorgen gjort en informationsinsats och utarbetat rutiner angående orosanmälan när barn far illa. Målet att anmälan från skolan ska öka med 10% är uppnått.

Kommentarer till budgetavvikelser

Tack vare arbetet med intensiva insatser på hemmaplan för ungdomar har kostnaderna reducerats med 85%. Detta har inneburit att Individ- och familjeomsorgen kunnat bära underskottet för försörjningsstöd. Totalt går verksamheten plus med 3,5 miljoner och eftersom det satsats på riktad öppenvård för barn och deras familjer är förhoppningen att man framöver ska kunna arbeta mer förebyggande. Satsningen på att bygga upp kompetensen vid Beroendecentrum bör kunna leda till minskade kostnader för köp av behandling.

Äldreomsorgens ekonomiska resultat är mycket bekymmersamt med en avvikelse på -51,4 miljoner. De verksamheter som har de stora negativa avvikelserna är; hemtjänsten med -35,8 miljoner, särskilt boende med -14,4 miljoner och köp av externa platser med en avvikelse på -1,4 miljoner. De verksamheter som har positiva avvikelser är, omställningskostnader 1 miljon, hälso- och sjukvård 1,2 miljoner, rehabilitering 600 tkr och anhörigstödet 294 tkr. På intäktsidan går äldreomsorgen minus med 1 miljon kronor, vilket handlar om den interna budgeteringen gällande LOV intäkterna. Ett problem här är att hitta rätt ersättningsnivå. Avgifterna från kunderna är ca 1 miljon mer än budgeterat och det ser ut som att jämkningarna succesivt blir mindre, dvs det verkar som om kunderna får bättre betalningskraft vartefter.

Kostnaderna för köp av verksamhet från annan utförare, slutar med -1,3 miljoner. Orsaken till avvikelsen är att verksamheten haft ett mycket stort betalningsansvar till landstinget under våren, avvikelsen blev 1,7 miljon mer än beräknad budget (en stor del av räkningarna är också från 2012), Drygt en miljon har betalats i ersättning för hemsjukvården till landstinget för januari månad, vilket inte var budgeterat.

Personalkostnader har den största avvikelsen mot budget med - 46,5 miljoner. Volymökningarna som varit en längre tid, innebär att verksamheten har fler anställda än vad den budgeterat för. Förutom att det finns fler anställda är det underbudgeterat vad gäller både vikariekostnader, semesterlön, sjuklön och OB tillägg. Verksamheten arbetar hårt med att effektivisera både planeringarna och personalscheman men har inte klarat av att bedriva/säkerställa äldreomsorgens verksamhet inom befintlig budget. Bollnäs kommun har en hög ambition när det gäller kvaliteten för äldreomsorgen, och det har verksamheten uppnått.

Övriga kostnader inom äldreomsorgen har en negativ avvikelse på -2,2 miljon gällande ersättning för träningskort, värdegrundsutbildning, validering samt att det inte är budgeterat för kapitalkostnader.

Inom handikappomsorgen har det i samband med flytt från externt hyrda Skidan till Heden inneburit dubbla lokalkostnader under uppsägningstiden. Ett flertal extra vårdkrävande kunder på Hedhamre, med avvikelser och tillbud som konsekvens, har medfört att verksamheten bemannats upp med 2 extra personal under våren. Anpassning av arbetstider utifrån kundernas behov och för att säkerställa bra vård och omsorg har varit särskilt kostnadsdrivande under stora delar av 2013. Efter Socialstyrelsens tillsyn och krav när det gäller gemensamhets-utrymmen har ytterligare en lägenhet på Örsängesvägen hyrts för att möta dessa krav.

Inom biståndshandläggarenheten har fyra handläggare (50 % av personalen enligt budget 2013) i början av året slutat, (en har gått i pension och tre har fått andra tjänster inom och utanför kommunen). Budgeten påverkas negativt av dubbla kostnader för handläggare i samband introduktion, anpassning av arbetsplatsen för nya medarbetare och uttag av sparad semester i anslutning till att anställning upphör. Enheten förstärktes från mitten av oktober med en handläggare enligt Socialnämndens beslut, för att möjliggöra besluten att begränsa kvar-boendeprincipen samt att sänka vad som i normalfallet ska bedömas ingå i skälig levnadsnivå. Tjänsten finns inte budgeterad för 2013.

Resursenheten har haft budget för fler årsarbetare än som anställts i korttidspoolen och man har ökat antalet timanställda. Kostnaderna har varit höga på grund av omfattande introduktioner och utbildningar för nya timanställda. Verksamheten har haft fler administratörer inne nästan hela året på grund av att tycket varit så starkt. Införandet av Heroma vikariehantering har tagit mycket tid och man har inte gjort inköp i den utsträckning som var planerat.

Framtidsbedömning

Verksamheten inom Individ- och familjeomsorgen ser med oro på att 5 miljoner lyfts från försörjningsstödsbudgeten till Kommunstyrelsen 2014. För att få en budget i balans innebär det nedskärningar av annan verksamhet samtidigt som behoven ökar inom alla områden. Planer finns att fortsätta den utveckling som pågår med hemmabaserad ungdomsbehandling och satsa på att utveckla barnbehandlingen. Missbruksbehandling i egen regi har byggts ut och är

omvittnat av god kvalitet. Grannkommunerna och arbetsgivare köper därför gärna platser när det finns utrymme. Målsättningen för 2014 är att minska inneliggande behandling för vuxna missbrukare. Arbetsmiljöproblem inom flera enheter pga ökad arbetsbelastning behöver man komma tillrätta med. En möjlig väg är att ytterligare samordna verksamheter. Internt handlar det om att sammanföra två öppenvårdsenheter till en genom samlokalisering. Verksamheten äger dock inte frågan om hur kommunens lokaler får disponeras. Eftersom 30% av Individ- och familjeomsorgens arbete inom alla enheter utgörs av arbete med utrikesfödda, vilket även är ökande, skulle en sammanslagning med de delar som idag ligger under Nämnden för lärande och arbete (NLA) vara gynnsamt både ekonomiskt och personalmässigt. Kommunen har avtal för 17 ensamkommande flyktingbarn och de som kommer utanför avtalet verkställs av IFO. Totalt ansvarar socialsekreterarna i dagsläget för 35 ensamkommande barn och det förekommer även att syskon kommer på anknytning. Reglerna för stadsbidragen ändras från 2014 liksom att kommunerna kan tvingas ta emot fler barn. IFO har inga egna boenden för ensamkommande barn utan måste köpa platser till en kostnad mellan 3 500 - 4 000 kr per plats. Statsbidraget som erhålls uppgår till 1 900 kr per plats, drygt hälften.

Inom äldreomsorgen är ekonomin det största bekymret framledes, främst inom hemtjänsten där stora volymökningar påverkar den befintliga budgetramen. Man har heller inte hittat rätt i ersättningsmodellen vilket gör att enhetscheferna i hemtjänsten inte har rätt förutsättningar att bedriva sin verksamhet. Ersättningsmodellen har setts över i slutet på året, men det är inte helt klart hur den ska bli istället. Inom särskilt boende ser man även fortsättningsvis ett stort behov av extra resurser för enskilda individer, som man inte har kunnat budgeterat någon buffert för. Det handlar om att enskilda kunder kan behöva en personal vid sin sida ibland dygnet runt, (antingen utifrån ett eget behov eller också för att skydda medboende) palliativ vård eller att vårdtyngden/oron ökat i gruppen så att extra personal behövs vid vissa tider.

Alla äldreboenden är inte heller helt optimala. Det finns ett par boenden som har för små grupper vilket blir kostnadsdrivande när det gäller användning av personalresurserna. Dessutom är trapphuset på Hamrelund inte anpassat för de kunder som beviljas särskilt boende, vilket har inneburit att lägenheterna periodvis varit svåra att hyra ut. Ett samarbete har därför påbörjat med Bollnäs bostäder för att hitta lösningar på problemet.

Äldreomsorgen har ett mycket stort behov av vikarier vilket det har varit ett stort bekymmer vissa perioder. Verksamheterna har under de senaste åren tagit bort övertaligheten i verksamheten som en del i att optimera verksamheten. Detta har inneburit att man behöver en ersättare i stort sett varje gång någon är borta. Man hoppas mycket på att den gemensamma bemanningsenheten hittar lösningar som innebär att detta kommer att bli lättare/bättre framöver, annars är frågan om man måste gå tillbaka till att överanställa på områdena igen, för att kunna säkerställa verksamheten. Verksamheten har påbörjat ett arbete för att säkerställa trygghetslarmen för framtiden, med en planering av att övergå från analogt telenät till digitalt.

Med det ekonomiskt bekymmersamma läget som är i äldreomsorgen så känns det väldigt bra med Kommunfullmäktiges beslut att tilldela äldreomsorgen 19,5 miljoner extra 2014. Den 1 januari 2015 träder också socialstyrelsens bindande regler gällande bemanning i demens/

äldreboenden i kraft, och en hel del av dessa extra pengar kommer att behövas för att klara kraven med nattbemanningen.

Inom handikappomsorgen verkar det bli allt svårare att rekrytera kontaktpersoner till kunder med mycket specifika önskemål kring kontaktpersonen. Striktare regler hos Försäkringskassan som numera kräver godkännande av tidsredovisningen av personlig assistent, enhetschef och kund. Tidigare har det varit enbart enhetschef och kund. Detta tillsammans med hanteringen av sjuklöner och LSS beslut hos andra assistansutförare medför ökad administration inom personlig assistans.

Daglig verksamhet mottar önskemål från kunder och anhöriga om uppstart av verksamheter som hunddagis och butik. Önskemål om bättre dialog med företagen i Bollnäs i syfte att få i stånd ett samarbete där personalen på daglig verksamhet kan utföra arbetsuppgifter åt företagen. För yngre personer med psykosocial problematik behöver vi kunna erbjuda andra boendeformer i form av till exempel trapphus med fullvärdiga lägenheter. Nuvarande bestånd av lägenheter på Hamrelund passar bra till äldre personer. Beslut om boendestöd ökar och behov av personalförstärkning kan komma att aktualiseras under 2014. En översyn av brandlarm ska göras i våra särskilda boenden

Den ökande komplexiteten bland kunderna med psykosociala/psykiska besvär kommer med all sannolikhet innebära att den nuvarande bemanningen inte räcker till. Landstinget erbjuder endast akutvård i Hudiksvall. Återhämtning och rehabilitering sker i kommunens särskilda boenden. Många av kunderna har mångårig och svår psykiatrisk problematik, som ställer höga krav på personalens kompetens.

Socialstyrelsen har tagit fram en modell för behovsstyrd äldreomsorg med ett nationellt fackspråk. Modellen för myndighetsutövningen som Socialstyrelsen vill föra ut bygger på ICF, en internationell klassificering för funktionstillstånd Socialstyrelsen har erbjudit utbildning, som två biståndshandläggare gått under våren 2013. Dessa två personer har påbörjat ett arbete för att förbereda ett eventuellt införande och skapat ett nätverk med en närliggande kommun. Det pågår även ett arbete vid Socialstyrelsen att utveckla klassifikationer av socialtjänstens insatser som planeras vara klar för användning 2014-2015. Varje kommun använder i dag sina lokala benämningar och beskrivningar av insatser. Det kan leda till missförstånd samt blir svårare att nationellt följa upp vilka insatser som ges. Sammantaget innebär dessa förändringar behovet av ett omfattande arbete på enheten för att implementera dessa förändringar. Dels i ett nytt sätt att utreda ÄBIC, vilket innebär att utredningarna bla ska innehålla funktionsbedömningar. En fråga som enheten står inför är om utredningarna kommer att ta längre tid jämfört med idag. Initialt kommer dock utredningstiden att öka eftersom handläggarna ska sätta sig in i den nya utredningsmetodiken. Enheten kommer att behöva ett nytt handläggningssystem samt fortsatt utbildning och introduktion av samtlig personal. Vidare behöver kommunens riktlinjer för handläggning anpassas efter de nationella klassifikationer, när dessa är klara.

Resursenhetens framtid beror på hur verksamheterna väljer att beställa personal av dem. Behovet av personal på längre vikariat ökar pga vakanta tjänster, extrarader och nu även sammansatta vikariat. Man befarar att antalet visstidsanställda som konverterar till ordinarie anställning kommer att öka. När det gäller nyrekrytering behövs utbildad personal och eftersom hemtjänsten är vår största kund behövs personal med körkort. För att öka effektiviteten på administrationen hoppas man på att Heroma vikarehantering kommer att ge utfall. Verksamheten har i slutet på året påbörjat det stora projektet med kommungemensam bemanning tillsammans med andra berörda förvaltningar.

Investeringar

En del investeringar har gjorts i början på året, och det mesta av detta har med övertagande av hemsjukvården att göra. Inköpen har gällt datorer, kontorsmöbler, konferensmöbler, mobiltelefoner, ombyggnad, köksutrustning. Investeringsbudgeten för hemsjukvården var 360 tkr, och kostnaden har varit 690 tkr, vilket ger en differens på – 330 tkr

SOCIALNÄMNDENS STYRKORT 2013

Kommunstyrelsen har i sitt uppdrag att arbeta med att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och att ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Således föreligger ett ansvar att följa upp det koncernövergripande styrkortet och avrapportera till Kommunfullmäktige om utfall och eventuella svårigheter att uppnå önskat läge. Det koncern-övergripande styrkortet framgår nedan.

Målet uppfyllt

Målet delvis uppfyllt

Målet ej uppfyllt

Ingen mätning gjord

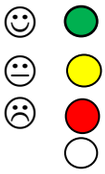

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!
Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv		**Socialnämndens mål**	**Mätetal**
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare		Droganvändandet ska minska bland våra medborgare	Andelen alkoholkonsumenter i årskurs 9 ska reduceras från föregående år med minst 2% enheter
			Andelen elever i årskurs 9 som någon gång använt narkotika skall reduceras från föregående år med minst 2% enheter
			Antal människor med riskbruk, missbruk eller beroende som kontakter Beroendemottagningen ska öka
			Antal intoxikationer av GHB/GBL ska minska
		Våra medborgare/kunder skall vara nöjda med våra insatser och vårt bemötande	Andelen nöjda kunder ska vara minst 85%
		Vi ska ha hög grad av medborgarinflytande	Antalet inkomna synpunkter ska öka från föregående år med minst 5%
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat		Vi ska främja möjligheten för alternativa utförare	Minst tre informationsmöten för eventuella alternativa uförare under 2013
		Vi ska ha lätttillgänglig information och god service	Besök på kommunens hemsida, socialförvaltningen, ska öka med 5% med föregående år
			Under 2013 ska minst tre nya e-tjänster ha införts

Ekonomi God ekonomisk hushållning		Verksamheten ska följa upp och utvärdera resultatet av de tjänster som köpts	Minst 80% av alla placeringar ska ha en noggrann uppföljning om insatserna leder till de mål som uppställts
			Andelen köpta tjänster i relation till totala verksamheten ska mätas och stämmas av mot behandlingsresultatet
Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare		Personalen ska ha relevant kompetens för sina arbetsuppgifter	90% av de som påbörjar valideringen ska genomföra denna och få formell kompetens
		Personalen ska ha möjlighet till kompetensutveckling	Minst 75% ska i personalenkäten uppge att de vill rekommendera socialförvaltningen som arbetsgivare
			Minst 75% ska känna att de har möjlighet till lärande och utveckling i sitt arbete
Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt		Verksamheten ska genomsyras av ett jämställt förhållningssätt	Minst 2 undersökningar skall göras under året med fokus på jämställdhet
			Minst 70% av våra medarbetare skall i medarbetarenkäten ange att de har fått utbildning i/ kunskap om jämställdhet
		Verksamheten ska arbeta med ständiga förbättring och effektivisering	Minst tre dokumenterade processanalyser ska genomföras under 2013.
			70% av våra verksamheter ska arbeta med genombrottsmetoden.
		Samverkan med BUN kring medborgaren för att skapa trygghet och självkänsla	Antalet anmälningar från förskolor rörande barn som far illa ska öka med 100% jämfört med tidigare år.
			Antal anmälningar från skolan rörande barn som far illa ska öka med 10% jämfört med tidigare år

Miljö- och byggnämnden

Kommentarer till perioden 1 januari 2013 - 31 december 2013

Ordförande: Bo Lindgren (s)

Förvaltningschef: Kjell Petersson

Samhällsbyggnadskontoret arbetar med samhällsplanering. Kontoret har funktioner för myndighetsutövning inom bygg och miljö samt kommunens planerar- och kartfunktion. Arbetsuppgifternas omfattning bestäms av kommunfullmäktiges mål och andra politiska ambitioner, konjunktur, samhällsutveckling samt lagar och förordningar. Förutom kontroll och tillsyn som ankommer på kommunens myndighetsnämnd jobbar nämnden även med informations- och kunskapsförmedling inom sina ansvarsområden.

Arbetsområden under kommunstyrelsen:

- Översiktlig planering
- Lokala miljömål

Arbetsuppgifter under miljö- och byggnämnden är bl a:

- Detaljplanering
- Bygglov/bygganmälan
- Miljö- och hälsoskydd
- Livsmedelstillsyn
- Naturvårdsfrågor
- Energirådgivning

Kommunfullmäktiges beslut att under pågående verksamhetsår reducera Miljö- och byggnämndens budget med 540 tkr har fått stor påverkan på verksamheten.

En återanställning inom miljögruppen har senarelagts och en vakans inom byggruppen har inte tillsatts under året. Konsekvenserna har blivit att handläggningstiderna för dessa båda verksamheter varit längre än normalt och att flera lokala utvecklingsprojekt blivit senarelagda, (trafiksituation stadshusviadukten, utredning om planskild korsning Säversta och planprogram Bro 4:4 m fl).

Inom området planering fortlöper arbetet med ny översiktsplan. Ortsanalyser för två kommundelar är klara och projektet Landsbygdsutveckling i strandnära läge håller på att avslutas med ett tematiskt tillägg till översiktsplanen. Tidplanen för den kommuntäckande planen hålls.

Hela byggruppen har under våren 2013 genomgått en kurs i verksamhetsutveckling. Gruppen har sedan implementerat nya rutiner och andra arbetssätt. Slutresultatet skall utvärderas under 2014.

Det fleråriga projektet med att inventera enskilda avlopp har löpt vidare. Målsättningen att

vara klar 2016 står fortfarande fast.

Måluppfyllelse

På väg mot möjligheternas kommun? Miljö- och byggnämnden har i samråd med kommunstyrelsen bidragit med följande insatser i syfte att höja de

kommungemensamma perspektiven medborgare, tillväxt och medarbetare:

- Över 90% av kunderna är nöjda med samhällsbyggnadskontorets bemötande i ärendehandläggningen.
- Detaljplanearbete för flera nya bostadsområden har fortskridit; och några är slutförda.
- Den kommunövergripande översiktsplaneringen har pågått under året och arbetet med efterfrågade tomter i strandnära läge har inletts.
- Tre nya e-tjänster har utvecklats och implementerats
- Tillgängligheten har ökat genom att samhällsbyggnadskontoret hållit kvällsöppet i samband med fullmäktigesammanträden.
- Tre praktikanter har beretts arbete på samhällsbyggnadskontoret och sedan september tjänstgör en trainee hos plangruppen.

Samhällsbyggnadskontoret har under 2013 anställt 4 nya medarbetare.

Kommentarer till budgetavvikelser

Miljö- och byggnämnden redovisar 2013 ett underskott motsvarande 1797 tkr. Liksom tidigare år harmoniserar inte budgeten för bostadsanpassning med verkligheten. Den verksamheten redovisar -1621 tkr.

Framtidsbedömning

Bollnäs kommun kommer sannolikt även i fortsättningen att ha en förhållandevis god befolkningsutveckling; och med visionen att vara möjligheternas kommun och ett önskat läge som länets tillväxtkommun kommer samhällsbyggnadskontoret att agera offensivt inom samtliga verksamhetsområden.

Samhällsbyggnadskontoret kommer att ha ett fortsatt fokus på strategisk samhällsplanering där samtliga verksamhetsgrenar inom kontoret kommer att vara delaktiga. Kontoret skall verka för att uppnå god beredskap inför framtiden och tillse kommunmedborgarnas, befintliga företags, nyinflyttares och nyetablerares intressen.

MILJÖ- OCH BYGGNÄMNDENS STYRKORT 2013 - Bokslut

Vision 2020: Bollnäs, möjligheternas kommun!
Har en hållbar utveckling med tillväxt och goda möjligheter till utbildning och arbete. Vi har ett jämställt och miljöanpassat samhälle präglat av trygghet, demokratiska värderingar, mångfald, upplevelser och framtidstro.

Önskat läge: Bollnäs, en tillväxtkommun för människor och natur med medborgare, som aktivt utövar inflytande i sin närmiljö

Kommunövergripande nyckelfaktorer per perspektiv		Miljö- och bygg-nämndens mål	Mätetal
Medborgare God folkhälsa med nöjda och engagerade medborgare		Nämndens verksamhetsområden skall vara serviceinriktade och informativa samt ha hög rättssäkerhet.	Minst 90% av kunderna skall visa sig vara nöjda i nämndens kundenkät.
			Nämnden ska utveckla minst två nya e-tjänster.
			Antalet avslag i överprövningsärenden skall vara få och motiverade.
			Inga återförvisade ärenden från överprövningsinstanser ska före-komma på grund av administrativa brister.
		Nämnden skall verka för att befintliga grönområden värnas och utvecklas, samt att nya tillskapas i takt med att kommunen växer.	Den totala arealen parkmark skall inte minska inom detaljplanelagt område.
		Ökad tillgänglighet ska genomsyra planarbetet. Också i befintliga detaljplanelagda områden ska tillgängligheten öka.	Tre kontrollmål för tillgänglighet skall finnas med i varje planärende
Utveckling, välfärd och tillväxt Bra infrastruktur i hela kommunen, tillgång till högre utbildning och gott företagsklimat		Miljö- och bygg-nämnden skall verka för att efterfrågade tomter för bostads-bebyggelse tas fram.	Miljö- och byggnämnden skall ha en planberedskap motsvarande 2 års behov av tomter för bostadsändamål.
		Miljö- och bygg-nämnden skall verka för att efterfrågade tomter för handels- och industri-ändamål tas fram.	Miljö- och byggnämnden skall ha en planberedskap motsvarande 2 års behov av tomter för handels- och industriändamål.

		Miljö- och bygg-nämnden skall i ett tidigt skede kontaktas då nya företagsetableringar sker i kommunen.	Miljö- och byggnämnden skall vid varje sammanträde uppdateras om nyetableringar av betydande karaktär.

Ekonomi God ekonomisk hushållning		Miljö- och bygg-nämndens skall ha en effektiv ekonomi- och verksamhets-styrning.	Ekonomi, verksamhet och resultat skall balansera.
		Omsättningshastighet en på personalen skall vara optimal för att få bibehålla kompetensen.	Personalomsättningen får inte överstiga 8% (motsvarande två tjänster) bortsett från pensionsavgångar.

Medarbetare Attraktiv arbetsgivare med kompetenta och motiverade medarbetare		Förvaltningen skall marknadsföra sig/ uppfattas som en attraktiv arbetsgivare.	Minst 5 kvalificerade sökande till varje tjänst. Förvaltningen ska arrangera minst två praktikplatser/år.
		Alla medarbetare på förvaltningen skall känna delaktighet och inflytande över sina arbetsuppgifter	Medarbetarenkät skall visa att minst 95% av medarbetarna upplever delaktighet och inflytande över sina arbetsuppgifter.
		Medarbetarna ska ha en god arbetsmiljö.	Frisknärvaron ska vara minst 95%

Arbetssätt och processer Delaktigt, effektivt och öppet arbetssätt		Handläggningen skall kännetecknas av kvalitet, effektivitet och rättssäkerhet.	Minst 90% av kunderna skall visa sig vara nöjda i nämndens kundenkät.
		Nämnden ska öka tillgängligheten	Kvällsöppet på försök

BOLLNÄS BOSTÄDER AB

Verksamhet

Bollnäs Bostäder redovisar för år 2013 en vinst på 15,2 mkr före och 12,4 mkr efter bokslutsdispositioner och skatt. Verksamheten omsatte 225,5 mkr .

De totala investeringarna i materiella anläggningstillgångar har under året uppgått till 37,5 mkr. Byggnader och mark svarar därvid för 33,5 mkr och inventarier för 4,0 mkr.

Låneskulden till banker uppgick vid årsskiftet till 510,0 mkr. Räntekostnaden för året har till banker varit 16,4 mkr och borgensprovision till kommunen 2,0 mkr. Upplåtelseinsatser från de boende på Sundsåker och Hamre Gård uppgår vid årsskiftet till 12,4 mkr. Nyupplåning har inte skett under året utan investeringarna har finansierats med egna medel. Detta har till viss del kunnat ske tack vare att inte heller amorteringar på banklånen gjorts.

Kostnaderna för reparationer har uppgått till 19,4 mkr. Bolaget har under året satsat 38,7 mkr i underhållsåtgärder. Av underhållet avser 12,5 mkr lägenhetsunderhåll.

Hyrorna för bostäder och lokaler höjdes med 1,8 % från 1 januari 2013. Hyrorna för garage, carportar och parkeringsplatser höjdes med fasta krontal. Detta har inneburit en hyresintäktsökning på totalt 1,9 %. För de lokaler som har indexavtal höjdes hyrorna med i respektive avtal angivna index. Detta har betytt ökade intäkter för bolaget med knappt 4 mkr. Hyresgäster som bott minst tjugo år i samma lägenhet får 40 % rabatt på en månadshyra per år. Nämnda hyresrabatt har funnits i sex år och för 2013 utgjorde den cirka 400 tkr fördelade på
211 hyresgäster.

Antalet outhyrda lägenheter var vid årets slut 51. Detta motsvarar 1,3 % av lägenhetsbeståndet. Vid motsvarande tidpunkt året innan var antalet 50 eller 1,3 %. Hyresbortfallet för outhyrda lägenheter och lokaler uppgick till totalt 4,6 mkr.

Fastigheten Kilafors 22:4, Polgatan 31 A-B i Kilafors, med en affärslokal och tre lägenheter, har sålts 130701 för 800 tkr. Köparen är Eskilssons Agri Ent.

Den före detta BP-macken i Arbrå, Koldemo 10:64, Bondegatan 3, har sålts 131101 för 475 tkr. Köparen är Stugservice Hälsingland.

Nya ägardirektiv för bolaget är framtagna.

För att förbättra bolagets rutiner inom uthyrningen har ett nytt uthyrningssystem satts i drift under våren.

På Bonden har det underhållsprojekt som påbörjades 2010 slutförts. Där har bland annat utemiljön fräschats upp, miljöhus har byggts, balkonger, garage och tvättstugor har rustats upp och utvändig målning har gjorts.

Bolaget förvärvade år 2010 mark i Torsbergsområdet och ytterligare mark har förvärvats där. Innehavet omfattar nu mera än åttatusen kvadratmeter. Detaljplanearbetet pågår och kan leda till en antagen plan under 2014.

Två likadana byggrätter finns invid den som nu bebyggs med passivhuset Sundsbro (se Investeringar). Den väster om Nygatan, Bro 5:31, har dock upplåtits med en försäljningsoption till HSB Gävleborg. Efter noga överväganden av intresset har HSB beslutat att uppföra ett flerbostadshus i ungefär samma storlek som Sundsbro.

Bolaget har fått ett uppdrag från kommunen att bygga en förskola i Ren i Bollnäs och parterna har börjat arbeta med projektet. Om allt går enligt planerna kan byggnationerna komma igång under 2014. Kommunen kommer sedan att hyra lokalerna av bolaget.

Fastighetsunderhåll som har utförts under 2013 är bland annat trapphusmålning som har gjorts i kvarteret Sädesärlan och i kvarteret Vängåvan. Rörinfordring som enbart avser avloppsledningar har utförts i totalt 71 lägenheter på Polacksgatan 12, Gärdesgatan 27, Alirgatan 24 och Polacksgatan 21. Materialet som används är helt fritt från Bisfenol A. Balkonger har renoverats på Björkhamregatan 4, nya balkongtak med snörasskydd har satts upp på Björkhamregatan 29 A-G och i kvarteret Resedan. I delar av kvarteret Vängåvan har byte av pivåfönster påbörjats under 2013. Yttre målning av fasaddetaljer har utförts på Gärdesgatan 17 och Björkhamregatan 5. Invändig målning av stora delar av lokalen har utförts på Hälsocentralen i Arbrå, där har även delar av taket lagts om. Omläggning av tak har gjorts på servicehuset Ängslunda i Arbrå. På Storgatan 20 i Arbrå har putsskador på fasaden lagats, på Videt 1-4 i Arbrå och på Allén 2, 4, 6 i Kilafors har snörasskydd monterats. Byte av låssystem har utförts på Kvarnvägen 9, 11, 13 och 15. Renovering av markytor har gjorts i kvarteret Vallmon. På Kvarnvägen 15 har ny lekplats/uteplats gjorts med bänkar o grönytor. Nytt avtal som avser yttre skötsel har börjat gälla från och med 1 april 2013.

Den 1 september tillträdde Lars Åsberg som ny vd för bolaget. Han efterträdde Anders Wikström, som efter 12 år som vd har gått i pension. På grund av närliggande pensionsavgångar för två av bolagets bovärdar har två nya medarbetare rekryterats under våren.

En förändring i bolagets bovärdsorganisation har gjorts under hösten i form av att bovärdarna har bytt områden med varandra. Personalrotationen är likväl en utveckling för bovärdarna som för företaget och verksamheten i sin helhet.

Bolaget hade vid årets slut 40 medarbetare, 17 kvinnor och 23 män, med tjänster motsvarande 38,5 årsarbeten. Genomsnittsåldern är 50 år och den genomsnittliga anställningstiden är 19 år. Under året har medarbetarna genomgått olika utbildningar omfattande 132 utbildningsdagar totalt. Den del av företagets medarbetare som uppfyller definitionen på långtidsfrisk utgör enligt senaste beräkningen 37 %. Detta är beräknat på det antal personer som varit anställda minst tre år och inte haft någon sjukfrånvaro under 2012 och 2013. Sjukfrånvaron för 2013 var 1,2 %, samma som för år 2012. Detta är den lägsta sjukfrånvaro som uppmätts i vart fall under 2000-talet och sannolikt flera decennier ytterligare bakåt i tiden.

Miljö

Utöver den mycket omfattande investeringen i energiåtgärder som pågår i ett särskilt projekt, görs kontinuerligt åtgärder för energibesparingar i beståndet. Bland annat i gemensamma tvättstugor byts torkutrustningar och tvättmaskiner ut till mer energisnåla. Även motorvärmare byts ut till mer energisnåla. Äldre armaturer byts ut till nya. Utomhus fasas kvicksilverlampor med 125 watt ut till kvicksilverfria ljuskällor med förbrukning på 50 eller 35 watt. Entré- och gårdsbelysningar åtgärdas för att skapa trygga utemiljöer. Inuti beståndet byts äldre armaturer ut till lågenergilampor och närvarostyrning. Bolaget har varit med i kampanjen Halvera Mera där en förstudie i energieffektiva åtgärder har gjorts för kvarteret

Ljungheden 2. Förhoppningen är att bolaget kan använda resultaten från denna förstudie även på andra fastigheter i beståndet. Radonmätningar har utförts under året och under eldningssäsongen 2012/2013 har radonmätningar skett i cirka 570 lägenheter. Ett nytt gemensamt miljöhus har byggts i Kilafors för hyresgästerna på Hällagården och Promenaden. Medarbetarna arbetar ständigt med att minska koldioxidutsläppen från bolagets servicebilar. Individuell mätning och debitering av elförbrukningen har införts i kvarteret Sälgen 1 i Arbrå, totalt 23 lägenheter. Miljömålen för 2013 har utvärderats, se nedan under måluppfyllelse.

Måluppfyllelse

Bolagets mål finns framförallt beskrivna i ägardirektiven och i kommunens system med det balanserade styrkortet. Styrkortet är uppdelat i fem perspektiv; Arbetssätt och processer, Medborgare/Kund, Utveckling, välfärd och tillväxt, Ekonomi samt Medarbetare.

En avstämning av det balanserade styrkortet har gjorts. Målen inom perspektiven Arbetssätt och processer och Medborgare/Kund uppnås inte fullt ut. Det beror delvis på att ett antal mätetal inte var mätbara under 2013.

Balanserade styrkortet 2013

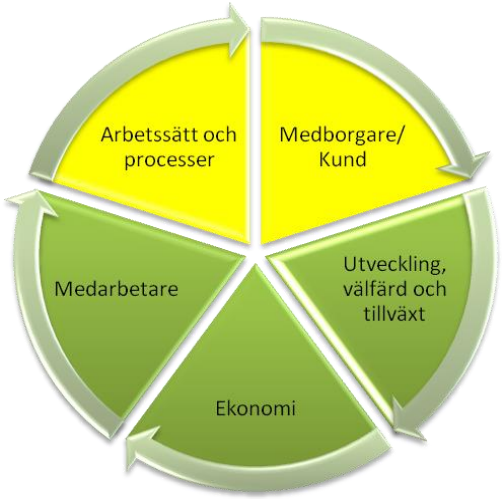

Övergripande resultat för det balanserade styrkortet 2013:
I cirkeln har en samlad bedömning av bolagets måluppfyllelse per perspektiv gjorts. Varje perspektiv motsvaras av en tårtbit.
Grön markering betyder att målen i perspektivet är uppfyllda och att allt går som planerat.
Gul markering betyder att målen delvis är uppfyllda men att det finns mer att göra.

De nya ägardirektiven antogs under hösten. En av de större utmaningarna i direktiven är nyproduktionsmålet som är satt till 90 nya lägenheter mellan 2013-2016. I den långtidsplanering bolaget upprättat för 2013-2016 uppnås detta mål. Under 2013 påbörjades ett nytt byggprojekt samtidigt som ett annat snart färdigställs. Sundsbro-projektet invid Scandic Hotell rymmer 24 lägenheter och Säversta-projektet invid Kämpens kommer att rymma 32 lägenheter.

Av riktlinjerna i ägardirektiven framgår det att bolaget ska tillgodose olika bostadsbehov och erbjuda ett varierat bostadsutbud. Detta speglas i de två pågående byggnadsprojekten – som skiljer sig åt i såväl produktionskostnad som tänkt målgrupp.

Bolagets miljömål för 2013 har utvärderats. Åtta av de tio miljömålen har uppfyllts under året. Två mål har till viss del uppfyllts.

Det pågår oavbrutet ett utvecklingsarbete i bolaget för att utföra det allmännyttiga uppdraget klokt, effektivt och mer ekonomiskt samtidigt som hyresgästerna skall uppleva bättre service och högre trivsel. Inom avdelningen för Boservice genomfördes 2013 en personalrotation där samtliga bovärdar växlade geografiska arbetsområden. Åtgärden var en del i bolagets tankesätt om ständiga förbättringar.

2013 inleddes också ett arbete med en ny affärsplanering för bolaget. Detta är ett angeläget arbete. Bolaget har krav och förväntningar på sig, både från ägare och kund, och dessa krav är inte alltid lätta att tolka. Arbetet med affärsplaneringen ska resultera i att samtliga formaliserade styrdokument sammanfattas till ett uppdragsdokument med en tillhörande strategi – företagets affärsplan.

Kommentarer till utfall och prognos

Vakanserna har ökat marginellt jämfört med år 2012, men hamnade trots det bättre än prognosen. Antalet vattenskador har legat betydligt högre än tidigare år och har påverkat reparationskostnaden, som överskridit prognosen något. Tack vare en mild höst och förvinter och minimalt med snöröjning och sandning, har värmekostnaden och kostnaden för fastighetsskötsel klart understigit prognosen. Även kostnaden för el ligger under det som först antogs. Trots en viss minskning av underhållsinsatser ligger bolaget ändå på en acceptabel nivå med 152 kr/kvm.

Räntekostnaden har hamnat strax under budgeten tack vare att de rörliga räntorna har legat lägre än budgeterat. Bolagets vinst på 15,2 mkr är klart över det budgeterade resultatet på 7,5 mkr. Soliditeten utgör vid utgången av 2013 cirka 19 % vilket överstiger det i ägardirektivet angivna kravet på 15 %.

Framtidsbedömning

De negativa signalerna i världsekonomin dämpades under senhösten 2013. Ett något ljusare internationellt konjunkturläge syns framöver och en långsam återhämtning tycks ha börjat. Sysselsättningen har i god takt ökat i USA och BNP-tillväxten var överraskande stark det tredje kvartalet. Men den för Sveriges del viktiga ekonomiska europaregionen övertygar inte. Det svaga läget i Europa är en viktig orsak till att den svenska exporten har utvecklats svagt de senaste åren.

Bollnäs kommun har de senaste åren uppvisat en stabil befolkningsutveckling, men liksom övriga kommuner i Gävleborgs län är arbetslösheten högre här än riksgenomsnittet. Det är framförallt ungdomar som har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Men så länge befolkningsutvecklingen i kommunen är stabil bedömer bolaget att det finns ett behov av nyproduktion av ändamålsenliga lägenheter som uppfyller dagens krav. Därför jobbar bolaget tillsammans med kommunen för att erhålla god planberedskap. Kortsiktigt ser det mycket bra ut. Det är länge sedan bolaget haft så många byggbara fastigheter som nu. Sundsbro, Säversta och snart Myrbäckskroken är fastigheter värda att nämna. I framtiden närmar sig bolaget både Arbrå tätort och kvarteret bredvid Karlslunds Servicecenter för att skapa god planberedskap för framtiden.

AB Bollnäs Bostäder redovisar för 2013 den relativt sett största vinsten någonsin. Resultatet står sig väldigt bra i länet vid en jämförelse med andra kommunala bostadsbolag.

I det korta tidsperspektivet är bedömningen att bolaget även fortsättningsvis kommer att uppvisa ett gott resultat. Ett problem bolaget sannolikt kommer att få hantera är de lokal- och lägenhetsuppsägningar kommunens verksamheter varskor om. Framförallt handlar det om Barn- och utbildningsnämndens särskoleverksamhet som för närvarande genomgår stora förändringar med den nya lagstiftningen.

Arbrå och Kilafors riskerar att på sikt uppvisa högre vakansgrad än kommunsnittet. Den lokala urbaniseringen från kommundelar till tätorten kan dämpas med klok samhällsplanering. Därför har kommunen startat ett lokalt utvecklingsprojekt i Arbrå och bolaget är i allra högsta grad involverat i arbetet. Målbilden är bland annat att öka tillgängligheten med en modern

nyproduktion av ett flerfamiljshus samt ett mer omfattande hissprojekt i ett trevåningshus. Kort sagt: Få ortsborna att bo kvar och även skapa inflyttning.

Säversta-projektet, 32 lägenheter, kommer att stå klart för inflyttning i oktober 2014.

Sundsbro-projektet med sina 24 lägenheter invigs 3 april med inflyttning i maj 2014.

I det långa tidsperspektivet är det ett föråldrat fastighetsbestånd som är det största frågetecknet för bolaget. Därför inleddes i slutet på året en idéverkstad för att upprätta en fastighetsstrategi.

Bolagets verksamhet i övrigt följer i stort det som planerats. Sedan en tid har uppförandet av ett passivhus påbörjats. HSB:s projekt blir ytterligare en påfyllning av lägenheter i Bollnäs liknande de i passivhuset – men med en annan upplåtelseform.

En vision som företaget har är att få vara med att utveckla Karlslunds Servicecenter. En idéskiss är presenterad för kommunen. Den illustrerar en helt ny byggrätt i anslutning till de befintliga byggnaderna. Bolaget bedömer att det på fastigheten skall byggas ett så kallat trygghetsboende.

Investeringar

Bygget av passivhuset Sundsbro invid Scandic Hotell är i sitt slutskede. Inflyttning i de 24 lägenheterna, 7 lägenheter om 2 rok, 10 om 3 rok samt 7 om 4 rok, beräknas kunna ske senast 1 maj 2014. I skrivande stund är alla lägenheter uthyrda. Huset är just nu enligt uppgift Sveriges nordligaste flerbostadspassivhus. Att det dessutom både är passivhus och planeras för miljöcertifiering som miljöbyggnad Guld gör det än mera unikt. Den 3 april kommer det att bli en större invigning där bland annat representanter från Riksdagen och SABO kommer att delta.

Det energiprojekt som startade under hösten 2009 är nu investeringsmässigt helt genomfört och är nu i uppföljningsfasen. Uppsatta besparingsmål ser ut att ha uppnåtts, men uppföljningen måste fortgå i vart fall ett par år innan garantierna med säkerhet kan anses uppfyllda.

I kvarteret Bläckhornet, Våggatan 17 och Östergatan 1, har det ombyggnadsprojekt som har innefattat fyra nya hissar, fem nya vindslägenheter och inglasning av balkonger slutförts. I de nämnda vindslägenheterna skedde inflytt den 1 februari.

På Säverstaområdet har en nyproduktion av en första lägenhetsetapp med 32 lägenheter påbörjats. Dessa hyresrätter, 16 lägenheter om 2 rok samt 16 om 3 rok, kommer att byggas i fyra vinkelhus i två våningar med hiss och åtta lägenheter per hus. Beräknad inflytt är oktober 2014.

BOLLNÄS ENERGI AB

Verksamhet

Bollnäs Energi AB, 556712-5314, med säte i Bollnäs producerar och distribuerar fjärrvärme i Bollnäs, Arbrå och Kilafors. I Bollnäs produceras även el som säljs på Nordpool. Dessutom bedrivs bredbandsverksamhet med fiber och ADSL-teknik i större delen av kommunen. Bolaget startade verksamheten 1/1 2007.

Produktionsanläggningarna för fjärrvärme består av Säverstaverket i Bollnäs, Arbrå värmeverk och Kilafors värmeverk. I Bollnäs är hushålls- och verksamhetsavfall det huvudsakliga bränslet. I Arbrå och Kilafors används framför allt biobränsle. Den totala energiproduktionen i samtliga anläggningar uppgick 2013 till 211 GWh/år varav 28 GWh el.

Bolaget har c:a 3700 bredbandskunder varav c:a 1500 kunder med fiberanslutning.

Bollnäs Energi är delägare i regionala vindkraftbolaget Samkraft AB (10,7 %), i regionala fibernätbolaget Norrsken AB (1,7 %), samt elhandelsbolaget AB Helsinge Elhandel (30 %).

Ägarförhållanden

Bollnäs Energi AB ägs från 31 december 2009 till 100% av det kommunala bolaget Bollnäs Stadshus AB. Tidigare ägare var Bollnäs kommun.

Väsentliga händelser

Fjärrvärmeverksamheten är mycket väderberoende. 2013 var varmare än normalt. Den totala energiproduktionen var 211 GWh att jämföra med 218 GWh 2012. Därmed har försäljningen av fjärrvärme minskat jämfört med budget. Även elpriserna på Nordpool spotmarknad har varit lägre än budgeterat.

Den nya biobränslepannan i Kilafors värmeverk som togs i drift i mitten av december 2011 har på grund av vissa brister ännu inte övertagits av Bollnäs Energi. Leverantören har tvingats utföra vissa ombyggnationer för att uppfylla kontraktet. Pannleveransen beräknas att övertas i början av 2014. Pannan har dock kunnat köras till största del enligt ursprungliga planen och därmed producerat fjärrvärme med biobränsle. Detta har inneburit att oljeandelen i Kilafors minskat från 9,8 % till 3,1 %. Fortsatt optimering av pannorna beräknas sänka oljeandelen ytterligare.

Utbyggnaden av fjärrvärmenäten har fortsatt under 2013. I Bollnäs slutfördes etappen Norrborn med anslutning av fastigheter på östra sidan om järnvägen. Dessutom har förtätning skett i centrala Bollnäs. Totalt anslöts 30 nya fastigheter i Bollnäs. I Arbrå anslöts 3 nya fastigheter och i Kilafors anslöts 4 nya fastigheter.

Utbyggnaden av fiber har fortsatt under 2013. I Rengsjö med omnejd har 490 fastigheter fått möjlighet att ansluta sig till fiber. Av dessa har 272 tecknat avtal. I Arbrå har arbetet med att bygga ut den norra delen startat. Anslutningen till fastigheterna kommer att slutföras under 2014. Dessa båda områden har beviljats statsbidrag på 50 % och kommunen bekostar resterande del. Bollnäs Energi utför genom entreprenörer arbetet.

På Björktjära har utbyggnad till 348 fastigheter genomförts. Av dessa har 204 valt att ansluta sig. Utöver detta har ett mindre område på södra Ren också byggts ut samband med utbyggnad av fjärrvärme. Dessa områden bekostas av Bollnäs Energi.

Totalt har 1033 fastigheter givits möjlighet att ansluta sig till fiber. Av dessa har 522 valt att teckna avtal. I dessa områden har c:a 70 km kanalisation för fiber anlagts.

I vindkraftbolaget Samkraft AB har en kontrollbalansräkning upprättats. En extra bolagsstämma beslutade enligt styrelsens förslag att genomföra en nyemission för att få in nytt kapital i bolaget. Nyemissionen startade i mitten av december och ska vara slutförd i mitten av mars 2014. Bollnäs Energi har beslutat att skriva ner värdet på aktieinnehavet i Samkraft AB med 5 313 tkr.

Måluppfyllelse

Följande mål har antagits av styrelsen för Bollnäs Energi (balanserade styrkort).

Nämnds-/bolags mål	Mätetal	Kommentar
Nöjda kunder	Ta fram beslutsunderlag 2013 för alternativa taxor från 2014.	Skjuts till 2015. Gemensam aktivitet med annat energibolag.
Bollnäs Energi ska erbjuda bekväma och flexibla energilösningar och därigenom öka kundunderlaget.	Antal nya fjärrvärmeanslutningar 2013 skall vara minst 30 st.	37 nya anslutningar
	Minst 10 nya serviceavtal under 2013.	46 nya serviceavtal
	Minst 200 nya bredbandskunder under 2013.	476 nya kunder
	I de områden som bredband med fiber är utbyggd skall minst 50 % av hushållen vara ansluten.	Målet uppfyllt
Bolaget skall senast 2015 ha 0 % fossil olja i bränslemixen vid normaldrift. (normalårskorrigerad)	Oljan skall för 2013 utgöra högst 3 %, normalårskorrigerad, av bränslemixen.	Andel olja uppgick till 1%
Uppvisa ett långsiktigt positivt resultat.	Bolaget skall uppvisa ett rörelseresultat som är minst 13 % av nettoomsättningen.	Utfallet blev 15,5 %
Bolaget skall självfinansiera sina investeringar från år 2013.	100 % av bolagets investeringar skall finansieras med egna medel från 2013	Målet uppfyllt
Bolaget skall från 2013 börja amortera av sin låneskuld.	Amortera minst 10 mkr under 2013.	Målet uppfyllt
Medarbetaren ska vara stolt över sin arbetsplats och arbetsgivare och vara delaktig och trivas i sitt	Frisknärvaron skall vara minst 97% av den totala arbetstiden	Närvaro 99,1% exkl långtids-sjukskrivna
	Personalnärvaron vid	

arbete.	personalmöten skall vara minst 75 % i genomsnitt.	Närvaro 64%
Utveckla och effektivisera olika processer.	Under 2013 skall alla fjärrvärmemätare läsas av med automatik.	Målet uppfyllt
	Under 2013 skall Säverstaverkets gamla styrsystem, Siemens, vara överflyttad och driftsatt i nya ABB systemet.	Vissa delar återstår
Utveckla samarbetet med energi-företagen i länet.	Minst en gemensam aktivitet med ett annat energiföretag i länet.	Målet uppfyllt

Årets resultat före bokslutsdispositioner uppgår till + 3 172 tkr. Efter bokslutsdispositioner och nedskrivning av värdet på aktieinnehavet i Samkraft AB uppgår 2013 års resultat till – 4 616 tkr.

Framtiden

Bollnäs Energi har som mål att ha en oljefri (fossil) energiproduktion. Under 2013 har oljeandelen i den totala energiproduktionen uppgått till c:a 1 %. Olja används endast vid driftstörningar eller när det är extremt kallt.

Bredbandsverksamheten kommer under de närmaste åren att fortsätta att bygga ut fibernätet. Under 2014 kommer utbyggnad av fiber att slutföras på Björktjära och norra Arbrå. Dessutom planeras utbyggnad på Brånan och Höglunda i centrala Bollnäs. Bollnäs Energi kommer i framtiden att vara mycket aktiv i arbetet med utbyggnad av fiber även på landsbygden. Fibernätet byggs med mycket hög standard vilket innebär att kunderna ska ha tillgång till ett nät med mycket hög tillgänglighet.

De framtida elpriserna kommer att påverka resultatet för bolaget. Under 2013 var priserna något högre än året innan. Dock var de långt under det pris som rådde då beslutet om investering i kraftvärmeverket gjordes.

Miljö

Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt miljöbalken vid Säverstaverket i Bollnäs. Verksamheten vid anläggningarna i Arbrå och Kilafors är anmälningspliktiga. Fjärrvärmeverksamheten påverkar miljön genom utsläpp av olika ämnen såsom koldioxid och kväveoxider. Utsläppen från avfallsförbränning medför även utsläpp av saltsyra, dioxin och polyaromatiska kolväten.

De senaste årens investeringar innebär avsevärt minskade utsläpp till omgivningen. Den nya kraftverkspannan i Säverstaverket genererar mycket låga utsläpp av föroreningar. Utsläppen av kväveoxider är jämfört med andra jämförbara anläggningar mycket låga. Vid mätningar under året har t.ex. utsläppen av Dioxin varit minst 10 gånger lägre än utsläppsvillkoret. Utsläppen av koldioxid har minskat genom att användningen av olja minskat.

BOLLNÄS OVANÅKERS RENHÅLLNING AB

Verksamhet

BORABs uppgift är att samla in, transportera, behandla och återvinna avfall samt att lagra och tillverka avfallsbränsle på uppdrag av Bollnäs Energi. Bolaget ägs av Bollnäs Stadshus AB och Ovanåkers kommun med 67 respektive 33 %.
Verksamheten är idag helt inriktad på att öka graden av sortering och återvinning samt att framställa och lagra avfallsbränsle. Bolaget bedriver tillståndspliktig verksamhet enligt Miljöbalken vid Sävstaås avfallsanläggning samt vid återvinningscentralen i Edsbyn. Slutliga villkor för brandförebyggande åtgärder har fastställts av Länsstyrelsen.
Informationsarbetet har haft fortsatt fokus på att öka återvinning av förpackningsmaterial samt att bidra till attitydförändringar för en hållbar miljö.

Måluppfyllelse

Uppföljningen av BORABs styrkort ger grönt ljus för fyra av fem perspektiv.
Medborgare: Den positiva inställningen till BORAB som leverantör av avfallstjänster har ökat från 79 till 89 % vid den senaste mätningen 2013. 71 % är nöjda med tillgängligheten vid ÅVC vilket innebär att målet har uppnåtts.
Ekonomi: Målet uppnås genom att renhållningstaxan i Bollnäs ligger på plats 9 (Ovanåker 15) i 2013 års Nils Holgersson-undersökning samtidigt som 89% av abonnenterna är nöjda med avfallshanteringen i stort.
Arbetssätt och processer: Målet uppfylls delvis genom att besökare på hemsidan ökat med 9% under 2013. Däremot har antalet felleveranser inte minskat i tillräcklig utsträckning.

Kommentarer till utfall och prognos

Resultat före skatt är ca 1 mkr högre än prognos. Avvikelsen finns främst på intäktssidan, medan kostnaderna i stort följer prognos. Intäkten från krossning av avfall är lägre än plan till följd av ett haveri på krossanläggningen under våren, som i kombination med den milda hösten påverkat mängden krossat avfall. Intäkter från verksamhetsavfall och utlevererat skrot överstiger däremot prognosen.
För att klara likviditeten i samband med investeringen i reningsanläggningen har en upplåning från Kommuninvest gjorts under hösten.

Framtidsbedömning

BORAB står inför flera utmaningar under det kommande året som kommer att påverka verksamheten. Nationella miljömål pekar på att flera systemomläggningar, som t ex insamling av matavfall, är nödvändiga att genomföra under de närmaste åren.
Regeringens utredning kring avfallshantering förväntas öka både ansvar och krav på kommunerna vilket innebär att samarbetslösningar med andra kommuner bör eftersträvas.
Ny avfallsplan för perioden fram till 2020 kommer att fastställas under 2014.

Investeringar

Den nya ÅVCn vid Sävstaås har tagits i bruk under 2013. Den har mottagits mycket positivt av våra kunder samt lett till förbättrad arbetsmiljö och ökade avfallsmängder till återvinning.
Byggandet av den nya reningsanläggningen för lak- och dagvatten har påbörjats under året och den kommer att tas i bruk full ut under 2015.
Ca 3 ha nya asfaltsplaner har färdigställts vilket ökar möjligheten till lagring av avfall.

HELSINGEVATTEN AB

Verksamhet

Helsinge Vattens uppdrag är bl a att ansvara för distribution och rening av vatten samt drift, skötsel och underhåll av fastigheter och anläggningar.

Under 2013 har en del extra underhåll lagts på vattenledningsnätet i Kilafors för att minimera störningarna med missfärgat vatten i väntan på den planerade ombyggnaden av vattenverket i Västansjö/Löten. Mycket tid har också lagts på planering av ombyggnaden av vattenverket samt planering av ombyggnaden av Häggesta avloppsreningsverk. Ett nytt reningsverk i Simeå har anlagts under hösten och tas i drift i februari 2014.
För enheten ledningsnät samordnas saneringsplanerna med Teknik-, service- och fritidsförvaltningens gatuplan. Nya rutiner kring grävtillstånd, asfalteringsåterställande och liknande har varit uppe för diskussion under året.

En fordonspolicy för Helsinge Vatten antogs i augusti 2013. En översyn av det systematiska arbetsmiljöarbetet gjordes under sommaren och skyddsronder genomfördes under hösten. En arbetsplatsolycka inträffade under våren inom enheten ledningsnät Ovanåker vilket medförde att arbetsrutinerna lyftes extra på dagordningen.

Måluppfyllelse

Uppföljning av HelsingeVattens styrkort för 2013 ger grönt ljus för de fyra perspektiven ”Arbetssätt och processer”, ”Medborgare”, ”Utveckling, välfärd och tillväxt” samt ”Medarbetare”. Perspektivet ”Ekonomi” har mål och mätetal i respektive ägarkommuns tekniska nämnders styrkort och redovisar därför vitt.
Arbetssätt och processer: Kommunövergripande arbetsplatsträffar hålls inom alla enheter. Styrelsen genomförde ett studiebesök ute i verksamheten den 25 april 2013.
Medborgare: Dricksvattnet har fått bedömningen tjänligt med anmärkning vid ett fåtal provtagningar i respektive kommun under 2013. Inga prover har gett resultatet otjänligt. Enstaka prover på utgående vatten från avloppsreningsverken har överskridit gränsvärdet för BOD eller fosfor. Antalet unika besökare på hemsidan uppvisar en ökning med 97 % under 2013 jämfört med 2012.
Utveckling, välfärd och tillväxt: Många samarbeten/nätverk pågår med andra va-bolag, kommuner eller andra företag/organisationer.
Medarbetare: Samtliga utvecklingssamtal har genomförts under 2013. Medarbetarenkäten för 2013 genomfördes januari 2014, där svarade 100 % att de kände till målen för Helsinge Vattens verksamhet. Andelen medarbetare som känner arbetstillfredsställelse har ökat med 15 % från föregående årsskifte, baserat på genomförda enkäter.

Omställningsarbete

Under året har en person gått i pension på enheten ledningsnät och tre anställda slutat för att gå till nya anställningar på annan ort. Under ledningsnät anställdes en person och på va-verk har en rekrytering gjorts och en är på gång. Den ingenjör som slutade på utvecklingsavdelningen i april ersattes av Johan Pehrers som började i september. Helsinge Vatten har även tagit in en Co-op-praktikant under året som studerar miljö- och energiteknik vid högskolan i Gävle. Hon kommer att praktisera på Helsinge Vatten 10 veckor per läsår under utbildningens fyra år.

Översyn av städkostnaden gav en sänkning av frekvensen för städning på vissa verk i Bollnäs vilket beräknas minska årskostnaden med 100 Tkr.

Kommentarer till utfall och prognos

Bolaget baseras på självkostnadsprincipen och redovisar ett nollresultat vid årsbokslutet. Resultatet av VA-verksamheten redovisas istället i kommunernas bokslut. För Bollnäs uppgår resultatet för VA-verksamheten 2013 till +909 Tkr att jämföra med nollbudget.

För att uppnå nollresultat i Helsinge Vatten regleras driftbidraget mot utfall driftskostnader i verksamheten gällande Bollnäs. Driftkostnaderna blev 83 Tkr lägre än budget och Helsinge Vatten återbetalar denna del av driftbidraget för att nå nollresultat.
Avvikelser mot budget att nämna är högre konsultkostnader för utredningar av Lötens vattenverk, Häggesta reningsverk, Glössbo vattenverk samt utredning överföringsledning mellan Bollnäs och Kilafors. Elkostnad Häggesta reningsverk blev drygt 300 Tkr dyrare än budget då gasturbinen var trasig under stor del av året. Extra spolningar av ledningsnät i Kilafors samt ett ökat antal läckor medförde att driften för vattenledningsnät blev högre än budgeterat. Detta uppvägdes dock av 9,5 % mer investeringstimmar samt lägre kostnad för dagvattenledning. I budgeten höjdes driftkostnad för Häggesta reningsverk på grund av haveririsk. Lyckligtvis har maskinerna hållit bra varför drift och underhåll av maskiner samt materialinköp för drift ligger lägre än budget. De gemensamma administrationskostnaderna är 656 Tkr under budget.

Framtiden

VA- verksamheten står nu på tröskeln till en stor ekonomisk utmaning då investeringar på upp emot hundra miljoner kronor planeras de närmaste tre åren. Investeringar som kommer att innebära högre kapitalkostnader. Dock gör nuvarande VA-överskott på 9 miljoner att vi inte behöver höja taxan de närmaste tre åren.

Den planerade ombyggnaden av Häggesta ARV innebär att vi kommer att kunna möta de hårdare kraven som är att vänta på utsläpp av organiskt material och fosfor. En skärpning av kraven är att vänta på alla större reningsverk i Sverige som en del i arbetet för att nå de nationella miljömålen om ”Giftfri miljö” och ”Ingen övergödning”.

Ombyggnaden av vattenverken i Västansjö/Löten och Glössbo gör att leveransen av ett friskt och gott livsmedel till våra abonnenter blir säkrare.

Tillsammans med samhällsbyggnadskontoret i Bollnäs kommer Helsinge Vatten arbeta fram en VA-plan. Förutom en nulägesbeskrivning kommer VA-planen att innehålla en strategi för hur VA-frågorna för kommunala och enskilda anläggningar i framtiden ska hanteras inom och utom verksamhetsområdena.

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad enligt Kommunal redovisningslag och i enlighet med rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska tillgångarna kommer att tillgodogöras kommunen och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Tillgångar och skulder har upptagits till anskaffningsvärde där inget annat anges. Periodiseringarn av inkomster och utgifter har skett enligt god redovisningssed

Avsteg

Bollnäs kommun har svårt att leva upp till den kommunala redovisningslagen kapitel 2 § 7 som föreskriver en beskrivning av bokföringssystemets organisation och uppbyggnad till syfte att ge överblick över systemet (systemdokumentation). Här pågår ett arbete som ännu inte är slutfört.

Förändrade redovisningsprinciper

Från och med 2013 tillämpas RKR 20, Redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder, för pensionsportföljen, vilket innebär att de finansiella placeringarna som ska användas för att finansiera pensionsutbetalningar (pensionsportföljen) ska klassificeras som finansiell omsättningstillgång. Tidigare år har de finansiella placeringarna klassificerats som finansiell anläggningstillgång.

Sammanställd redovisning

I den kommunala koncernen ingår samtliga bolag och kommunalförbund där kommunens inflytande överstiger 20 % och där kommunens andel av koncernföretagets omsättning uppgår till 5% eller mer av kommunens skatteintäkter och generella stadsbidrag, eller där kommunens andel av de koncernföretagens balansomslutning uppgår till 5% eller mer av kommunens balansomslutning. Inga förändringar har skett under året i kommunkoncernens sammansättning. Kommunkoncernens medlemmar och ägarandelar är, Bollnäs Bostäder AB (100 %), Bollnäs Energi AB (100 %), Bollnäs Stadshus AB (100 %), Bollnäs-Ovanåkers Renhållnings AB (67 %) och Helsinge Vatten AB (60 %).

Bolag vars verksamhet är av obetydlig omfattning för den sammanställda redovisningen undantas. De bolag som undantas är ; Gävleborgs kreditgarantiförening, Kommunalförbundet Inköp Gävleborg, Kommunalförbundet Sam i Gävleborg, Kommunalförbundet Södra Hälsingland, Kommuninvest i Sverige AB, Arla, Swedish Meat (Arla/Milko,Mellanskog, Lantmännen, Växa Sverige/Svenska husdjur, Edsby Arena AB).

Jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster särredovisas när dessa förekommer i not till respektive post i resultaträkningen och/eller i kassaflödesrapporten.

Som jämförelsestörande betraktas poster som är sällan förekommande och är av betydande belopp.

Skatteintäkter

I enlighet med rekommendation 4.2 från Rådet för Kommunal Redovisning har skatten periodiserats och redovisats det år den beskattningsbara inkomsten intjänats av de skatteskyldiga. Vid beräkningen av årets skatteintäkter har Sveriges kommuner och landstings decemberprognos, innevarande år, används.

Kapitalkostnader

Kapitalkostnader är den samlade benämningen på avskrivning och ränta (internränta eller affärsmässig ränta). Avskrivning sker enligt nominell linjär metod över tillgångens beräknade nyttjandeperiod med början den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs inga avskrivningar. Kommunens internränta fastställs utifrån rekommendationer från Sveriges kommuner och landsting medan den affärsmässiga räntan utgörs av kommunens genomsnittliga inlåningsränta. För tillgångar med identifierbara komponenter som har olika nyttjandeperiod tillämpas komponentavskrivning.

Omprövning av nyttjandeperioden sker om det finns omständigheter som pekar på att det är nödvändigt (t.ex. verksamhetsförändringar, teknikskiften, organisationsförändringar). Normalt omprövas inte tillångars nyttjandeperiod om avskrivningstiden är längre än 10 år och det bokförda restvärdet understiger 500 000 kr.

Huvudsakligen tillämpas följande ekonomiska livslängder:

Maskiner	10-20 år
Inventarier	3-10 år
Verksamhetsfastigheter och anläggningar	10-50 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20-50 år
Gator, vägar och parker	33 år

Gränsdragning mellan kostnad och investering

För att betraktas som en investering krävs att tillgången har en ekonomisk livslängd på minst tre år och att tillgångens anskaffningsvärde överstiger 50 000 kr.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångar upptas i balansräkningen det år de anskaffas till anskaffningskostnaden. Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras i samma takt som anläggningens avskrivningstid.

Finansiella tillgångar

Kommunens pensionsmedelsportfölj är klassificerad som omsättningstillgång. Portföljens förvaltning regleras i av fullmäktige antaget placeringspolicy för kommunens pensionsfond KF §179, 2013-09-30. Denna värdepappersportfölj är kollektivt värderat och är värderad till det lägsta av anskaffningsvärdet och marknadsvärdet.

Leasing
Kommunens leasing av fordon har klassificerats som finansiella leasing, i enlighet med rekommendation 13.1 från Rådet för Kommunal Redovisning.

Exploateringsmark
Exploateringsmark redovisas som omsättningstillgång och värderas enligt lägsta värderings-principen.

Semester- och ferielöneskuld samt personalomkostnadspålägg
Semester- och ferielöneskulden motsvarar de anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar. Tillsammans med okompenserad övertid och därpå upplupna arbetsgivaravgifter redovisas semesterlöneskulden som en kortfristig skuld i balansräkningen.

Personalomkostnadspålägg har interndebiterats förvaltningarna under 2013 med 32,2 % samt för anställda enligt kommunala avtal ett kalkylmässigt pålägg för pensionskostnader med 6,8% totalt 39 %.

Pensioner
Kommunens pensionsskuld redovisas enligt den så kallade blandmodellen, kommunala redovisningslagen kapitel 5 § 4, det vill säga pension intjänad före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse inom linjen och pension intjänad efter 1998 redovisas som avsättning i balansräkningen. Den individuella delen som placeras av den anställde själv redovisas som kortfristig skuld.

I enlighet med rekommendation 17 från Rådet för Kommunal Redovisning har värderingen av kommunens pensionsförpliktelser gjorts med tillämpning av RIPS 07.

Pensionsfond
Från och med år 1998 redovisas avsatta medel till kommunens pensionsfond i balansräkningen under finansiella omsättningstillgångar. I enlighet med gällande placeringsreglemente placeras en stor del av pensionsportföljen i realränteobligationer med avsikten att behålla realränteobligationerna till förfall. Realränteobligationens nominella värde plus indexuppräkning är garanterade på förfallodagen. Värdenedgången är därmed inte bestående och behöver följaktligen inte skrivas ned (kommunala redovisningslagen kapitel 6 § 5).

Ord- och begreppsförklaringar

Anläggningstillgångar
Fast och lös egendom avsedda att innehas under flera år.

Avskrivningar
Planmässig värdenedsättning av anläggningstillgångar.

Avsättningar
Avser ekonomiska förpliktelser som till storlek eller förfallotidpunkt inte är helt bestämda.

Balansräkning
Beskriver kommunens ekonomiska ställning och hur den beräknas förändras.

BNP (bruttonationalprodukt)
BNP är ett mått på den totala ekonomiska aktiviteten i ett land under en tidsperiod, vanligen ett år. Det kan uttryckas som värdet av total konsumtion av varor och tjänster, bruttoinvesteringar samt export minus import.

Borgensåtagande
Ett åtagande, vanligen i samband med ett lån, att dela betalningsskyldigheten med en annan person/bolag i det fallet att denna inte kan fullgöra sina förpliktelser.

Eget kapital
Skillnad mellan alla tillgångar samt alla skulder och avsättningar.

Finansnetto
Skillnaden mellan kommunens finansiella intäkter och finansiella kostnader.

Inflation
Inflation är en ökning av den allmänna prisnivån vilket också innebär att penningvärdet urholkas.

Internränta
Kalkylmässig kostnad för det kapital, som är bundet i anläggnings- och omsättningstillgångar och som utnyttjas inom en viss verksamhet.

Kapitalkostnad
Benämning för internränta och avskrivning. Detta är den kostnad som verksamheterna betalar till finansförvaltningen som ersättning för de medel som finansierat en investering.

Kassaflödesanalys
Visar varifrån kommunens pengar har kommit och vad de använts till. Kassaflödet under perioden ska vara lika stort som förändringen mellan likvida medel vid årets början och årets slut.

Koncern
Kommunens nämnder och bolag, kommunalförbund, intressebolag samt stiftelser.

Kortfristiga fordringar
Fordringar som förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Kortfristiga skulder
Kortfristiga lån och skulder hänförliga till den löpande verksamheten, förfaller till betalning inom ett år från balansdagen.

Likviditet
Betalningsberedskap på kort sikt (förmåga att betala skulder i rätt tid).

Långfristiga fordringar
Fordringar som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Långfristiga skulder
Skulder som förfaller till betalning senare än ett år från balansdagen.

Nettoinvesteringar
Investeringsuppgifter efter avdrag för investeringsbidrag m.m.

Nettokostnader
Driftkostnader efter avdrag för driftbidrag, avgifter och ersättningar. Finansieras med skattemedel.

Nyckeltal
Mäter förhållandet mellan två storheter, t ex rörelsekapital i procent av verksamhetens externa kostnader.

Omsättningstillgångar
Tillgångar, som kommunen räknar med att ha kvar kortare tid än ett år.

Periodisering
Fördelning av kostnader och intäkter mellan olika år.

Resultaträkning
Visar det ekonomiska resultatet av verksamheterna och förändring av eget kapital.

RIPS07
Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld.

Rörelsekapital
Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

Soliditet
Beskriver hur stor del av kommunens tillgångar som betalas med eget kapital (egna medel).

BOLLNÄS KOMMUN
REVISORERNA

Till:
Bollnäs kommun
Kommunfullmäktige

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2013

Bollnäs kommuns revisorer lämnar härmed redogörelse för sitt arbete och för användningen av 2013 års anslag.

Utöver denna verksamhetsberättelse kommer revisorerna, i enlighet med kommunallagens bestämmelser, att efter granskning av kommunkoncernens årsredovisning för år 2013, avlämna särskild revisionsberättelse till fullmäktige.

1. Verksamhet

Kommunens fem revisorer har under år 2013 genomfört granskande och främjande revision inom ramen för god revisionssed.

För revisorernas granskning gäller kommunallagen och av fullmäktige antaget revisionsreglemente. Enligt kommunallagen skall revisorerna pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Revisorer ska varje år, i revisionsberättelsen, uttala sig i frågan om ansvarsfrihet för nämnder och styrelser samt enskilda ledamöter i dessa. För att möjliggöra bedömningar och skapa en tydlig grund för dessa anger kommunallagen att *all* verksamhet inom nämndernas verksamhetsområden skall granskas *årligen*.

En viktig del i den årliga granskningen är att bedöma om nämndens eller styrelsens ansvarsutövande är tillfredsställande. Med ansvarsutövande avses nämndens/ styrelsens aktiva åtgärder för att styra, följa upp och kontrollera verksamheten.

För verksamhetsåret 2013 har revisorerna genomfört följande fördjupande granskningar
- Utökad granskning av Nämnden för lärande och arbetes ansvarsutövande
- Granskning av Kvalitetsarbete inom Individ- och familjeomsorgen
- Översiktig granskning av ekonomi- och verksamhetsstyrningen
- Granskning av Socialnämndens ansvarsutövning
- Uppföljning av investeringsprocessen
- Granskning av delårsbokslut för 2013
- Granskning av årsredovisning för 2013

Revisorerna har därutöver följt nämndernas och kommunstyrelsens verksamhet genom uppföljningar, granskningar och protokollsgranskningar samt genomfört studiebesök. Revisorerna har sammanträffat med nämnder och nämndsföreträdare

samt tjänstemän inom olika specialistområden för att få information och för att diskutera iakttagelser som revisorerna har gjort.

Kontinuerliga möten har avhållits med KF´s presidium för informationsutbyte och avstämning av uppdraget. Träffar med revisionskollegorna i Ovanåker och Söderhamns kommuner har genomförts för erfarenhetsutbyte och gemensam planering.

Revisorerna har haft 13 sammankomster under år 2013/2014. Revisorerna biträds i sitt arbete av PwC Kommunal Sektor. PwC´s revisionskonsulter har utfört granskningar och uppföljningar i enlighet med våra uppdrag. PwC har också svarat för den administration som är förknippad med revisorernas verksamhet.

2. Ekonomi

För 2013 års granskningsarbete erhöll revisorerna ett anslag om totalt 1 302 tkr. De bokförda kostnaderna för verksamheten uppgår till totalt 1 294 tkr med följande fördelning (tkr):

Arvoden	321
Personalomkostnader	65
Övriga kostnader	94
Konsulttjänster	814
Summa	**1294**

Bollnäs kommun
Revisorerna

Kommunfullmäktige

REVISIONSBERÄTTELSE

Vi av kommunfullmäktige valda revisorer har granskat den verksamhet som bedrivits av kommunstyrelsen och nämnderna. Utsedda lekmannarevisorer har granskat verksamheten i kommunens företag.

Styrelser och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivits i enlighet med gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och för återredovisningen till fullmäktige av hur de fullgjort uppdraget.

Revisorernas ansvar är att granska verksamhet, redovisning, intern kontroll och pröva om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Granskningen har utförts enligt kommunallag, enligt av kommunfullmäktige fastställt revisionsreglemente och god revisionssed i kommunal verksamhet. Vår granskning har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning. Granskningens omfattning och inriktning redovisas i bilaga.

Revisorerna skall utifrån lagstiftningen om god ekonomisk hushållning bedöma om resultatet i bokslutet är förenligt med de mål för den ekonomiska förvaltningen som fullmäktige beslutat om. Kommunen klarade inte kommunallagens krav på en ekonomi i balans för 2013, trots hjälp av en större jämförelsestörande post. Kommunen redovisade ett resultat på -23,6 mnkr och hela koncernen -15,0 mnkr. Resultatutfallet för kommunen 2013 är en försämring med 50,5 mnkr jämfört med föregående år.

Resultatet är förenligt med det finansiella målet att 100% av alla investeringar ska finansieras av egna medel. Vi bedömer dock att uppfyllelse av det finansiella målet blir svårt att uppnå de kommande åren med de beslutade investeringarna och en redan ansträngd likviditetsbudget. Målen om att Bollnäs kommun ska uppvisa ett ekonomiskt överskott är endast till liten del uppfyllt. Måluppfyllelsen för de finansiella målen är svag.

Vi bedömer att måluppfyllelsen för verksamheten, utifrån återrapporteringen i årsredovisningen, är svag. Vi bedömer att kommunens ekonomiska situation och utveckling fortsatt är mycket oroande. Vi påpekade redan förra året vikten av budgetdisciplin i nämndernas verksamheter. Detta är än mer viktigt i den ansträngda ekonomiska situation som kommunen kommer att uppleva den närmaste framtiden. Kommunstyrelsen har med sin samordningsroll och uppsiktsplikt stor påverkansgrad gällande hur tillfredställande nämndernas uppföljning, utvärdering, analys och kontroll av verksamhet och ekonomi är.

Utifrån genomförd granskningsinsats bedömer vi att Socialnämnden brustit i sin ledning, styrning och uppföljning av äldreomsorgens verksamhet. Vi riktar kritik mot att Socialnämnden inte på ett tillfredsställande och tillräckligt sätt vidtagit aktiva åtgärder för att minska utvecklingen av budgetöverskridandet under 2013. Vi ser mycket allvarligt på att Barn- och utbildningsnämnden ånyo, trots våra synpunkter under flera år, inte klarat av att hålla sin budget. Vi riktar kritik mot Barn- och utbildningsnämnden för detta.

Vi bedömer att kommunstyrelsen inte tillräckligt uppfyllt sin uppsiktsplikt då kommunstyrelsen inte på ett tillfredsställande sätt efterfrågat underlag och dokumenterade analyser för att skapa en tydlig bild av Socialnämndens budgetöverskridande. Vår bedömning är att kommunstyrelsen även brister i uppsiktsplikten över Barn- och utbildningsnämndens budgetöverskridande.

Trots våra kritiska synpunkter tillstyrker vi

att kommunstyrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar samt de enskilda förtroendevalda i dessa organ beviljas ansvarsfrihet.

att kommunens årsredovisning för år 2013 godkänns.

Maud Kvarnäng har inte deltagit i revisionella bedömningar av Miljö- och byggnämnden på grund av valbarhetshinder.

Leif Jonsson har varit ersättare hela året 2013 i kommunstyrelsen och deltar därför inte i ansvarsprövningen av kommunstyrelsen.

Lekmannarevisorernas granskningsrapporter avseende de kommunala aktiebolagen bilägges.

Bollnäs den 15 april 2014

Maud Kvarnäng
Revisor

Tor Jonsson
Revisor

Leif Jonsson
Revisor

Åke Fläckman
Revisor

Ingemar O´Nils
Revisor